

UDDANNELSES- OG BESKÆFTIGELSESMØNSTRE I ÅRENE EFTER GRUNDSKOLEN

EN SAMMENLIGNING AF INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE FRA
IKKE-VESTLIGE LANDE OG ETNISCHE DANSKERE

15:17

VIBEKE JAKOBSEN

15:17

UDDANNELSES- OG
BESKÆFTIGELSESMØNSTRE I
ÅRENE EFTER GRUNDSKOLEN

EN SAMMENLIGNING AF INDVANDRERE OG
EFTERKOMMERE FRA IKKE-VESTLIGE LANDE OG ETNISCHE
DANSKERE

VIBEKE JAKOBSEN

KØBENHAVN 2015

SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

UDDANNELSES- OG BESKÆFTIGELSESMØNSTRE I ÅRENE EFTER GRUNDSKOLEN
EN SAMMENLIGNING AF INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE FRA IKKE-VESTLIGE
LANDE OG ETNISKE DANSKERE

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen
Afdelingen for beskæftigelse og inklusion

ISSN: 1396-1810

ISBN: 978-87-7119-305-3

e-ISBN: 978-87-7119- 306-0

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Colourbox

Oplag: 300

Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2015 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Hertuf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ	7
1	SAMMENFATNING	11
	Rapportens datagrundlag og metode	12
	Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse	13
	Beskæftigelsesstatus i årene efter grundskolen	14
	Fuldførelse af ungdomsuddannelse og beskæftigelsesstatus	17
	Familiebaggrund	18
	Konklusion	19
2	INDLEDNING	23
	Denne rapport og tidligere undersøgelser	25
	Data og metode	28
	Læsevejledning	36

3	FRA GRUNDSKOLE TIL UNGDOMSUDDANNELSE	37
	Grundskoleuddannelse	38
	Påbegyndelse af uddannelse efter grundskolen	42
	Fuldfører de unge en ungdomsuddannelse?	47
	Opsamling	52
4	UDDANNELSESFORLØB OG BESKÆFTIGELSESSTATUS	55
	Fordeling på beskæftigelsesstatus	57
	Færdiggørelse af ungdomsuddannelse og beskæftigelsesstatus	65
	Individuelle forløb	73
	Opsamling	80
5	RESULTATER FRA REGRESSIONSANALYSER	83
	Analysetilgang	84
	Etniske gruppe, uddannelse og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen	86
	Familiebaggrund og karakterer	92
	Opsamling	93
	BILAG	95
	Bilag 1	96
	Bilag 2	98
	Bilag 3	101
	Bilag 4	115
	LITTERATUR	129
	SFI-RAPPORTER SIDEN 2014	133

FORORD

I de seneste 30 år er andelen af befolkningen i Danmark med etnisk minoritetsbaggrund steget, og dermed er andelen af etniske minoriteter i uddannelsessystemet også steget. I dag har omkring hver tiende elev i grundskolen fx etnisk minoritetsbaggrund. I denne rapport belyser vi uddannelses- og beskæftigelsesmønstre for etniske minoritetsunge helt eller delvist opvokset i Danmark. De valg, som den unge træffer i forhold til uddannelse og beskæftigelse i årene umiddelbart efter grundskolen, kan have betydning for deres arbejdsmarkedstilknytning og muligheder for selvforsørgelse mange år frem. Et centralt fokus i denne rapport er derfor på sammenhængen mellem deltagelse i ungdomsuddannelse og efterfølgende beskæftigelsesstatus.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Vibeke Jakobsen, postdoc Mette Foged (Københavns Universitet) og forsker Henrik Lindgaard Andersen (KORA) har kommenteret et udkast til rapporten. Vi takker begge for gode og konstruktive kommentarer. Undersøgelsen er iværksat på foranledning af Beskæftigelsesministeriet.

København, april 2015

AGI CSONKA

RESUMÉ

Omkring 10 pct. af eleverne i grundskolen er i dag etniske minoriteter med baggrund i et ikke-vestligt land. Tidligere undersøgelser har vist, at disse unge klarer sig dårligere end etniske danske unge i uddannelserne og på arbejdsmarkedet. Det er af central samfundsmæssig betydning, at de etniske minoritetsunge klarer sig godt i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Rapporten belyser uddannelses- og beskæftigelsesmønstre for etniske minoritetsunge med ikke-vestlig baggrund, som er helt eller delvist opvokset i Danmark. Analyserne indeholder sammenligninger med etnisk danske unge. Først belyser vi overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Dernæst beskriver vi de unges beskæftigelsesstatus op til 16 år efter endt grundskole, og undersøger hvordan beskæftigelsesstatus hænger sammen med opnåelse af en ungdomsuddannelse samt en række individkarakteristika. Denne rapport giver således et opdateret og mere omfattende billede af overgangen fra uddannelse til beskæftigelse end tidligere undersøgelser.

I analyserne deles de etniske minoriteter op i undergrupper efter om de er født i Danmark og efter alder ved indvandring. Tidligere undersøgelser har vist, at etniske minoritetsunge, der er født i Danmark eller kommet hertil som små børn, har bedre muligheder for at klare sig godt i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, end indvandrere, der er kommet til Danmark som teenagere. Dette hænger blandt andet sam-

men med, at de tidligt i deres barndom har haft muligheder for at tilegne sig danskundskaber og andre kompetencer, der er vigtige i det danske uddannelsessystem og på det danske arbejdsmarked.

RESULTATER

Analyserne viser, at både efterkommere, som er født i Danmark, og indvandrere, der er kommet til Danmark i førskolealderen eller skolealderen, har mindre succes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet end jævnaldrene etniske danskere. Analyserne viser bl.a. følgende:

- Mange af de etniske minoriteter kommer ud af grundskolen med forholdsvis dårlige faglige færdigheder. De er overrepræsenterede blandt elever med en gennemsnitlig 9.klasse karakter i dansk og matematik på under 4 og underrepræsenterede blandt elever med en gennemsnitlig karakter på over 7. Især har mange indvandrere, der er kommet til Danmark sent i skolealderen, et lavt karaktergennemsnit.
- Andelen, der fuldfører en ungdomsuddannelse, er mindre blandt etniske minoriteter end blandt etniske danskere. Den forholdsvis lave andel, som fuldfører en ungdomsuddannelse, hænger især sammen med at etniske minoriteter har et større frafald end etniske danskere på de erhvervsfaglige uddannelser. Blandt de unge mænd, der er påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, har 38 pct. af de etniske danskere og 62-70 pct. af de etniske minoriteter ikke fuldført en ungdomsuddannelse.
- Etniske minoriteter har generelt en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet 7-16 år efter grundskolen end etniske danskere. Dette viser sig bl.a. ved, at en forholdsvis stor andel er på offentlige overførelsesindkomster. Især indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen, står svagt på arbejdsmarkedet. 16 år efter grundskolen er omkring 30 pct. af disse indvandrere på en overførelsesindkomst mod omkring 10 pct. af de etniske danskere.
- For både etniske danskere og etniske minoriteter finder vi, at personer uden en ungdomsuddannelse har en meget svagere tilknytning til arbejdsmarkedet 7-16 år efter grundskolen end personer med en ungdomsuddannelse. For personer med en fuldført ungdomsuddannelse er det fx 11 pct. af de etniske danske kvinder og omkring 22 pct. af de etniske minoritetskvinder, som er som hverken er i be-

skæftigelse eller under uddannelse 16 år efter grundskolen. De tilsvarende andele er 39 pct. og 46-55 pct. for de kvinder, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse. Vi finder lignende forskelle i andelen som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse for mændene. Den lavere andel blandt etniske minoriteter, som fuldfører en ungdomsuddannelse, er derfor en af forklaringerne på, at etniske minoriteter har en forholdsvis svag tilknytning til arbejdsmarkedet.

- Ser vi udelukkende på unge, som har fuldført en ungdomsuddannelse, finder vi også, at etniske minoriteter har en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end etniske danskere. Det gælder især for unge med en erhvervsfaglig uddannelse - etniske minoriteter med en erhvervsfaglig uddannelse har tilsyneladende væsentligt sværere ved at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet end etniske danskere med en erhvervsfaglig uddannelse. 7 år efter grundskolen, er omkring 25 pct. af de etniske minoriteter med en erhvervsfaglig uddannelse hverken i beskæftigelse eller under uddannelse mod 15 pct. af de etniske danskere.
- De etniske minoritetsunge har en svagere socioøkonomisk baggrund end etniske danske unge, og det bidrager til at forklare de fundne forskelle på etniske minoritetsunges og etniske danske unges uddannelses- og beskæftigelsesmønstre. En forholdsvis svag socioøkonomisk baggrund kan bl.a. betyde, at familien har færre muligheder for at støtte den unge, fx i jobsøgning. Blandt de etniske danskere har over 80 pct. en mor i beskæftigelse, og over 80 pct. har en far i beskæftigelse det år de forlader grundskolen. Sammenlignet har 21 pct. en mor i beskæftigelse og 22 pct. en far i beskæftigelse blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.

PERSPEKTIVER

Undersøgelsen viser, at en fuldført ungdomsuddannelse er vigtig for den fremtidige arbejdsmarkedstilknytning. Derfor er det vigtigt at have et fokus på, at etniske minoritetsunge får en ungdomsuddannelse. Rapporten peger dog også på, at den svagere arbejdsmarkedstilknytning hos etniske minoritetsunge helt eller delvist opvokset i Danmark kun delvist kan forklares med at forholdsvis få fuldfører en ungdomsuddannelse. Især for personer med en erhvervsfaglig uddannelse har etniske minoriteter en svagere arbejdsmarkedstilknytning end etniske danskere. Det er

ikke inden for rammerne af denne rapport at undersøge årsagerne hertil, men mulige forklaringer kan fx være, at etniske minoriteter har dårligere eksamensresultater på de erhvervsfaglige uddannelser, svagere netværk, mindre viden om arbejdsmarkedet end etniske danskere eller forskelsbehandling af etniske minoriteter på arbejdsmarkedet.

Samlet kan man sige, at hvis etniske minoritetsunge muligheder på arbejdsmarkedet skal forbedres, er der både udfordringer for skole- og uddannelsessystemet og udfordringer i forhold til deltagelsen på arbejdsmarkedet, som vi skal forholde os til. Disse udfordringer er der både i forhold til at forbedre arbejdsmarkedstilknytningen for efterkommere, som jo er født i Danmark, og for indvandrere, der er kommet til Danmark i førskolealderen eller skolealderen. Indvandrerne, der er kommet i skolealderen, er dog en særlig udsat gruppe, der klarer sig meget dårlig i skolen, på ungdomsuddannelser og på arbejdsmarkedet.

DATAGRUNDLAG OG METODISKE FORBEHOLD

Analyserne i denne rapport er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og tager udgangspunkt i en delpopulation bestående af etniske danskere og etniske minoriteter med ikke-vestlig baggrund, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005, og som fyldte 16-19 år det år, de forlod grundskolen. Vi tager udgangspunkt i de unge, som er gået ud af grundskolen i perioden 1995 til 2005, og beskriver bl.a., om de gennemfører en ungdomsuddannelse de første 7 år efter grundskolen, og hvad deres beskæftigelsessituation er 7 og 16 år efter grundskolen.

Vi anvender endvidere regressionsanalyser til at undersøge sammenhængen mellem etnisk gruppe, uddannelsesniveau og beskæftigelsesstatus, hvor der tages højde for en række andre relevante forhold som familiebaggrund og oprindelsesland.

SAMMENFATNING

I de seneste 30 år er andelen af befolkningen i Danmark med etnisk minoritetsbaggrund steget, og dermed er andelen af etniske minoriteter i grundskolen også steget. Da udviklingen på arbejdsmarkedet samtidig indebærer, at der bliver mere brug for personer med uddannelse, er etniske minoriteters succes i uddannelsessystemet og deres muligheder for efterfølgende at anvende deres uddannelse af central samfundsmæssig betydning.

I denne rapport belyser vi uddannelses- og beskæftigelsesmønstrene i årene efter grundskolen for etniske minoritetsunge helt eller delvist opvokset i Danmark og for etnisk danske unge. De valg i forhold til uddannelse og beskæftigelse, som den unge træffer i årene umiddelbart efter grundskolen, kan have betydning for deres arbejdsmarkedstilknytning og muligheder for selvforsørgelse mange år frem. Et centralt fokus i rapporten er derfor på sammenhængen mellem deltagelse i ungdomsuddannelse og efterfølgende beskæftigelsesstatus. Vi ser på sammenhængen mellem opnåelse af en ungdomsuddannelse i en 7-års-periode efter endt grundskole på den ene side og beskæftigelsesstatus op til 16 år efter endt grundskole på den anden side.

Der er få danske undersøgelser af etniske minoriteters overgang fra uddannelse til beskæftigelse, og de bygger enten på ældre data eller dækker et mere snævert område end denne undersøgelse (fx unge med

en erhvervsfaglig uddannelse). Denne rapport giver derfor et opdateret og mere omfattende billede af overgangen fra uddannelse til beskæftigelse end tidligere undersøgelser.

I analyserne i rapporten indgår udelukkende etniske minoriteter med oprindelse i ikke-vestlige lande. Dette har vi først og fremmest valgt, fordi etniske minoriteter med baggrund i ikke-vestlige lande adskiller sig mere fra den etnisk danske befolkning med hensyn til uddannelses tilbøjelighed og beskæftigelse end etniske minoriteter med baggrund i vestlige lande. En anden grund til at udelade etniske minoriteter med baggrund i vestlige lande er, at der er forholdsvis få personer af vestlig oprindelse i de årgange, vi inddrager i analyserne. I 2013 havde 11 pct. af eleverne i grundskolen etnisk minoritetsbaggrund: 2 pct. havde baggrund i et vestligt land og 9 pct. baggrund i et ikke-vestligt land

Betegnelsen ”etniske minoriteter” inkluderer både indvandrere og efterkommere. Betegnelsen ”etniske danskere” anvendes om majoritetsbefolkningen.

RAPPORTENS DATAGRUNDLAG OG METODE

Analyserne er baseret på longitudinale registerdata fra Danmarks Statistik, som indeholder oplysninger for alle personer bosiddende i Danmark i alderen 15-39 år i perioden 1980-2011 samt deres forældre. Analyserne tager udgangspunkt i en delpopulation bestående af etniske danskere og etniske minoriteter med ikke-vestlig baggrund, som er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005, og som fyldte 16-19 år det år, de forlod grundskolen. Analyserne falder i tre dele:

1. Først belyser vi overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Vi følger de unge, fra de er gået ud af grundskolen i 1995 og 2005, og undersøger bl.a., om de er påbegyndt en uddannelse 6 år efter endt grundskole, og om de har gennemført en ungdomsuddannelse 7 år efter grundskolen.
2. Dernæst beskriver vi de unges beskæftigelsesstatus op til 16 år efter endt grundskole og belyser fx, hvordan beskæftigelsesstatus 7 og 16 år efter grundskolen varierer i forhold til det uddannelsesniveau, de unge har opnået 7 år efter grundskolen.

3. Til sidst belyser vi sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus ved brug af regressionsanalyse, hvilket gør det muligt at kontrollere for en række baggrundskaraktistika.

I analyserne deles de etniske minoriteter op i fire eller to undergrupper efter alder ved indvandring. De fire undergrupper er som følger:

- Efterkommere
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-10-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.

De to undergrupper er som følger:

- Efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen.

Ideen bag inddelingen i undergrupper er, at etniske minoritetsunge, der er født i Danmark eller kommet hertil som små børn, alt andet lige har langt bedre muligheder for at tilegne sig dansk kundskaber og andre kompetencer (fx viden om det danske skole- og uddannelsessystem) end indvandrere, der er kommet til Danmark som teenagere. Dermed har de også bedre muligheder for at klare sig godt i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

OVERGANGEN FRA GRUNDSKOLE TIL UNGDOMS UDDANNELSE

Analyserne viser (i overensstemmelse med tidligere undersøgelser), at etniske minoritetsunge klarer sig mindre godt end etnisk danske unge i uddannelsessystemet. Det har stor betydning, om de etniske minoritetsunge er født i Danmark, og hvilken alder de har ved indvandring, hvis de ikke er født i Danmark.

De etniske minoriteter – både efterkommere og indvandrere – har væsentligt lavere karakterer i dansk og matematik i 9. klasse end etniske danskere. For eksempel er andelen med en gennemsnitlig danskka-

rakter på mindst 7-51 pct. for etnisk danske kvinder, 27 pct. for kvindelige efterkommere og 8 pct. for kvindelige indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen. For mændene findes tilsvarende forskelle.

Færre blandt de etniske minoriteter fuldfører en uddannelse ud over grundskolen i 7-års-perioden efter endt grundskole. Uddannelsesgabets mellem etniske minoriteter og etniske danskere er dog mindsket i den undersøgte periode, så gabet er mindre for de personer, der er gået ud af grundskolen i 2005, end for de personer, der er gået ud af grundskolen i 1995.

Den mindre andel etniske minoriteter, som fuldfører en uddannelse ud over grundskolen, hænger både sammen med en mindre andel, der påbegynder en uddannelse, og et større frafald blandt etniske minoriteter. For hele den undersøgte periode påbegynder etniske minoritetsunge i mindre omfang end etnisk danske unge en uddannelse efter grundskolen. Forskellene mellem grupperne reduceres dog i perioden. For de personer, der går ud af grundskolen i 2005, har efterkommere næsten en lige så høj andel, der påbegynder en uddannelse inden for 6 år efter grundskolen, som etniske danskere, mens indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, har en meget lav andel sammenlignet med etniske danskere. Andelen, der ikke har påbegyndt en uddannelse senest 6 år efter endt grundskole blandt personer, der er gået ud af grundskolen i 2005, er fx 5 pct. for etnisk danske kvinder, 6 pct. for kvindelige efterkommere og 16 pct. for kvindelige indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.

Etniske minoriteter har et større frafald end etniske danskere – både på de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser. For alle grupperne er det især de unge, som påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse 7 år efter grundskolen. Blandt de unge, der er påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, har 38 pct. af de etnisk danske mænd og 62-70 pct. af de etniske minoritetsmænd ikke fuldført en ungdomsuddannelse.

BESKÆFTIGELSESTATUS I ÅRENE EFTER GRUNDSKOLEN

I denne rapport sammenligner vi etniske danskeres og etniske minoriteters beskæftigelsesstatus i årene efter grundskolen. I analyserne af be-

skæftigelsesstatus inddeles personerne i fem grupper efter deres hovedaktivitet:

1. Studerende
2. Beskæftigede
3. Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster
4. Pensionister
5. Andet.

Mange unge under uddannelse har et job ved siden af studierne. Disse unge kategoriseres her som studerende. Gruppen ”modtagere af midlertidige overførelsesindkomster” er en bred gruppe af personer, som modtager en form for midlertidig offentlig overførelsesindkomst. Ud over dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere, der er registreret som arbejdsløse, indeholder gruppen fx også kontanthjælpsmodtagere, der ikke er registreret som arbejdsløse, personer på orlov fra ledighed, personer på ledighedsydelse og personer på revalidering. Gruppen ”pensionister” består af personer på førtidspension. Gruppen ”andet” består af personer, som det ikke er muligt at finde arbejdsmarkedsrelevante informationer om. Det vil sige, at de er uden for uddannelse og beskæftigelse og modtager ikke offentlige overførelsesindkomster.

Det er et samfundsmæssigt mål at have en høj beskæftigelsesfrekvens for personer i den erhvervsaktive alder, således at så mange som muligt i befolkningen bidrager økonomisk til samfundet og til deres egen selvforsørgelse. Uddannelse er bl.a. et middel til at opnå beskæftigelse. I rapporten beskriver vi derfor bl.a. andelen, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. I beskrivelsen af unges tilknytning til arbejdsmarkedet anvendes ofte begrebet NEET, som står for ”Not in Education, Employment, or Training”. Unge, der tilhører NEET-gruppen, er de personer, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, og dermed de personer, der har hovedaktiviteterne: ”modtagere af midlertidige overførelsesindkomster”, ”pensionister” og ”andet”, hvor gruppen ”andet” som tidligere nævnt består af personer der er uden for uddannelse og beskæftigelse, og som ikke modtager offentlige overførelsesindkomster. NEET-begrebet anvendes normalt kun om personer under 25 år. Da vi i denne rapport også belyser andelen, som er uden for uddannelse og beskæftigelse 16 år efter grundskolen, hvor personerne

typisk vil være først i 30'erne, kalder vi i stedet for gruppen for ”passiv-gruppen”.¹

Fordelingerne på beskæftigelsesstatus viser, at etniske minoriteter – og især indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen – har en svagere tilknytning til uddannelserne og arbejdsmarkedet end etniske danskere. Det første år efter grundskolen ligner efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, etniske danskere med hensyn til fordeling på beskæftigelsesstatus: langt de fleste går i gang med en uddannelse lige efter grundskolen, mens en mindre andel går direkte ud i beskæftigelse, direkte over på en overførelsesindkomst eller direkte til andet-gruppen. Forskellen mellem de to grupper øges dog i årene efter grundskolen. 7 år efter grundskolen har efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, en mindre andel under uddannelse, en mindre andel i beskæftigelse og en større andel på overførelsesindkomster end etniske danskere. Også 16 år efter grundskolen har efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, lavere andele i beskæftigelse og større andele, som modtager overførelsesindkomster, end etniske danskere. I begge grupper er meget få under uddannelse 16 år efter grundskolen.

Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, har den svageste tilknytning til uddannelserne og arbejdsmarkedet i årene efter grundskolen. For personer, der går ud af grundskolen i 2004 eller 2005, er det 20 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, som går direkte fra grundskolen til passiv-gruppen: 5 pct. går direkte over på en overførelsesindkomst og 15 pct. direkte ud i andet-gruppen. Blandt etniske danskere er det 10 pct., som går direkte fra grundskolen til passiv-gruppen. 16 år efter grundskolen er over en tredjedel af de indvandrerne, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen og gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, i passivgruppen, heraf modtager de fleste en midlertidig overførelsesindkomst.

I rapporten har vi også set på, hvordan andelen, der er i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen, har udviklet sig over tid for personer, der går ud af grundskolen i 1995-2005. For etniske minoritetskvinde falder andelen i passivgruppen i perioden, og forskellen mellem etniske danske kvinder og etnisk minoritetskvinde mindskes i perioden. For mændene tyder det derimod ikke på, at forskellene mellem de etniske

---

1. Vi kalder dem passiv-gruppen, selvom det måske ikke er helt dækkende for gruppen, idet nogle fx vil være aktivt jobsøgende og/eller i aktivering.

grupper er faldet. Andelen i passiv-gruppen meget mere konjunkturfølsom for mændene end for kvinderne. Blandt mændene er konjunkturfølsomheden endvidere størst for indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen. Det vil sige, at de unge mænd med indvandrerbaggrund enten oftere end etniske danske mænd har job indenfor områder, der er meget konjunkturfølsomme, eller at de oftere har de mere ”udsatte” job i virksomhederne, det vil sige de job som bliver nedlagt først i forbindelse med lavkonjunkturer.

FULDFØRELSE AF UNGDOMSUDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSESTATUS

I rapporten har vi også sammenlignet arbejdsmarkedstilknytningen for personer med og uden en ungdomsuddannelse. Analyserne viser, at personer, der ikke tager en ungdomsuddannelse inden for de første 7 år efter grundskolen, har en meget svagere arbejdsmarkedstilknytning både 7 og 16 år efter grundskolen end personer, som har taget en ungdomsuddannelse. Den lavere andel blandt etniske minoriteter end blandt etniske danskere, som fuldfører en ungdomsuddannelse, er derfor en af forklaringerne på den forholdsvise svage arbejdsmarkedstilknytning blandt etniske minoriteter. For de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse inden for de første 7 år efter grundskolen, er det fx 11 pct. af de etnisk danske kvinder og omkring 22 pct. af de etniske minoritetskvinder, som er i passiv-gruppen 16 år efter grundskolen, mens de tilsvarende andele er 39 pct. og 46-55 pct. for de kvinder, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse inden for de første 7 år efter grundskolen. Vi finder lignende forskelle i andelen som i passiv-gruppen for mændene. Dog er andelen i passivgruppen en smule mindre for mændene end for kvinderne.

Udover at disse tal viser, at uddannelse er vigtig for arbejdsmarkedstilknytningen for både etniske danskere og etniske minoriteter, så viser de også, at den lavere andel blandt etniske minoriteter, som fuldfører en ungdomsuddannelse, ikke er hele forklaringen på etniske minoriteters svagere arbejdsmarkedstilknytning. Også når vi sammenligner etniske danskere og etniske minoriteter med en ungdomsuddannelse, finder vi, at etniske minoritetsunge klarer sig dårligere på arbejdsmarkedet 7-16 år efter endt grundskole end etnisk danske unge.

Det er endvidere forskel på de unge, der har taget en gymnasial uddannelse, og de unge, der har taget en erhvervsfaglig uddannelse. Andelen i passivgruppen er større for unge med en erhvervsfaglig uddannelse end for unge med en gymnasial uddannelse – især blandt etnisk minoritetsunge. Blandt de personer, der er gået ud af grundskolen i 2004 og 2005 og har fuldført en gymnasial uddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen, er omkring 5 pct. af de etniske danskere og omkring 7 pct. af de etniske minoriteter i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen. Blandt jævnaldrende, der har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen, er omkring 25 pct. af de etniske minoriteter i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen mod 15 pct. af de etniske danskere. Det vil sige, at etniske minoriteter med en erhvervsfaglig uddannelse tilsyneladende har væsentligt sværere ved at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet end etniske danskere med en erhvervsfaglig uddannelse.

Regressionsanalyserne, hvor der er kontrolleret for oprindelsesland og familiebaggrund, viser også en stærk sammenhæng med fuldført ungdomsuddannelse 7 år efter endt grundskole og beskæftigelsesstatus 7-16 år efter grundskolen og bekræfter tendensen til, at etniske minoriteter har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen 7-16 år efter, de er gået ud af grundskolen, end etniske danskere med samme uddannelsesniveau (fx at sandsynligheden for at være i passiv-gruppen er større for etniske minoriteter med en erhvervsfaglig uddannelse end for etniske danskere med samme uddannelse).

FAMILIEBAGGRUND

Tidligere undersøgelser viser, at familiebaggrund har betydning for, hvordan en ung person klarer sig i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. De forskelle vi finder på etniske danske unges og etniske minoritetsunges uddannelses- og beskæftigelsesmønstre kan da også delvist forklares med forskelle i familiebaggrund. Blandt de unge, der forlader grundskolen i 1995 og 2005, har de etnisk danske unge en stærkere socioøkonomisk baggrund end etniske minoritetsunge (målt ved beskæftigelse og indkomst). Endvidere har efterkommerne den stærkeste og indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, den svageste socioøkonomiske baggrund blandt de fire etniske minoritetsgrupper. Ser

vi fx på de unge er forlader grundskolen i 2005 har langt de fleste etnisk danske unge forældre, som er i beskæftigelse: Over 80 pct. har en mor i beskæftigelse, og over 80 pct. har en far i beskæftigelse. Sammenlignet har 45 pct. af efterkommerne en mor i beskæftigelse, og 56 pct. af efterkommerne har en far i beskæftigelse det år de forlader grundskolen, mens de tilsvarende tal for indvandrere er lavere. Det gælder især indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, hvor 21 pct. har en mor i beskæftigelse, og 22 pct. har en far i beskæftigelse det år, de forlader grundskolen.

Analyserne i denne rapport viser dog, at forskelle i familiebaggrund ikke forklarer hele forskellene mellem de etniske gruppers sandsynlighed for at være i passivgruppen. Det har vi undersøgt ved først at udføre en regressionsanalyse, hvor kun etniske grupper og oprindelseslande er medtaget som forklarende variable. Det giver os nogle råd forskelle mellem de etniske grupper med hensyn til sandsynligheden for at være i passiv-gruppen, når der er taget højde for oprindelseslande. Dernæst tilføjes variable om familiebaggrund til analysen. Vi finder her, at familiebaggrund har signifikant sammenhæng med sandsynligheden for at være i passivgruppen, men også at etniske minoriteter har en lavere sandsynlighed end etniske danskere for at være i passivgruppen, når der er taget højde for familiebaggrund.

Udover en indirekte sammenhæng med beskæftigelse (via uddannelse) kan familiebaggrund også have en mere selvstændig sammenhæng med sandsynligheden for at være i beskæftigelse – fx hvis unge, som har forældre med stærk tilknytning til arbejdsmarkedet, har bedre adgang til sociale netværk, der kan give viden om jobsøgningsmetoder, jobmuligheder og kontakter til virksomheder, end andre unge. Analyserne i denne rapport tyder på, at familiebaggrund har en selvstændig sammenhæng med sandsynligheden for at være i passiv-gruppen ud over den, som går igennem uddannelse.

KONKLUSION

Etniske minoriteter med ikke-vestlig baggrund helt eller delvist opvokset i Danmark står i dag svagere uddannelsesmæssigt og på arbejdsmarkedet end etniske danskere. Analyserne viser endvidere, at etniske minoritetskvinder i de senere år har forbedret deres position på arbejdsmarkedet i

forhold til etniske danske kvinder, mens etniske minoritetsmænds position på arbejdsmarkedet i forhold til etniske danske mænd ikke har ændret sig.

Etniske minoriteter klarer sig dårligere fagligt i grundskolen end etniske danskere og gennemfører i mindre omfang en ungdomsuddannelse. Specielt er der nogle udfordringer i forhold til etniske minoriteters gennemførelse af en erhvervsfaglig uddannelse.

Det har stor betydning for fremtidige beskæftigelsesmuligheder, at de unge fuldfører en ungdomsuddannelse, og nogle af forskellene i arbejdsmarkedstilknytningen for henholdsvis etniske minoriteter og etniske danskere kan forklares med et lavere uddannelsesniveau blandt etniske minoriteter. Men også når vi sammenligner etniske danskere og etniske minoriteter med samme type af ungdomsuddannelse, har etniske minoriteter en højere sandsynlighed for at være uden beskæftigelse og for at være i passiv-gruppen end etniske danskere. Især blandt unge uden en ungdomsuddannelse eller med en erhvervsfaglig uddannelse er sandsynligheden for at være i passiv-gruppen højere for etniske minoriteter end for etniske danskere.

Der kan være flere forklaringer på den svagere arbejdsmarkedstilknytning blandt etniske minoriteter og etniske danskere med samme uddannelsesniveau (fx manglende sociale netværk, for lidt viden om det danske arbejdsmarked, diskrimination, lavere fagligt niveau på ungdomsuddannelser), men det ligger uden for rammerne af denne rapport at belyse dette. Analyserne i denne rapport viser dog, at familiebaggrund har en selvstændig sammenhæng med beskæftigelsesstatus. Familiebaggrund beskriver bl.a. forældrenes beskæftigelse og indkomst, og etniske minoriteter har med disse parametre en svagere familiebaggrund end etniske danskere. Det kan betyde, at deres familie har færre muligheder for at støtte dem, fx i jobsøgning.

Samlet kan man sige, at hvis etniske minoritetsunge muligheder på arbejdsmarkedet skal forbedres, er der både udfordringer for skole- og uddannelsessystemet og udfordringer i forhold til deltagelsen på arbejdsmarkedet, som vi skal forholde os til. Blandt andet ser der ud til at være nogle særlige udfordringer i forhold til de erhvervsfaglige uddannelser. Etniske minoriteter har et særligt stort frafald på disse uddannelser, og de etniske minoriteter, som opnår en erhvervsfaglig uddannelse, har tilsyneladende sværere ved at opnå beskæftigelse efterfølgende end etniske danskere.

Analyserne viser også, at både efterkommere, som jo er født i Danmark, og indvandrere, der er kommet til Danmark i førskolealderen eller skolealderen, har mindre succes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet end jævnaldrene etniske danskere. Indvandrerne, der er kommet i skolealderen, er dog en særlig udsat gruppe, der klarer sig meget dårlig i skolen, på ungdomsuddannelser og på arbejdsmarkedet.

INDLEDNING

I de seneste 30 år er andelen af befolkningen i Danmark med etnisk minoritetsbaggrund steget, og dermed er andelen af etniske minoriteter i uddannelsessystemet også steget. I dag har omkring hver tiende elev i grundskolen fx etnisk minoritetsbaggrund (Danmark Statistik, 2014a). Da udviklingen på arbejdsmarkedet samtidig indebærer, at der bliver mere brug for personer med uddannelse, er etniske minoriteters succes i uddannelsessystemet og deres muligheder for efterfølgende at anvende deres uddannelse af central samfundsmæssig betydning.

I denne rapport belyser vi uddannelses- og beskæftigelsesmønstre for etniske minoritetsunge helt eller delvist opvokset i Danmark. De valg i forhold til uddannelse og beskæftigelse, som den unge træffer i årene umiddelbart efter grundskolen, kan have betydning for deres arbejdsmarkedstilknytning og muligheder for selvforsørgelse mange år frem. Et centralt fokus i denne rapport er derfor på sammenhængen mellem fuldførelse af ungdomsuddannelse og efterfølgende beskæftigelsesstatus. Vi ser på sammenhængen mellem, om man har fået en ungdomsuddannelse 7 år efter endt grundskole på den ene side og beskæftigelsesstatus op til 16 år efter endt grundskole på den anden side. Beskæftigelsesstatus beskriver i denne sammenhæng, hvilken af følgende fem hovedaktiviteter personen har i et givet år: (1) studerende, (2) beskæftiget,

(3) modtagere af midlertidige overførelsesindkomster, (4) pensionist eller (5) andet.

Analyserne består af tre hoveddele. Først beskriver vi de unges grundskoleuddannelse og efterfølgende uddannelsesforløb 7 år efter endt grundskole. Dernæst beskriver vi de unges beskæftigelsesstatus i en periode på op til 16 år efter grundskolen, herunder sammenhængen mellem deltagelse i ungdomsuddannelse og efterfølgende beskæftigelsesstatus. Beskrivelserne indeholder sammenligninger af etniske minoritetsunge og etnisk danske unge. Til sidst analyserer vi sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus for etniske danskere og etniske minoriteter ved brug af regressionsanalyser, hvor vi kontrollerer for oprindelsesland, familiebaggrund og karakterer fra grundskolen.

Rapporten igennem benytter vi betegnelsen ”etniske minoriteter” for såvel indvandrere som efterkommere. Indvandrere omfatter både flygtninge og indvandrere, der er kommet til Danmark, fx som familiesammenførte. Efterkommere er personer født i Danmark, hvor begge forældre er indvandrere. Betegnelsen ”etniske danskere” anvendes om majoritetsbefolkningen. Afgrænsningen af indvandrere, efterkommere og etniske danskere følger Danmarks Statistiks definition, som er nærmere beskrevet i Poulsen & Lange (1998).

Analyserne fokuserer udelukkende på etniske minoriteter med oprindelse i ikke-vestlige lande.² Det gør vi først og fremmest, fordi de adskiller sig mere fra den etniske danske befolkning med hensyn til uddannelsesstilbøjelighed og beskæftigelse end etniske minoriteter med baggrund i vestlige lande. En anden grund til at udelade etniske minoriteter med baggrund i vestlige lande er, at der er forholdsvis få personer af vestlig oprindelse i de årgange, vi inddrager i analyserne. I 2013 havde 11 pct. af eleverne i grundskolen etnisk minoritetsbaggrund: 2 pct. havde baggrund i et vestligt land og 9 pct. baggrund i et ikke-vestligt land (Danmarks Statistik, 2014a).

---

2. Vestlige lande omfatter EU-landene, Norge, Island, USA, Canada, Australien, New Zealand, Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz og Vatikanstaten. Ikke-vestlige lande omfatter alle øvrige lande.

DENNE RAPPORT OG TIDLIGERE UNDERSØGELSER

Der er få danske undersøgelser af etniske minoriteters overgang fra uddannelse til beskæftigelse, og de bygger enten på ældre data eller dækker et mere snævert område end denne undersøgelse (fx unge med en erhvervsfaglig uddannelse). Denne rapport giver derfor et opdateret og mere omfattende billede af overgangen fra uddannelse til beskæftigelse end tidligere undersøgelser.

Tidligere undersøgelser viser, at etniske minoritetsunge har færre faglige forudsætninger med sig fra grundskolen over i ungdomsuddannelserne end etnisk danske unge. PISA-undersøgelserne fra 2009 og 2012 viser fx, at det gennemsnitlige færdighedsniveau i læsning, matematik og naturvidenskab er betydeligt lavere for etniske minoritetsunge end for etnisk danske unge (Egelund m.fl., 2011; Christensen m.fl., 2014). I overensstemmelse hermed finder andre undersøgelser, at gennemsnitskaraktererne fra 9. klasse er lavere for etniske minoritetsunge end for etnisk danske unge (Colding, 2005; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012).

Andelen, som starter på en ungdomsuddannelse efter grundskolen, er også lavere for etniske minoriteter end for etniske danskere, men forskellen mellem de to grupper er mindsket op gennem 1990'erne og 2000'erne. I dag er andelen af efterkommere, som starter på en ungdomsuddannelse, næsten på samme niveau som for etniske danskere på trods af lavere karakterer i grundskolen. Indvandrere, der er kommet til Danmark som børn, har endvidere en lavere andel, som starter på en ungdomsuddannelse, end efterkommerne (Jakobsen & Liversage, 2010; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012).

Det, som især bidrager til, at uddannelsesniveaut er lavere blandt etniske minoritetsunge end blandt etnisk danske unge, er dog, at de etniske minoriteter har et større frafald på ungdomsuddannelserne end etniske danskere. Frafaldet er især højere på de erhvervsfaglige uddannelser (Jakobsen & Liversage, 2010; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012; Danmarks Statistik, 2013). Forskningen peger på flere forklaringer på det højere frafald blandt etniske minoriteter, bl.a. dårlige karakterer fra grundskolen og ressourcetsvage forældre, som bl.a. kan betyde, at forholdsvis mange etniske minoritetsunge klarer sig fagligt dårligt på de erhvervsfaglige uddannelser. Etniske minoritetsunge har endvidere sværere ved at finde praktikpladser end etnisk danske unge, hvilket også bidrager til det højere frafald på de erhvervsfaglige uddannelser. Etniske minorite-

ters større problemer med at finde praktikplads kan fx skyldes, at de har mindre velegnede netværk, mindre viden om det danske arbejdsmarked, og at arbejdsgivere fravælger sådanne lærlinge ud fra en formodning om, at de er sværere at oplære eller vil skræmme kunder væk (Colding m.fl., 2004; Jensen & Jørgensen, 2005; Slot, 2008; Birkelund & Mastekaasa, 2009; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012; Hvidtfeldt & Tranæs, 2013).

Der er forholdsvis få danske undersøgelser af etniske minoriteters overgang fra uddannelse til beskæftigelse. En tidligere undersøgelse baseret på registerdata fra 1990'erne viser, at varigheden fra de unge forlader uddannelsessystemet, til de får deres første beskæftigelse, er længere for efterkommere end for etniske danskere, samt at varigheden af det første job er kortere for efterkommere end for etniske danskere. Forskellene kan kun delvist forklares med et lavere uddannelsesniveau blandt efterkommere end blandt etniske danskere (Hummelgaard m.fl., 2002).

En nyere undersøgelse, der fokuserer på indvandreres og efterkommeres vej gennem de erhvervsfaglige uddannelser, sammenligner beskæftigelsesfrekvensen for etniske danskere og etniske minoriteter 1 år efter, den erhvervsfaglige uddannelse er afsluttet eller afbrudt. Undersøgelsen viser, at beskæftigelsesfrekvensen er højere for etniske danskere end for etniske minoriteter – både for de unge, der har fuldført den erhvervsfaglige uddannelse, og for de unge, der har afbrudt den erhvervsfaglige uddannelse (og ikke er startet på en ny uddannelse). Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-10-års-alderen, har endvidere lavere beskæftigelsesfrekvenser end efterkommere (Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012). Jakobsen og Liversage (2010) finder ligeledes, at etniske minoriteter i mindre grad opnår beskæftigelse 1 og 3 år efter fuldført erhvervsfaglig uddannelse end etniske danskere.

De eksisterende europæiske undersøgelser af overgangen fra uddannelse til beskæftigelse finder typisk også, at etniske minoriteter har vanskeligere ved at opnå beskæftigelse, efter de har forladt uddannelsessystemet, end majoritetsbefolkningen. Forskellen i beskæftigelse mellem minoritet og majoritet er især stor for unge, der forlader uddannelsessystemet uden en færdiggjort ungdomsuddannelse, mens den er mindre for unge, der forlader uddannelsessystemet med en erhvervskompetencegivende uddannelse (Brekke, 2007; Heath & Cheung, 2007; Jonsson, 2007; Nekby m.fl., 2008).

Der kan være flere forklaringer på, at etniske minoritetsunge, som er helt eller delvist opvokset i Danmark og dermed har været gen-

nem det danske uddannelsessystem, klarer sig dårligere end etnisk danske unge på arbejdsmarkedet. Forskellene i arbejdsmarkedstilknøytning henger selvfølgerlig delvist sammen med, at uddannelsesniveauet er lavere blandt etniske minoriteter, men undersøgelser viser som nævnt tidligere også, at etniske minoriteter har sværere ved at opnå beskæftigelse efter endt uddannelse end etniske danskere med samme uddannelsesniveau.

Ud over forskelle i uddannelsesniveau kan der også være andre kompetenceforskelle mellem de etniske grupper. For eksempel kan nogle etniske minoriteter have problemer med det danske sprog, og etniske minoriteter kan have svagere faglige færdigheder med sig fra deres uddannelse, hvilket kan komme til udtryk i lavere eksamenskarakterer. Fx viser Colding (2005), at etniske minoriteter får lavere karakterer på gymnasieuddannelse end etniske danskere.³

Forskelle i sociale netværk kan også være en forklaring på, at etniske minoriteter helt eller delvist opvokset i Danmark har sværere ved at opnå beskæftigelse end etniske danskere. En del job besættes gennem sociale netværk, og det kan have betydning, om man i en jobsøgningsituation har relevante netværk at trække på. Netværket kan bruges til at få viden om effektive jobsøgningsmetoder og jobåbninger (Jakobsen & Liversage, 2010). Da etniske minoritetsunge ofte kommer fra familier med forholdsvis svag arbejdsmarkedstilknøytning og har forældre med forholdsvis kort opholdstid i Danmark, er det plausibelt, at etniske minoritetsunge har mindre effektive netværk end etnisk danske unge.

Etnisk diskrimination på arbejdsmarkedet kan måske også bidrage til at forklare forskelle på arbejdsmarkedstilknøytningen for etniske minoritetsunge og etnisk danske unge. Flere eksperimentelle studier har påvist etnisk diskrimination på det svenske arbejdsmarked (Carlsson & Rooth, 2007, 2012; Arai m.fl., 2008). Da det danske og svenske arbejdsmarked har mange fællestræk, er det plausibelt, at etnisk diskrimination også findes på det danske arbejdsmarked. En mindre eksperimentel undersøgelse fra det danske arbejdsmarked i 1990'erne viser da også tegn på etnisk diskrimination på det danske arbejdsmarked (Hjarnø & Jensen, 1997).

Det er ikke inden for rammerne af denne rapport muligt at undersøge betydningen af sociale netværk og diskrimination for overgangen fra uddannelse til beskæftigelse. Fokusset er derimod på at beskrive be-

---

3. Et norsk studie viser, at efterkommere i Norge får lavere karakterer på videregående uddannelser end etniske nordmænd (Kolby og Østhus, 2009).

skæftigelsesstatus efter grundskolen, og hvordan denne hænger sammen med opnåelse af en ungdomsuddannelse. Vi analyserer dog også til sidst i rapporten, om beskæftigelsesstatus hænger sammen forældrenes socio-økonomiske status (målt ved beskæftigelse og indkomst), og hvilken type familie de unge er en del af på det tidspunkt, de afslutter grundskolen (fx om de bor sammen med to forældre, en forælder eller er udeboende). Dette vil give en viden om, hvorvidt forældrenes muligheder for at støtte de unge har en direkte sammenhæng med beskæftigelseschancerne (ud over den indirekte indflydelse via betydningen af familiebaggrund på uddannelsesniveaut).

DATA OG METODE

Analyserne i denne rapport er baseret på longitudinale registerdata fra Danmarks Statistik. Datasættet består af alle personer bosiddende i Danmark i alderen 15-39 år i perioden 1980-2011 samt deres forældre. Dataene indeholder en lang række forskellige oplysninger, fx om uddannelse, beskæftigelse, familieforhold og indvandringsstatus.

Analyserne tager udgangspunkt i en delpopulation bestående af etniske danskere og etniske minoriteter med ikke-vestlig baggrund, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005, og som fyldte 16-19 år det år, de forlod grundskolen. 19 år virker umiddelbart som en høj alder, når man forlader grundskolen, men tidligere undersøgelser viser, at indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen, er ældre end etnisk danske unge, når de forlader grundskolen (Jakobsen & Liversage, 2010). Der er forholdsvis få, som er ældre end 19 år, når de færdiggør grundskolen, og de er som beskrevet udeladt af analyserne. Blandt alle de unge, der forlader grundskolen i 2005, er under 0,5 pct. ældre end 19 år det pågældende år, mens omkring 1 pct. er ældre end 19 år blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der er kommet til Danmark i 11-15-årsalderen.

Nogle unge fylder 15 år det år, de forlader grundskolen (fx hvis de er kommet et år for tidligt i skole eller har sprunget en klasse over), men de er ikke med i analyserne. Det skyldes, at vi anvender oplysninger om igangværende uddannelse året før, de færdiggør grundskolen, og vi har kun oplysningerne om personerne fra det år, hvor de fylder 15 år.

Endelig er det kun efterkommere og indvandrere med oprindelse i ikke-vestlige lande og etniske danskere, som er medtaget i analyserne.

De unge, som dør i løbet af de 7 år efter endt grundskole, udelades af analyserne. Det samme gælder personer, som er udvandret og ikke er bosiddende i Danmark 7 år efter endt grundskole.⁴ Personer, som udvander mellem år 1 og år 7, men er tilbage i Danmark i år 7, medtages derimod i analyserne.⁵

I analyserne deles de etniske minoriteter op i fire eller to undergrupper efter alder ved indvandring. De fire undergrupper er som følger:

- Efterkommere
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-10-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.

De to undergrupper er som følger:

- Efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen
- Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen.

Ideen bag inddelingen i undergrupper er, at etniske minoritetsunge, der er født i Danmark eller kommet hertil som små børn, alt andet lige har langt bedre muligheder for at tilegne sig dansk kundskaber og andre kompetencer (fx viden om det danske skole- og uddannelsessystem) end indvandrere, der er kommet til Danmark som teenagere. Dermed har de også bedre muligheder for at klare sig godt i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Flere empiriske studier bekræfter da også, at sprogkundskaber og uddannelsesmæssige præstationer varierer med alder ved indvandring: jo lavere alder ved indvandring, jo bedre klarer de etniske minoriteter sig med hensyn til værtslandets sprog og uddannelse (Cahan m.fl., 2001; Jakobsen & Smith, 2006; Böhlmark, 2008).

---

4. Personer, som i registrene ikke har samme oprindelsesland og indvandrerstatus over årene, og personer, som afslutter grundskolen flere gange i perioden (med pauser uden uddannelse imellem), udelades også af analyserne. Det drejer sig om under 1 pct. af de unge, der forlader grundskolen.

5. De år, personen er bosiddende i udlandet, får pågældende hovedaktiviteten ”andet”, se også kapitel 4.

I analyserne i denne rapport udnytter vi, at dataene er longitudinale. Vi tager udgangspunkt i de unge, som er gået ud af grundskolen i perioden 1995 til 2005, og beskriver bl.a., om de gennemfører en ungdomsuddannelse de første 7 år efter grundskolen, og hvad deres beskæftigelsessituation er henholdsvis 7 og 16 år efter grundskolen.

Når vi sammenligner etniske danskere og etniske minoriteter, er det vigtigt at være opmærksom på, at de forskelle, vi finder mellem etniske danskere og etniske minoriteter, bl.a. kan hænge sammen med forskelle i familiebaggrund (fx forældrenes beskæftigelse og indkomst). Mange tidligere studier har (som nævnt tidligere) vist, at familiebaggrund har betydning for, hvordan de unge klarer sig i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

De fire etniske minoritetsgrupper vil også adskille sig fra hinanden med hensyn til familiebaggrund og oprindelsesland. Indvandringen til Danmark er påvirket af økonomiske konjunkturer, hvilke konflikter der er i andre dele af verden og de danske udlændingeregler. Derfor varierer sammensætningen af indvandrere, der kommer til Danmark, meget over årene. Det betyder, dels at fx efterkommerne, som går ud af grundskolen i 1995 og 2005, kan være meget forskellige med hensyn til familiebaggrund og oprindelsesland, dels at efterkommere og indvandrere, der går ud af grundskolen samme år, kan være meget forskellige med hensyn til familiebaggrund og oprindelsesland. Som baggrund for de deskriptive sammenligninger af uddannelses- og beskæftigelsesmønstre blandt etniske danskere og de fire etniske minoritetsgrupper vil vi derfor i det efterfølgende kort beskrive en række baggrundskarakteristika for etniske danskere og etniske minoriteter, som er gået ud af grundskolen i henholdsvis 1995 og 2005. I kapitel 5, hvor vi analyserer sammenhængen mellem uddannelsesniveau og beskæftigelsesstatus ved brug af regressionsanalyser, tager vi højde for forskelle i nogle af disse baggrundskarakteristika.

FORDELING PÅ BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA

Hvordan etnisk danske unge og etniske minoritetsunge er fordelt på køn, oprindelsesland og familietype på det tidspunkt, de forlader grundskolen, er vist i tabel 2.1 og tabel 2.2, mens fordelingerne på forældrenes socio-økonomiske status og opholdstid i Danmark, på det tidspunkt de unge forlader grundskolen, er vist i tabel 2.3 og tabel 2.4.

TABEL 2.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995, fordelt efter køn, familietype og oprindelsesland. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Køn</i>					
Mænd	51,4	51,8	56,8	53,6	51,7
Kvinder	48,6	48,2	43,2	46,4	48,3
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Oprindelsesland¹⁾</i>					
Tyrkiet		39,3	34,8	22,6	21,3
Eksjugoslavien		13,1	7,8	-	-
Marokko		7,5	-	-	-
Iran		-	-	14,1	7,2
Libanon		-	-	22,6	12,8
Pakistan		24,3	15,8	-	-
Vietnam		-	23,6	-	11,9
Øvrige lande		14,7	11,5	27,1	38,0
I alt, procent		100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Familietype²⁾</i>					
Hjemmeboende – parfamilie	76,4	77,7	72,4	67,1	55,5
Hjemmeboende – enlig forælder	17,5	14,3	15,5	19,7	18,2
Udeboende – parfamilie	0,6	1,0	1,9	2,1	4,9
Udeboende – enlig	5,5	6,9	10,2	10,9	20,7
Familieforhold – uoplyst	0,0	0,2	0,0	0,2	0,7
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>I alt, personer</i>	57.854	946	322	468	555

1. "-" betyder, at der er mindre end 20 personer fra det pågældende oprindelsesland.

2. Familietype er målt det år, de unge forlader grundskolen. Inddelingen i familietyper er beskrevet i teksten.

De fire etniske minoritetsgrupper er meget forskelligt sammensat på oprindelsesland. I 1995 har 84 pct. af efterkommerne oprindelse i Tyrkiet, Eksjugoslavien, Marokko eller Pakistan. Det vil sige, at de er efterkommere af arbejdskraftsindvandrere, der kom til Danmark i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen, er det kun omkring 30 pct., der har oprindelse i de fire lande. Tyrkiet er dog det største oprindelsesland i tre af de fire etniske minoritetsgrupper: Blandt efterkommerne har 39 pct. oprindelse i Tyrkiet, mens det samme er tilfældet for 35 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark i førskolealderen, og 21-23 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark i skolealderen. For indvandrere, der er kommet til Danmark som 6-10-årige, er der samme andel med oprindelse i Libanon som med oprindelse i Tyrkiet (23 pct.). Indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen, har en højere andel med op-

rindelse i lande, hvorfra Danmark har modtaget mange flygtninge: Iran, Libanon og Vietnam (tabel 2.1).

TABEL 2.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005, fordelt efter køn, familietype og oprindelsesland. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Køn</i>					
Mænd	51,4	50,5	48,2	52,8	53,2
Kvinder	48,6	49,5	51,8	47,2	46,8
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Oprindelsesland¹⁾</i>					
Tyrkiet		42,9	11,3	5,3	6,1
Eksjugoslavien		5,7	4,3	10,1	-
Marokko		4,5	-	-	-
Somalia		-	5,5	13,0	8,1
Afghanistan		-	3,0	3,4	19,9
Sri Lanka		5,0	-	-	-
Irak		2,0	11,6	10,5	26,9
Iran		3,4	8,1	2,3	-
Libanon		10,2	27,3	-	-
Pakistan		11,6	3,8	-	-
Vietnam		4,5	6,4	-	-
Bosnien-Hercegovina		-	-	32,2	2,5
Øvrige lande		9,5	15,7	17,6	27,7
I alt, procent		100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Familietype²⁾</i>					
Hjemmeboende – parfamilie	74,3	77,8	68,0	65,4	57,4
Hjemmeboende – enlig forælder	20,5	17,7	23,6	22,1	20,2
Udeboende – parfamilie	0,5	0,6	0,3	1,1	2,3
Udeboende – enlig familieforhold – uoplyst	4,7	3,7	7,8	11,0	19,8
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>I alt, personer</i>	55.843	2194	656	969	928

1. Familietype er målt det år, de unge forlader grundskolen. Inddelingen i familietyper er beskrevet i teksten.

2. "-" betyder, at der er mindre end 20 personer fra det pågældende oprindelsesland.

Tyrkiet og Pakistan er også store oprindelseslande blandt efterkommere i 2005: 43 pct. har oprindelse i Tyrkiet, og 12 pct. oprindelse i Pakistan. Men i 2005 er der også mange efterkommere, som har oprindelse i flygtningelande. Især har mange oprindelse i Libanon (10 pct.). I 2005 er der færre af indvandrerne, som har oprindelse i Tyrkiet, end i 1995. Til gengæld er der mange blandt indvandrerne, som har flygtningebaggrund. Især har mange oprindelse i Bosnien-Hercegovina, Afghanistan, Irak og Libanon (tabel 2.2).

Familietype beskriver de unges familieforhold det år, de forlader grundskolen. Opdelingen i forskellige familietyper tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks E-familiebegreb (Danmarks Statistik, 2012). Bor de unge sammen med en eller to forældre, udgør de en familie sammen med forælderen/forældrene og eventuelle søskende. Er der to forældre (som godt fx kan være en biologisk mor og en stedfar), kalder vi familietypen for en ”hjemmeboende – parfamilie”. Er der kun en forælder i familien, kalder vi familietypen ”hjemmeboende – enlig forælder”. Bor de unge sammen med en partner (ægtefælle eller samlever), kalder vi familietypen ”udeboende – parfamilie”, mens familietypen kaldes ”udeboende – enlig” for de unge, der hverken bor sammen med en forælder eller partner. Der er ikke store forskelle på fordelingen på familietyper for de unge i 1995 og 2005 (tabel 2.1 og tabel 2.2). Langt de fleste af de unge er hjemmeboende det år, de afslutter grundskolen. I 2005 bor 56-78 pct. af de unge samme med to forældre, mens 14-20 pct. bor sammen med én forælder. Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, adskiller sig fra de øvrige grupper ved at have en høj andel, som er udeboende og enlige (21 pct. i 2005), og en lav andel, som er hjemmeboende og bor sammen med to forældre (56 pct. i 2005). Dette kan bl.a. hænge sammen med, at indvandrerne, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, har en højere alder, når de går ud af grundskolen (jf. kapitel 3). En anden årsag kan være, at nogle af disse indvandrere er kommet til Danmark som uledsagede flygtningebørn.

Det er ikke alle unge, der har en mor og far bosiddende i Danmark det år, de forlader grundskolen. Øverst i tabel 2.3 og tabel 2.4 er andelen, hvor der ikke er oplysninger i registrene om moren eller faren, vist. For de fleste etniske danskere og efterkommere er der oplysninger om både mor og far i registrene, mens disse oplysninger især mangler for de indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen. For de indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, mangler der i 2005 oplysninger om moren for 16 pct. og oplysninger om faren for 31 pct.

TABEL 2.3

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995, fordelt efter forældrenes socioøkonomiske status og opholdstid i 1995¹⁾. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Ingen oplysninger – moren</i>	0,8	0,0	1,6	5,3	14,4
<i>Ingen oplysninger – faren</i>	1,5	0,5	9,3	12,2	24,9
<i>Mors beskæftigelsesstatus</i>					
Uden for beskæftigelse	16,9	66,8	74,2	76,5	73,9
I beskæftigelse	80,7	31,0	22,4	16,5	10,1
Uoplyst ²⁾	2,4	2,2	3,4	7,1	16,0
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Fars beskæftigelsesstatus</i>					
Uden for beskæftigelse	11,1	45,1	47,5	60,3	54,6
I beskæftigelse	82,8	47,4	37,3	23,9	17,3
Uoplyst ²⁾	6,1	7,5	15,2	15,8	28,1
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Mors indkomst³⁾</i>					
Indkomst (gennemsnit) ⁴⁾	196.986	145.170	134.955	137.104	129.847
<i>Fars indkomst³⁾</i>					
Indkomst (gennemsnit) ⁴⁾	289.982	166.074	161.847	136.242	144.205
<i>Mors opholdstid</i>					
Opholdstid (gennemsnit) ⁴⁾		19,3	15,4	8,8	5,0
<i>Fars opholdstid</i>					
Opholdstid (gennemsnit) ⁴⁾		18,2	16,9	11,0	7,5
<i>I alt, personer</i>	57.854	946	322	468	555

1. Forældrenes socioøkonomiske status og familief forhold er målt det år, de unge forlader grundskolen.
2. Værdien er uoplyst, enten hvis moren/faren ikke er død eller bosiddende i udlandet, eller hvis moren/faren er bosiddende i Danmark, men der ikke er oplysninger om socioøkonomiske forhold eller opholdstid i registrene.
3. Indkomst er personindkomst i alt (fx erhvervsindkomst og overførselsindkomst) undtagen formueindkomst.
4. Standardafvigelse og andel uoplyste fremgår af bilagstabel B2.1.

I både 1995 og 2005 har langt de fleste etnisk danske unge forældre, som er i beskæftigelse det år, de forlader grundskolen: Over 80 pct. har en mor i beskæftigelse, og over 80 pct. har en far i beskæftigelse. En lavere andel af etniske minoritetsunge har forældre i beskæftigelse (tabel 2.3 og tabel 2.4). I 2005 har 45 pct. af efterkommerne en mor i beskæftigelse, og 56 pct. af efterkommerne har en far i beskæftigelse, mens de tilsvarende tal for indvandrere er lavere. Det gælder især indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, hvor 21 pct. har en mor i beskæftigelse, og 22 pct. har en far i beskæftigelse det år, de forlader grundskolen. Forældrenes beskæftigelsesfrekvens er med en enkelt undtagelse (fædres be-

skæftigelse for indvandrere, som kom til Danmark i førskolealderen) højere i 2005 end i 1995, hvilket passer meget godt med, at 2005 er et højkonjunkturår, og at ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens generelt er steget fra 1995 til 2005 (Danmarks Statistik, 2014b).

De etnisk danske unge har også både i 1995 og 2005 forældre med en højere indkomst end etniske minoritetsunge. Forældrene til efterkommerne har endvidere (med en enkelt undtagelse) en højere indkomst end forældrene til indvandrerne (tabel 2.3 og tabel 2.4).

TABEL 2.4

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005, fordelt efter forældrenes socioøkonomiske status og opholdstid¹⁾. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Ingen oplysninger – moren</i>	0,8	0,1	2,3	8,2	15,7
<i>Ingen oplysninger – faren</i>	1,7	0,8	13,7	26,7	30,6
<i>Mors beskæftigelsesstatus</i>					
Uden for beskæftigelse	13,6	52,8	70,3	54,1	61,2
I beskæftigelse	84,1	45,6	26,1	36,1	21,1
Uoplyst ²⁾	2,3	1,6	3,7	9,8	17,7
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Fars beskæftigelsesstatus</i>					
Uden for beskæftigelse	10,3	38,1	52,6	36,9	44,0
I beskæftigelse	83,8	56,1	27,9	33,8	22,4
Uoplyst ²⁾	5,9	5,7	19,5	29,2	33,6
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Mors indkomst³⁾</i>					
Indkomst (gennemsnit) ⁴⁾	292.446	204.303	198.696	206.428	181.800
<i>Fars indkomst³⁾</i>					
Indkomst (gennemsnit) ⁴⁾	395.345	216.390	182.876	204.738	179.922
<i>Mors opholdstid</i>					
Opholdstid (gennemsnit) ⁴⁾		21,7	14,7	9,6	5,1
<i>Fars opholdstid</i>					
Opholdstid (gennemsnit) ⁴⁾		23,0	15,9	10,3	6,2
<i>I alt, personer</i>	55.843	2194	656	969	928

1. Forældrenes socioøkonomiske status og familief forhold er målt det år, de unge forlader grundskolen.
2. Værdien er uoplyst, enten hvis moren/faren ikke er død eller bosiddende i udlandet, eller hvis moren/faren er bosiddende i Danmark, men der ikke er oplysninger om socioøkonomiske forhold eller opholdstid i registre.
3. Indkomst er personindkomst i alt (fx erhvervsindkomst og overførselsindkomst) undtagen formueindkomst.
4. Standardafvigelse og andel uoplyste fremgår af bilagstabel B2.2.

Forældrenes opholdstid varierer (ikke overraskende) for de etniske minoritetsgrupper: Efterkommere har forældre med den længste gennemsnitlige opholdstid, og indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-

årige, har forældre med den korteste gennemsnitlige opholdstid (tabel 2.3 og tabel 2.4).

Samlet viser tabel 2.1-tabel 2.4, at etniske danskere og de fire etniske minoritetsgrupper er forskelligt sammensat på en række baggrundskarakteristika. De etnisk danske unge har en stærkere socioøkonomisk baggrund end etniske minoritetsunge (målt ved beskæftigelse og indkomst). Endvidere har efterkommerne den stærkeste og indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, den svageste socioøkonomiske baggrund blandt de fire etniske minoritetsgrupper. De fire etniske minoritetsgrupper adskiller sig også meget med hensyn til oprindelseslande og forældrenes opholdstid i Danmark.

LÆSEVEJLEDNING

I kapitel 3 belyser vi overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Vi beskriver bl.a., om de unge har påbegyndt en uddannelse 6 år efter endt grundskole, og om de har gennemført en ungdomsuddannelse 7 år efter grundskole.

I kapitel 4 beskriver vi de unges beskæftigelsesstatus op til 16 år efter endt grundskole og belyser fx, hvordan beskæftigelsesstatus 7 og 16 år efter grundskolen varierer med det uddannelsesniveau, de unge har opnået 7 år efter grundskolen.

I kapitel 5 fokuserer vi også på sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus, men i modsætning til i kapitel 4 anvender vi i kapitel 5 regressionsanalyser, hvilket gør det muligt at kontrollere for baggrundskarakteristika.

FRA GRUNDSKOLE TIL UNGDOMSUDDANNELSE

I dette kapitel fokuserer vi på etniske minoritetsunges og etnisk danske unges grundskoleuddannelse og deres deltagelse i og fuldførelse af uddannelse i de 7 år efter, de har færdiggjort grundskolen. Hvordan de unge klarer sig i uddannelsessystemet, har betydning for deres deltagelse på arbejdsmarkedet, og forskelle på de etniske grupper med hensyn til succes i uddannelsessystemet kan dermed bidrage til at forklare forskelle i beskæftigelsessituationen. Analyserne i kapitlet tager udgangspunkt i de unge, der forlader grundskolen i alderen 16-19 år i 1995 og 2005.

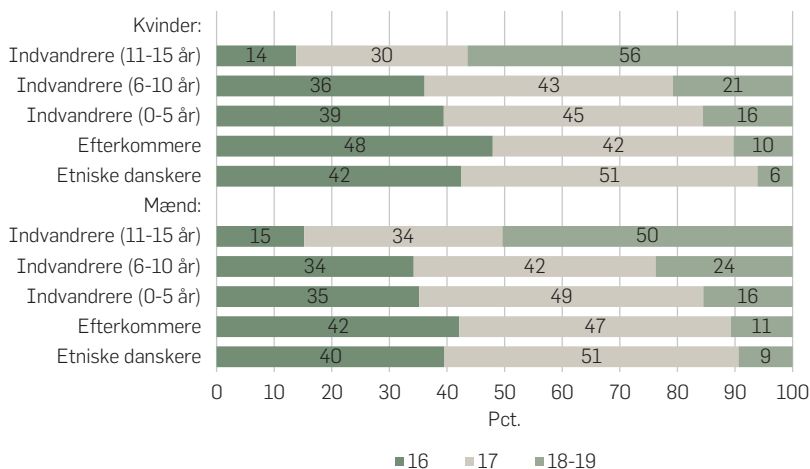
Først beskriver vi grundskoleuddannelsen, herunder på hvilket klassetrin de forlader grundskolen og de gennemsnitlige dansk- og matematikkarakterer fra 9. klasse. Dernæst beskriver vi, hvilke uddannelser de unge starter på i de første 6 år efter grundskolen. Endelig beskriver vi, hvorvidt de unge har fuldført en ungdomsuddannelse 7 år efter, de har forladt grundskolen.

GRUNDSKOLEUDDANNELSE⁶

I dette afsnit fokuserer vi på de unges grundskoleuddannelse. Vi starter med at se på deres alder ved færdiggørelse af grundskolen. Dette er vist i figur 3.1 for personer, som er gået ud af grundskolen i 2005.

FIGUR 3.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005, fordelt efter alder ved færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for køn og etniske grupper. Procent.

Som det også er blevet diskuteret i kapitel 2, varierer alderen ved færdiggørelse af grundskolen for de etniske grupper. Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er ældre, når de forlader grundskolen, end etniske danskere og efterkommere. Sidstnævnte grupper er typisk 16 eller 17 år, når de forlader grundskolen, mens en stor andel af indvandrerne, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er 18 eller 19 år, når de forlader grundskolen.⁷

Tabel 3.1 og tabel 3.2 viser, om de unge har forladt grundskolen efter 8., 9. eller 10. klasse i henholdsvis 1995 og 2005. Det fremgår bl.a.,

6. Bilaget til kapitel 3 viser tabeller og figurer for de unge, som forlader grundskolen i 2010 eller 2011: hvilken alder de havde det år, de forlod grundskolen, hvilket klassetrin de afsluttede grundskolen med, og hvilke karakterer de fik i 9. klasse i dansk og matematik.

7. Kun ganske få er 19 år det år, de forlader grundskolen. For indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, er det dog 5 pct., som er 19 år, når de forlader grundskolen.

at efterkommerne oftere end etniske danskere forlader grundskolen efter 9. klasse (tabel 3.2). I 2005 er det fx blandt kvinderne 54 pct. af efterkommerne og 47 pct. af de etniske danskere, som forlader grundskolen efter 9. klasse. Forskellene er endda blevet større siden 2005, idet det blandt de kvinder, som forlader grundskolen i 2011, er omkring 60 pct. af efterkommerne og 50 pct. af de etniske danskere, som forlader grundskolen efter 9. klasse (tabel B3.1 i bilaget til kapitel 3). Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er den gruppe, hvor færrest forlader grundskolen efter 9. klasse – i 2005 er det 41 pct. i denne gruppe, som forlader grundskolen efter 9. klasse (og i 2011 er denne andel faldet til under 40 pct.).

TABEL 3.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995, fordelt efter fuldført grundskoleuddannelse. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommerne	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Mænd</i>					
<i>Højest 9. klasse</i>	36,3	42,0	38,8	46,6	39,0
Højest 8. klasse	1,2	3,9	-	6,0	-
9. klasse	35,1	38,2	-	40,6	-
<i>10. klasse</i>	63,7	58,0	61,2		61,0
10. klasse, almindelig	47,7	-	-	-	55,4
10. klasse, efterskole	16,1	-	-	-	5,6
I alt, procent	100	100	100	100	100
I alt, personer	29.740	490	183	251	287
<i>Kvinder</i>					
<i>Højest 9. klasse</i>	35,2	41,0	36,0	41,9	28,7
Højest 8. klasse	0,6	-	-	-	-
9. klasse	34,5	-	-	-	-
<i>10. klasse</i>	64,8	59,0	64,0	58,1	71,3
10. klasse, almindelig	46,2	-	-	-	64,9
10. klasse, efterskole	18,7	-	-	-	6,3
I alt, procent	100	100	100	100	100
<i>I alt, personer</i>	28.095	456	139	217	268

Anm.: "-" betyder, at der er mindre end 15 personer i underkategorien.

TABEL 3.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005, fordelt efter fuldført grundskoleuddannelse. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Mænd</i>					
Højest 9. klasse	51,6	57,0	52,4	59,2	47,5
Højest 8. klasse	1,8	1,4	-	5,1	6,3
9. klasse	49,8	55,5	-	54,1	41,1
10. klasse	48,4	43,0	47,6	40,8	52,5
10. klasse	28,1	-	-	-	47,5
10. klasse, efterskole	20,2	-	-	-	5,1
I alt, procent	100	100	100	100	100
I alt, personer	28.672	1.106	315	512	491
<i>Kvinder</i>					
Højest 9. klasse	48,6	55,7	53,1	60,3	46,0
Højest 8. klasse	1,1	1,4	-	-	4,8
9. klasse	47,5	54,3	-	-	41,1
10. klasse	51,4	44,3	46,9	39,7	54,0
10. klasse	28,3	-	-	-	-
10. klasse, efterskole	23,1	-	-	-	-
I alt, procent	100	100	100	100	100
I alt, personer	27.160	1.087	339	456	433

Anm.: "-" betyder, at der er mindre end 15 personer i underkategorien.

Der kan være flere grunde til at forlade grundskolen efter 9. klasse. For eksempel at eleven er målrettet og vil starte i gymnasiet så hurtigt som muligt uden at "spilde" et år i 10. klasse. En anden grund kan være, at eleven er skoletræt og derfor vil prøve noget andet. Ligeledes kan der være flere grunde til at vælge 10. klasse. For eksempel kan elever, der er fagligt svage, have brug for et ekstra skoleår, inden de skal starte på en ungdomsuddannelse. Andre vælger at tage 10. klasse på en efterskole for at få nogle andre faglige og sociale udfordringer, end dem man får i folkeskolen.

Indvandrerne, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, har formentlig særlige udfordringer i forhold til at lære det danske sprog og forstå kulturen i de danske skoler og har derfor måske brug for et ekstra år i grundskolen, inden de fortsætter på en ungdomsuddannelse. Det kan være en forklaring på, at de hyppigt vælger 10. klasse. Det er også den gruppe, der i 2005 i størst omfang forlader grundskolen før 9. klasse, hvilket også kan hænge sammen med, at det er en fagligt svag gruppe. Af

de etniske danske unge, som tager 10. klasse, er det 25-30 pct. i 1995 og 40-45 pct. i 2005, der tager 10. klasse på efterskole, mens der blandt efterkommere er ganske få, der tager på efterskole. Så grunden til, at etniske danskere oftere tager 10. klasse end efterkommere, kan være, at de gerne vil på efterskole og ikke i samme omfang opfatter 10. klasse som et ”spildår” (Jakobsen & Liversage, 2010).

Tidligere undersøgelser har vist, at efterkommere og indvandrere klarer sig fagligt dårligere i grundskolen end etnisk danske unge (Egelund m.fl., 2011; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012; Christensen m.fl., 2014). Dette bekræftes også af tabel 3.3, som viser fordelingen på dansk- og matematikkarakterer fra 9. klasse for de unge, der er gået ud af grundskolen i 2005. For eksempel viser tabellen, at etnisk danske unge har en større andel med karaktergennemsnit fra 7-12 og en mindre andel med karaktergennemsnit under 2 i både dansk og matematik end efterkommere og indvandrere, som er kommet til Danmark i førskole- eller skolealderen. Det er endda meget markante forskelle – fx har 51 pct. af etnisk danske kvinder en gennemsnitskarakter i dansk på mindst 7, mens det samme kun er tilfældet for 27 pct. af de kvindelige efterkommere.

Indvanderne ligger endnu lavere på karakterskalaen end efterkommerne. Selv om en stor andel af indvandrerne, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, mangler karakteroplysninger, har de alligevel en væsentligt større andel med et karaktergennemsnit under 2 end etniske danskere. For eksempel har 20 pct. af mændene, der er indvandret til Danmark i 11-15-års-alderen, et karaktergennemsnit i dansk på under 2, mens det samme kun gælder 3 pct. af de etnisk danske mænd.

TABEL 3.3

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005, fordelt efter 9. klasser-
gennemsnitskarakterer i dansk og matematik.¹⁾ Særskilt for etniske grupper og
køn. Procent.

	Etniske danskere	Efter- kommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Dansk</i>					
<i>Mænd:</i>					
Uoplyst/mangler	10,2	11,5	16,1	17,6	35,0
-3-1,99	2,5	8,0	9,5	9,6	19,8
2-3,99	15,2	25,2	24,7	30,3	26,1
4-6,99	43,2	42,3	35,4	32,2	15,8
7-12	28,9	13,0	14,2	10,4	3,2
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	28.681	1.107	316	512	494
<i>Kvinder:</i>					
Uoplyst/mangler	6,5	6,6	7,1	10,1	32,3
-3-1,99	0,4	4,0	4,1	4,4	10,8
2-3,99	5,7	16,6	14,1	16,0	23,7
4-6,99	36,0	45,6	47,4	45,3	25,6
7-12	51,4	27,1	27,4	24,3	7,6
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	27.162	1.087	340	457	434
<i>Matematik</i>					
<i>Mænd:</i>					
Uoplyst/mangler	10,0	11,4	16,1	17,8	34,4
-3-1,99	3,7	11,2	11,1	13,7	15,0
2-3,99	13,6	22,7	25,3	22,7	21,1
4-6,99	37,7	36,0	31,3	29,3	20,2
7-12	35,0	18,7	16,1	16,6	9,3
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	28.681	1.107	316	512	494
<i>Kvinder:</i>					
Uoplyst/mangler	6,8	7,0	6,5	10,3	31,3
-3-1,99	1,9	7,8	8,2	7,7	7,1
2-3,99	10,6	21,9	23,8	23,2	19,6
4-6,99	35,3	42,3	42,6	36,5	26,7
7-12	45,4	21,0	18,8	22,3	15,2
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	27.162	1.087	340	457	434

Anm.: Karakterne er fra 9. klasse, uanset om den unge er gået ud af grundskolen efter 9. eller 10. klasse.

1. For hver person er der beregnet en gennemsnitskarakter i dansk og en gennemsnitskarakter i matematik.

PÅBEGYNDELSE AF UDDANNELSE EFTER GRUNDSKOLEN

I dette afsnit beskriver vi, i hvilket omfang de unge starter på en uddannelse efter grundskolen, og hvilke uddannelser de i givet fald starter på. De unge kategoriseres som startende på en uddannelse efter grundskolen,

hvis de starter på en forberedende uddannelse (fx produktionsskoler), en gymnasial uddannelse, en erhvervsfaglig uddannelse eller en kort videregående uddannelse. Typisk kræver optagelse på en kort videregående uddannelse en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse, men på nogle korte videregående uddannelser kan de optage personer med relevant erhvervs erfaring, selv om de ikke har en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.⁸

Andelen, der ikke starter på en uddannelse i en periode på 6 år, efter de er gået ud af grundskolen, varierer for etniske danskere og de etniske minoriteter og for mænd og kvinder (figur 3.2). For de unge, der er gået ud af grundskolen i 1995, er det 6-7 pct. af de etniske danskere, der ikke er startet på en uddannelse i 6-års-perioden. De tilsvarende andele er højere for de etniske minoriteter – især for mændene og for de unge, der er kommet til Danmark i en forholdsvis sen alder. For eksempel er det blandt efterkommerne 19 pct. af mændene og 13 pct. af kvinderne, som ikke er startet på en uddannelse i perioden, mens de tilsvarende tal for indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er 36 pct. for mændene og 34 pct. for kvinderne.

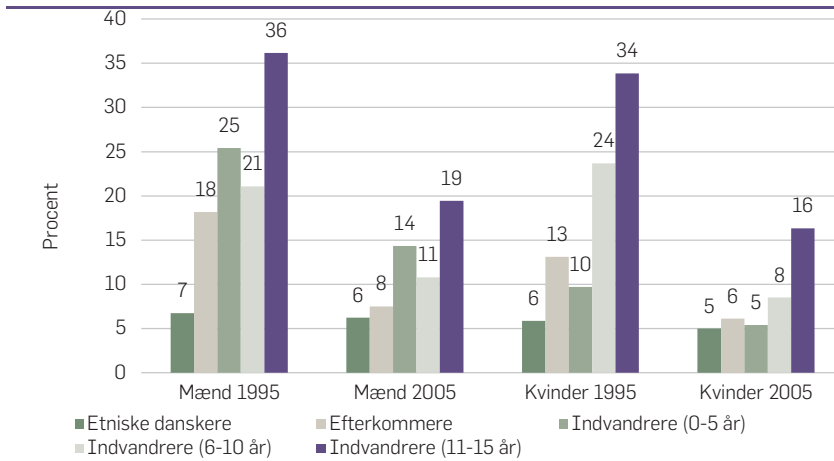
Andelen, som ikke starter på en uddannelse i perioden på 6 år efter endt grundskole, er omtrent den samme for etniske danskere, der forlader grundskolen i 1995 og 2005 (andelen er på et lavt niveau for begge kohorter). For flere af de etniske minoritetsgrupper falder andelen, som ikke starter på en uddannelse, derimod betydeligt, og forskellen mellem etniske danskere og etniske minoriteter er blevet mindre. Efterkommerne har fx en andel, der ikke starter på en uddannelse, som kun er 1-2 procentpoint højere end etniske danskere blandt de unge, som er gået ud af grundskolen i 2005. 16-18 pct. af de unge, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen og gået ud af grundskolen i 2005, starter ikke på en uddannelse i 6-års-perioden. Det er stadigvæk en høj andel, men dog betydelig lavere end 10 år tidligere, hvor 34-36 pct. ikke startede på en uddannelse. Det er i overensstemmelse med tidligere undersøgelser (Jakobsen & Liversage, 2010; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012), at andelen, som påbegynder uddannelse efter grundskolen, stiger i 1990'erne og 2000'erne.

---

8. Der er få unge, som starter på en kort videregående uddannelse som den første uddannelse efter grundskolen, og disse unge starter typisk sent i 6-års-perioden efter endt grundskole.

FIGUR 3.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995 og 2005. Restgruppen: Andelen, som ikke starter på en uddannelse¹⁾ senest 6 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskkilt for etniske grupper og køn. Procent.

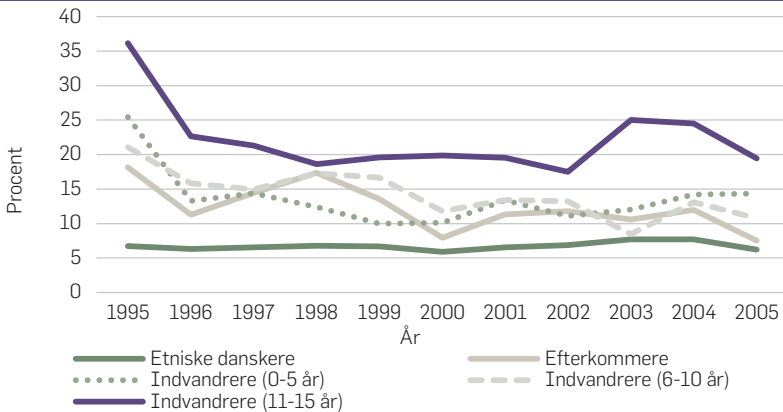

1. Uddannelse omfatter gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, forberedende uddannelser og korte videregående uddannelser. Typisk kræver optagelse på en kort videregående uddannelse en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse, men på nogle korte videregående uddannelser kan de optage personer med relevant erhvervs erfaring, selv om de ikke har en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

I figur 3.3 og figur 3.4 er andelen, der ikke starter på en uddannelse, vist særskkilt for året, de unge har forladt grundskolen i perioden 1995-2005. Figurerne viser bl.a., at mens andelen, der ikke starter på en uddannelse, falder igennem næsten hele perioden for kvindelige efterkommere, sker en stor del af faldet for indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, i den første del af perioden, det vil sige for de unge, der er gået ud af grundskolen i 1995-1997. En tidligere undersøgelse viser, at størrelsen af restgruppen for indvandrere, der er gået ud af grundskolen i 1995, er på niveau med (eller måske endda lidt lavere end) restgruppen for indvandrere, der er gået ud af grundskolen i 1990-1992. Blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 7-15-års-alderen og har afsluttet grundskolen i 1990-1992, er det omkring 40 pct., som ikke er startet på en ungdomsuddannelse inden for 5 år (Jakobsen & Liversage, 2010).

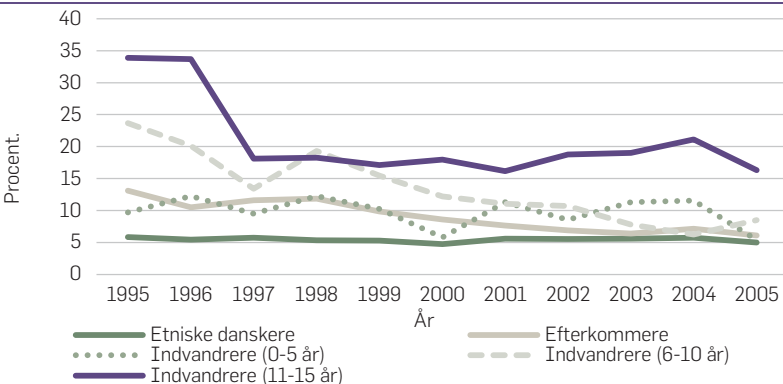
FIGUR 3.3

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Restgruppen: Andelen, som ikke starter på en uddannelse senest 6 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for det år, de har forladt grundskolen, og etniske grupper. Mænd. Procent.

FIGUR 3.4

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Restgruppen: Andelen, som ikke starter på en uddannelse senest 6 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for det år, de har forladt grundskolen, og etniske grupper. Kvinder. Procent.

Til at vise, hvilke typer af uddannelse de unge påbegynder, tager vi udgangspunkt i unge, der er gået ud af grundskolen i 2005, og som er star-

tet på en uddannelse senest 6 år efter endt grundskole (tabel 3.4). Nogle af de unge har påbegyndt flere uddannelser i løbet af perioden, men tabel 3.4 viser den første uddannelse, som de har påbegyndt.

TABEL 3.4

Personer, som har færdiggjort grundskolen i 2005, og som er startet på en uddannelse inden for 6 år, fordelt efter hovedtype af uddannelse. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Mænd</i>					
Forberedende uddannelser	0,8	0,5	1,6	1,2	0,3
Gymnasial uddannelse	53,0	51,6	51,0	41,9	33,7
Erhvervsfaglig uddannelse	46,0	47,8	47,1	56,7	65,8
Kort videregående uddannelse ¹⁾	0,2	0,1	0,4	0,2	0,3
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	26.451	986	257	430	377
<i>Kvinder</i>					
Forberedende uddannelser	3,7	4,9	5,3	5,7	7,8
Gymnasial uddannelse	70,2	63,4	62,3	61,1	43,2
Erhvervsfaglig uddannelse	25,7	31,0	31,7	32,5	46,2
Kort videregående uddannelse ¹⁾	0,5	0,7	0,7	0,8	2,7
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	25.423	936	281	388	333

1. Typisk kræver optagelse på en kort videregående uddannelse en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse, men på nogle korte videregående uddannelser kan de optage personer med relevant erhvervs erfaring, selv om de ikke har en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

Blandt etniske danskere starter 53 pct. af mændene og 70 pct. af kvinderne på en gymnasial uddannelse, mens 46 pct. af mændene og 26 pct. af kvinderne starter på en erhvervsfaglig uddannelse. Sammenlignet med etniske danskere er der en højere andel, der starter på en erhvervsfaglig uddannelse, og en lavere andel, der starter på en gymnasial uddannelse blandt etniske minoriteter. Der er dog forskelle på de etniske minoritetsgrupper vist i tabellen. Efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, har en fordeling på uddannelse, der i højere grad ligner de etniske danskeres fordeling end fordelingen for indvandre-re, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen. I sidstnævnte gruppe

er det kun 34 pct. af mændene, som starter på en gymnasial uddannelse, mens 66 pct. starter på en erhvervsfaglig uddannelse.

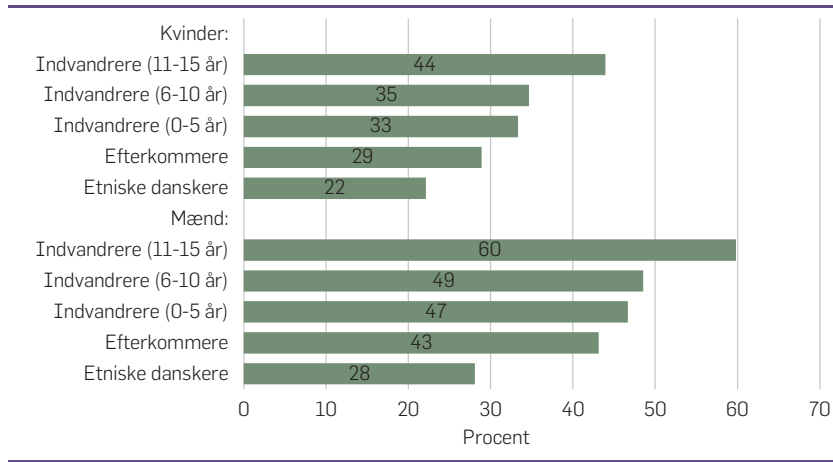
Sammenholder vi tabel 3.4 med figur 3.2-figur 3.4, fremgår det, at de grupper, der i mindst omfang tager ungdomsuddannelse, også er de grupper, som når de starter på en uddannelse, i størst omfang vælger en erhvervsfaglig uddannelse.

FULDFØRER DE UNGE EN UNGDOMSUDDANNELSE?

Det er ikke alle, der starter på en uddannelse, som fuldfører den. Figur 3.7 viser andelen af de unge, som *ikke* har gennemført en ungdomsuddannelse eller en kort videregående uddannelse 7 år efter endt grundskole.

FIGUR 3.5

Personer, der er gået ud af grundskolen i 2005. Andelen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående) 7 år efter, de har forladt grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

I alle grupper har en større andel af kvinderne end af mændene fuldført en ungdomsuddannelse i år 7 (figur 3.5). Blandt indvandrerne, der er kommet til Danmark i 5-11-års-alderen, er det 44 pct. af kvinderne og 60 pct. af mændene, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7. De tilsvarende andele for etniske danske kvinder og mænd er 22 pct. og 28

pct. Efterkommerne har også en højere andel, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse, end etniske danskere: 29 pct. af kvinderne og 43 pct. af mændene blandt efterkommerne har ikke fuldført en uddannelse.

TABEL 3.5

Personer, der er gået ud af grundskolen i 2005. Andelen, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående) 7 år efter, de har forladt grundskolen. Særskilt for etniske grupper, og hvilken uddannelse de er påbegyndt efter grundskolen. Procent.

	Mænd		Kvinder	
	Andel, som ikke har gennemført en uddannelse	I alt, antal personer	Andel, som ikke har gennemført en uddannelse	I alt, antal personer
<i>Etniske danskere:</i>				
Gymnasial uddannelse	10,2	14.009	6,8	17.847
Erhvervsfaglig uddannelse	38,2	12.179	45,9	6.523
I alt ¹⁾	28,1	28.204	22,1	26.759
<i>Efterkommere:</i>				
Gymnasial uddannelse	12,6	509	9,3	593
Erhvervsfaglig uddannelse	66,0	471	51,4	290
I alt ¹⁾	43,2	1.066	28,9	997
<i>Indvandrere (0-5 år):</i>				
Gymnasial uddannelse	13,7	131	10,9	175
Erhvervsfaglig uddannelse	62,0	121	62,9	89
I alt ¹⁾	46,7	300	33,3	297
<i>Indvandrere (6-10 år):</i>				
Gymnasial uddannelse	15,0	180	10,1	237
Erhvervsfaglig uddannelse	61,5	244	60,3	126
I alt ¹⁾	48,5	482	34,7	424
<i>Indvandrere (11-15 år):</i>				
Gymnasial uddannelse	11,8	127	13,9	144
Erhvervsfaglig uddannelse	70,2	248	55,2	154
I alt ¹⁾	59,8	468	44,0	398

Anm.: Andelen, som ikke har gennemført en uddannelse, er kun vist særskilt for personer, som er startet på en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse, da forholdsvis få er startet på en forberedende eller kort videregående uddannelse.

1. Inkluderer personer, der ikke er startet på en uddannelse efter grundskolen, og personer, der er startet på en forberedende uddannelse eller en kort videregående uddannelse.

I figur 3.5 indgår alle unge, der er gået ud af grundskolen i 2005, og derfor afspejler andelen, der har fuldført en ungdomsuddannelse, i denne figur, både om de unge har påbegyndt en uddannelse, og om de har fuldført den. tabel 3.5 viser andelen, som ikke har fuldført en ungdomsud-

dannelse, vist særskilt for, hvilken type uddannelse de er startet på.⁹ Tabellen viser i overensstemmelse med tidligere undersøgelser, at etniske minoriteter har et større frafald end etniske danskere – både på de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser (Jakobsen & Liversage, 2010; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012; Danmarks Statistik, 2013). For alle grupper er det især de unge, som påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7. Blandt de unge, der har påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, har 38 pct. af de etnisk danske mænd og 62-70 pct. af etniske minoritetsmænd samt 46 pct. af de etnisk danske kvinder og 52-63 pct. af etniske minoritetskvinder ikke fuldført en ungdomsuddannelse i år 7.

Den højere andel af de etniske minoriteter end af de etniske danskere, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse 7 år efter endt grundskole, er en kombination af følgende forhold: (1) færre starter på en uddannelse efter grundskolen, (2) færre fuldfører den uddannelse, de påbegynder, og (3) flere vælger at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse, som for alle grupper har et højere frafald end de gymnasiale uddannelser.

Som en opsummering på analyserne i dette og det foregående afsnit viser tabel 3.6 fordelingen på højeste fuldførte uddannelse 7 år efter endt grundskole for personer, der er gået ud af grundskolen i henholdsvis 1995 og 2005.

---

9. Bemærk, at det er den første uddannelse, de er påbegyndt i 6-års-perioden, som indgår i tabellen, og at tabellen ikke viser noget om, hvilke type ungdomsuddannelse de fuldfører, idet nogle unge skifter uddannelsesretning.

TABEL 3.6

Personer, der er gået ud af grundskolen i 1995 og 2005, fordelt efter højeste fuldførte uddannelse 7 år efter, de har forladt grundskolen. Procent.

	Mænd		Kvinder	
	1995	2005	1995	2005
<i>Etniske danskere</i>				
Grundskole	24,6	28,1	22,0	22,1
Gymnasial	35,8	40,1	51,7	56,4
Erhvervsfaglig	37,1	28,2	24,4	16,9
Kort videregående	2,5	3,6	2,0	4,5
I alt, pct.	100	100	100	100
I alt, personer	29.140	28.203	27.498	26.759
<i>Efterkommere</i>				
Grundskole	57,0	43,2	39,5	28,9
Gymnasial	26,5	36,4	38,8	50,4
Erhvervsfaglig	13,8	13,9	16,9	13,4
Kort videregående	2,7	6,6	4,7	7,3
I alt, pct.	100	100	100	100
I alt, personer	479	1.066	443	997
<i>Indvandrere (0-5 år)</i>				
Grundskole	55,9	46,7	34,3	33,3
Gymnasial	32,2	35,7	41,0	49,2
Erhvervsfaglig	11,3	11,0	22,4	10,4
Kort videregående	0,6	6,7	2,2	7,1
I alt, pct.	100	100	100	100
I alt, personer	177	300	134	297
<i>Indvandrere (6-10 år)</i>				
Grundskole	60,3	48,5	50,7	34,7
Gymnasial	27,3	28,8	33,8	44,6
Erhvervsfaglig	11,6	17,4	14,0	12,7
Kort videregående	0,8	0,4	1,4	8,0
I alt, pct.	100	100	100	100
I alt, personer	242	482	207	424
<i>Indvandrere (11-15 år)</i>				
Grundskole	73,4	59,8	66,5	44,0
Gymnasial	15,9	24,4	19,4	34,4
Erhvervsfaglig	10,0	13,2	14,1	17,6
Kort videregående	0,7	2,6	0,0	4,0
I alt, pct.	100	100	100	100
I alt, personer	271	468	248	398

Andelen, som har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, er lavest for etniske danskere både for 1995- og 2005-årgangene. Men mens andelen, som har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, er uændret for etnisk danske kvinder, og endda stiger lidt for etnisk danske mænd i 10-års-perioden, så falder andelen uden anden fuldført uddannelse end grundskolen for alle de etniske minoritetsgrupper. Det vil sige, at

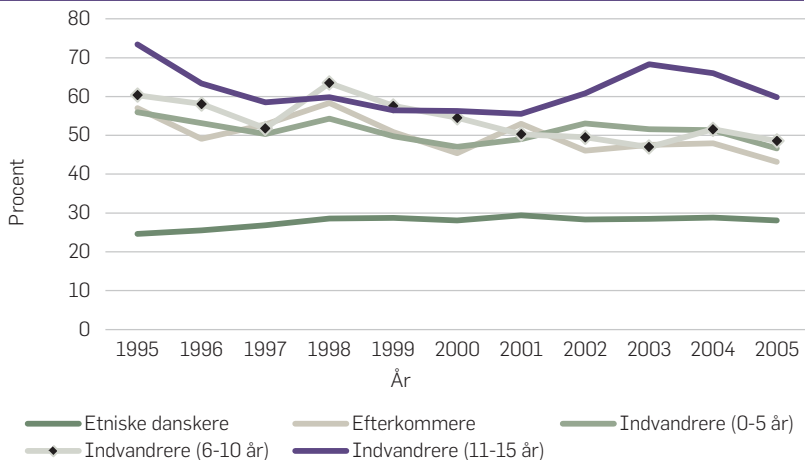
etniske minoriteter stadig står svagere uddannelsesmæssigt end etniske danskere, men også at uddannelsesgabene er blevet indsnævret.

Andelen, som har fuldført en gymnasial uddannelse, stiger i alle grupper i perioden. Omvendt falder andelen, som har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse i de fleste af grupperne. Undtagelser er indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, hvor både andelen med en gymnasial og erhvervsfaglig uddannelse stiger.

Andelen, der har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse 7 år efter endt grundskole, er vist for hele perioden 1995-2005 i figur 3.6 og figur 3.7, og det typiske billede for de etniske minoriteter er, at andelen med en grundskoleuddannelse er faldende for det meste af perioden, især for etniske minoritetskvinder. Andelen svinger dog meget for nogle etniske minoritetsgrupper, fx indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen. Dette kan hænge sammen med, at denne gruppe i høj grad ændrer sammensætning i perioden med hensyn til oprindelsesland (se kapitel 2).

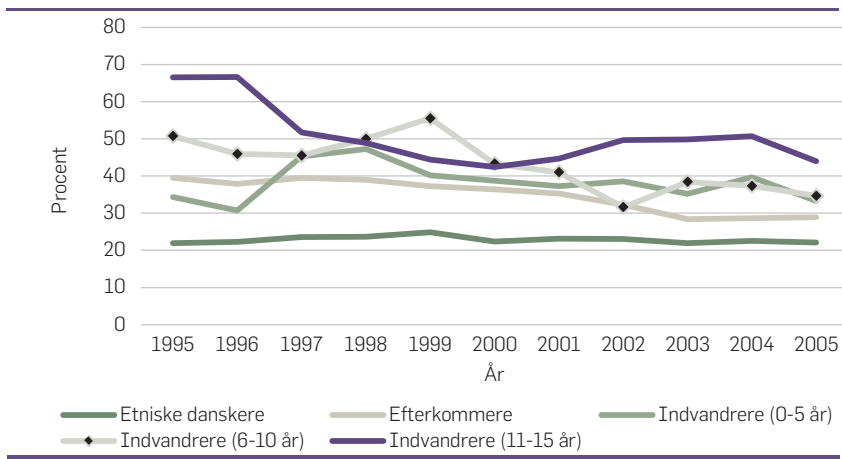
FIGUR 3.6

Mænd, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Andelen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående) 7 år efter, de har forladt grundskolen. Procent.

FIGUR 3.7

Kvinder, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Andelen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående) 7 år efter, de har forladt grundskolen. Procent.

OPSAMLING

I dette kapitel beskriver vi etniske minoritetsunges og etnisk danske unges grundskoleuddannelse og deres deltagelse i og fuldførelse af uddannelse i en 7-års-periode, efter de er gået ud af grundskolen. Analyserne fokuserer på unge, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005.

Beskrivelserne viser (i overensstemmelse med tidligere undersøgelser), at etniske minoritetsunge klarer sig mindre godt end etnisk danske unge i uddannelsessystemet, og at det har stor betydning, om de etniske minoritetsunge er født i Danmark, og hvilken alder de har ved indvandring, hvis de ikke er født i Danmark. Vi finder følgende:

- Alder ved færdiggørelse af grundskolen varierer for etniske danskere og for etniske minoritetsgrupper. Etniske danskere og efterkommere er typisk 16 eller 17 år, når de forlader grundskolen. Indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er derimod ofte 18 eller 19 år.
- Der er store forskelle på grupperne med hensyn til karaktergennemsnit i dansk og matematik i 9. klasse. Forskellene er meget markante.

For eksempel er andelen, som har en gennemsnitlig dansk karakter på mindst 7, 51 pct. for etnisk danske kvinder, 27 pct. for kvindelige efterkommere og 8 pct. for kvindelige indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.

- På trods af lavere karakterer forlader efterkommere oftere grundskolen efter 9. klasse end etniske danskere. En mulig forklaring kan være, at efterkommere ikke vil "spilde" et år på 10. klasse, mens etniske danskere i stort omfang bruger det tiende skoleår på en efterskole. Indvandrere, der er kommet til Danmark som 11-15-årige, er den gruppe, som hyppigst vælger at tage 10. klasse. Her kan forklaringen være, at de har behov for et ekstra år til at forbedre deres dansksproglige og faglige færdigheder, inden de skal starte på en ungdomsuddannelse eller et arbejde.
- Etniske minoritetsunge begynder i mindre omfang end etnisk danske unge på en uddannelse i en periode på 6 år efter endt grundskole. Forskellene mellem grupperne reduceres dog i den undersøgte periode. For de personer, der går ud af grundskolen i 2005, har efterkommere næsten en lige så høj andel, der påbegynder en uddannelse efter grundskolen, som etniske danskere, mens indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, har en meget lav andel sammenlignet med etniske danskere. Andelen, der ikke har påbegyndt en uddannelse senest 6 år efter endt grundskole blandt personer, der er gået ud af grundskolen i 2005, er fx 5 pct. for etnisk danske kvinder, 6 pct. for kvindelige efterkommere og 16 pct. for indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen.
- Blandt de personer, der starter på en uddannelse inden for 6 år efter endt grundskole, vælger etniske danskere oftere en gymnasial uddannelse end etniske minoriteter. Især blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, er der forholdsvis få, der vælger en gymnasial uddannelse, og forholdsvis mange, der vælger en erhvervsfaglig uddannelse.
- Etniske minoriteter har et større frafald på ungdomsuddannelserne end etniske danskere – både på de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser. For alle grupperne er det især de unge, som påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7. Blandt de unge, der har påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, har 38 pct. af de etnisk dan-

ske mænd og 62-70 pct. af etniske minoritetsmænd ikke fuldført en ungdomsuddannelse i år 7.

- Samlet set betyder ovenstående, at etniske minoriteter i mindre omfang fuldfører en uddannelse i 7-års-perioden efter endt grundskole. Uddannelsesgabets mellem etniske minoriteter og etniske danskere er dog mindsket i perioden, så gabet er mindre for de personer, der er gået ud af grundskolen i 2005, end for de personer, der er gået ud af grundskolen i 1995.

UDDANNELSESFORLØB OG BESKÆFTIGELSESSTATUS

Det foregående kapitel viser de unges uddannelsesforløb i de 7 år efter endt grundskole. Flere af de unge vil dog også i denne periode have haft beskæftigelse som deres hovedaktivitet, været arbejdsløse eller været uden for arbejdsstyrken af andre grunde end uddannelse. I dette kapitel sammenligner vi etnisk danske unge og etniske minoritetsunge med hensyn til beskæftigelsesstatus i årene efter færdiggørelse af grundskolen. Ud over at se på beskæftigelsesstatus i de første 7 år, ser vi også på de unges beskæftigelsesstatus op til 16 år efter færdiggørelsen af grundskolen, herunder forskelle mellem unge, der har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, og unge, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7.

I dette kapitel deler vi kun de etniske minoriteter op i to grupper (jf. kapitel 2). Det er for at begrænse størrelsen af figurer og tabeller. I regressionsanalyserne af sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus i kapitel 5 inddeles etniske minoriteter derimod i fire grupper.

I analyserne af de unges beskæftigelsesstatus inddeles de i følgende fem grupper efter deres hovedaktivitet:

1. Studerende
2. Beskæftigede
3. Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster

4. Pensionister
5. Andet.

Mange unge under uddannelse har et job ved siden af studierne. Disse unge kategoriseres her som studerende.¹⁰ Gruppen ”andet” er en rest-gruppe, som det ikke er muligt at finde arbejdsmarkedsrelevante informationer om. Som det fremgår af kapitel 2, er unge kun medtaget i analyserne i rapporten, hvis de er bosiddende i Danmark 7 år efter, de er gået ud af grundskolen. Derimod indgår de i analyserne, selvom de er bosiddende i et andet land i løbet af de første 6 år efter grundskolen. Er en person bosiddende i udlandet, fx det fjerde år efter grundskolen, kategoriseres personen i gruppen ”andet” det pågældende år. Det indebærer, at unge, der er 1 eller 2 år i udlandet efter studentereksamen, medtages i analyserne. Der er dog få unge, der er registreret som udvandret i en periode i løbet af de 6 år, hvilket måske hænger sammen med, at de unge, der er ude at rejse efter gymnasiet, fastholder bopælen hos deres forældre og ikke registrerer sig som udvandret. Analyserne af de unges beskæftigelsesstatus i 8-16 år efter grundskolen tager udgangspunkt i de unge, der bor i Danmark i år 7, men medtager kun personer, som er registreret som bosiddende i Danmark det år, vi analyserer.

Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster er en bred gruppe af personer som modtager forskellige midlertidige offentlige overførelsesindkomster. Ud over dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere, der er registreret som arbejdsløse, fx også indeholder kontanthjælpsmodtagere, der ikke er registreret som arbejdsløse, personer på orlov fra ledighed, personer på ledighedsydelse og personer på revalidering. Pensionister inkluderer personer med førtidspension.¹¹ I flere af analyserne slår vi modtagere af midlertidige overførelsesindkomster og pensionister sammen og kalder den samlede gruppe for ”modtagere af overførelsesindkomster”

Det er et samfundsmæssigt mål at have en høj beskæftigelsesfrekvens for personer i den erhvervsaktive alder, således at så mange som

---

10. Til at inddele befolkningen i de fem grupper anvender vi variabelen PSTILL, som beskriver socioøkonomisk status ultimo november og er baseret på Den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatisik og oplysninger om igangværende uddannelse, som er opgjort i september (inddelingen af PSTILL i fem grupper er vist i Boks B4.1 i bilaget til kapitel 4).

11. Pensionister inkluderer også unge, som modtager børnepension. Ved en tjenstemands død ydes en børnepension til dennes børn. Retten til børnepension gælder, indtil barnet fylder 21. Vi viser dog kun andel pensionister fra år 7-16, og her er de unge ældre end 21 år.

muligt i befolkningen bidrager økonomisk til samfundet og forsørger sig selv. Uddannelse er bl.a. et middel til at opnå beskæftigelse. I det nedenstående vil vi derfor bl.a. beskrive andelen, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. I beskrivelsen af unges tilknytning til arbejdsmarkedet anvendes ofte begrebet NEET, som står for "Not in Education, Employment, or Training". Unge, der tilhører NEET-gruppen, er de personer, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, og dermed de personer, der har hovedaktiviteterne: modtagere af midlertidige overførelsesindkomster, pensionister og andet. Begrebet anvendes normalt kun om personer under 25 år.¹² Da vi i dette kapitel også er interesseret i at belyse andelen, som er uden for uddannelse og beskæftigelse 16 år efter grundskolen, hvor personerne typisk vil være først i 30'erne, kalder vi i stedet for gruppen for "passiv-gruppen".¹³

FORDELING PÅ BESKÆFTIGELSESTATUS

Fordelingen på beskæftigelsesstatus i år 1 og 7 er vist i figur 4.1 og figur 4.2 for unge, som færdiggjorde grundskolen i 2004 eller 2005. Dette er vist særskilt for mænd og kvinder og for etniske danskere, etniske minoriteter, der enten er født i Danmark eller indvandret i 0-5-års-alderen, og etniske minoriteter, der er indvandret i 6-15-års-alderen. De unge, som indgår i figurene, har forladt grundskolen i juni i år 1 (svarende til 2004 eller 2005), og deres beskæftigelsesstatus måles i efteråret. Det vil sige, at de unge, som er under uddannelse i år 1, er startet på uddannelsen lige efter grundskolen. År 7 svarer til år 2010 eller 2011. Tallene bag figurene er vist i tabel B4.1 og tabel B4.2 i bilaget til kapitel 4. Disse tabeller indeholder også tal for fordelingen på beskæftigelsesstatus i år 2-6.

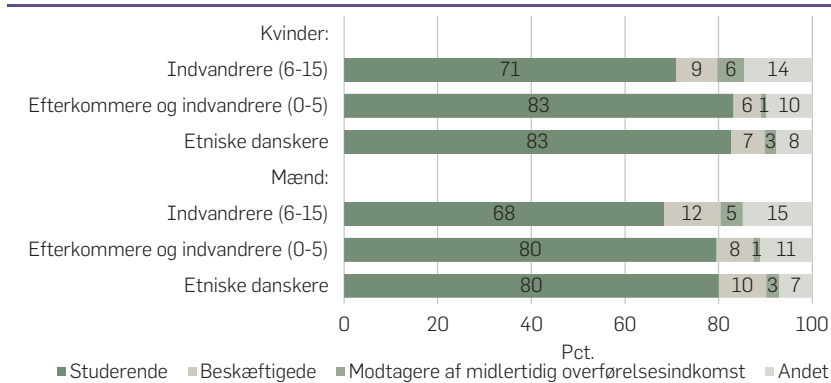
---

12. NEET-begrebet og dets anvendelse er bl.a. diskuteret i Bynner & Parsons (2002), Thompson (2011) og Tamesberger & Bacher (2014).

13. Vi kalder dem passiv-gruppen, selvom det måske ikke er helt dækkende for gruppen, idet nogle fx vil være aktivt jobsøgende og/eller i aktivering.

FIGUR 4.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, fordelt efter beskæftigelsesstatus 1 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

Anm.: Modtagere af midlertidig overførelsesindkomster og pensionister er her slået sammen til én kategori. Figuren er baseret på tabel B4.1 og B4.2 i bilaget til kapitel 4.

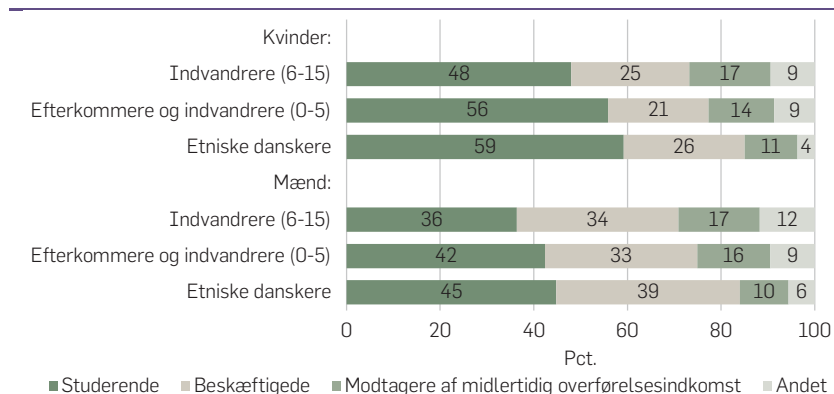
Både i år 1 og år 7 er andelen under uddannelse eller i beskæftigelse størst for etniske danskere. Efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, ligner dog etniske danskere det første år efter grundskolen med hensyn til fordeling på beskæftigelsesstatus: Andelen under uddannelse er den samme i de to grupper, mens andelen i beskæftigelse er 1-2 procentpoint højere for etniske danskere end for efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen. Forskellene på de to grupper stiger i 7-års-perioden efter endt grundskole. Mens 90 pct. af etnisk danske unge og 88-89 pct. af efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, er under uddannelse eller i beskæftigelse i år 1, er de tilsvarende andele i år 7 84-85 pct. og 75-77 pct. De etniske danskere har både de største andele under uddannelse og de største andele i beskæftigelse i år 7.

Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, har til gengæld en markant lavere andel, der er under uddannelse eller i beskæftigelse, end etniske danskere i år 1: 80 pct. mod 90 pct. Denne forskel hænger sammen med, at indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, har en mindre andel under uddannelse end etniske danskere. De har dog samtidig en lidt højere andel i beskæftigelse end etniske danskere i år 1. I år 7 er forskellen på indvandrere, der er kommet til

Danmark i 6-15-års-alderen, og etniske danskere med hensyn til andelen, som er under uddannelse eller i beskæftigelse, en smule større end i år 1: Forskellene er steget fra 10 procentpoint til 12-14 procentpoint. I år 7 har etniske danskere endvidere både højere andele under uddannelse og højere andele i beskæftigelse end indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen.¹⁴

FIGUR 4.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, fordelt efter beskæftigelsesstatus 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

Anm.: Modtagere af midlertidig overførselsindkomster og pensionister er her slået sammen til én kategori. Figuren er baseret på tabel B4.1 og B4.2 i bilaget til kapitel 4.

Kønsforskellene stiger også i 7-års-perioden. I år 1 er der kun lidt flere kvinder end mænd under uddannelse og lidt færre kvinder end mænd i beskæftigelse i alle tre grupper. Samlet er andelen, som enten er under uddannelse eller i beskæftigelse, omtrent lige stor for mænd og kvinder. I år 7 er der derimod langt flere kvinder end mænd under uddannelse (forskellene er på 12-14 procentpoint), og omvendt er langt flere mænd end kvinder i beskæftigelse (forskellene er 9-13 procentpoint). Disse kønsfor-

14. De lavere andele under uddannelse blandt etniske minoriteter end blandt etniske danskere er i overensstemmelse med resultaterne i kapitel 3. Tabel B4.1 og B4.2 viser dog, at i år 4 og 5 har de etniske minoriteter (især blandt kvinderne) en højere andel under uddannelse end etniske danskere. Dette er i overensstemmelse med resultater i Jakobsen & Liversage (2010), som finder, at etniske danskere ofte vælger et eller to sabbatår mellem gymnasiet og videregående uddannelse, mens etniske minoritetsunge ofte vælger at gå direkte fra gymnasiet til en videregående uddannelse.

skelle skyldes formentlig bl.a., at mændene oftere tager en erhvervsfaglig uddannelse end kvinderne, som omvendt oftere tager en gymnasieuddannelse med efterfølgende videregående uddannelse (se tabel 3.6). Samlet er andelen, som er under uddannelse eller i beskæftigelse, 1-2 procentpoint højere for kvinderne end for mændene i år 7.

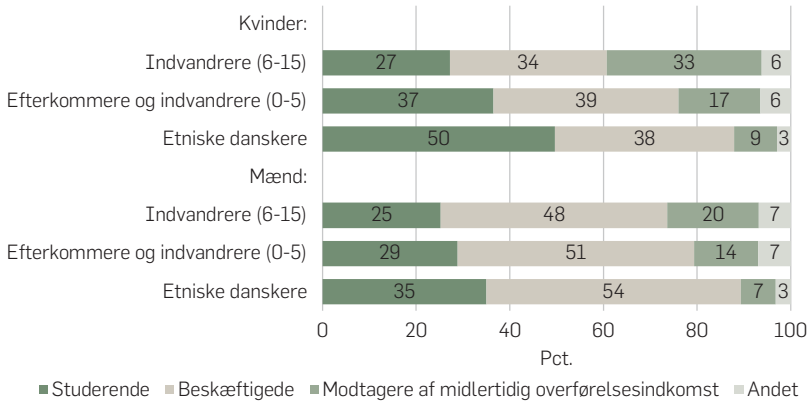
Mens andelen under uddannelse eller i beskæftigelse er størst for etniske danskere, er andelen i passiv-gruppen omvendt større for de etniske minoriteter. Dette gælder både andelen i kategorierne ”modtagere af overførelsesindkomster” og ”andet”. Blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, er det 20 pct., som er i passiv-gruppen i år 1. Det vil sige, at 20 pct. af disse unge går direkte fra grundskolen ud på en offentlig overførelsesindkomst (5 pct.) eller i andet-gruppen (15 pct.), hvor andet-gruppen jo består af personer, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse og ikke modtager offentlige overførelsesindkomster. Blandt etniske danskere er det 10 pct., som er i passiv-gruppen i år 1.

Andelen i passiv-gruppen er steget fra år 1 til år 7 for både etniske danskere og etniske minoriteter. I år 7 er andelen af modtagere af overførelsesindkomster omkring 10 pct. blandt etniske danskere, omkring 15 pct. for efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, og 17 pct. blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen. Det er endvidere omkring 5 pct. af de etniske danskere og omkring 10 pct. af de etniske minoriteter, som er i andet-gruppen i år 7.

Samlet viser figur 4.1 og figur 4.2, at etniske minoriteter – og især indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen – har en svagere tilknytning til uddannelserne og arbejdsmarkedet end etniske danskere de første 7 år efter grundskolen.

FIGUR 4.3

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, fordelt efter beskæftigelsesstatus 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

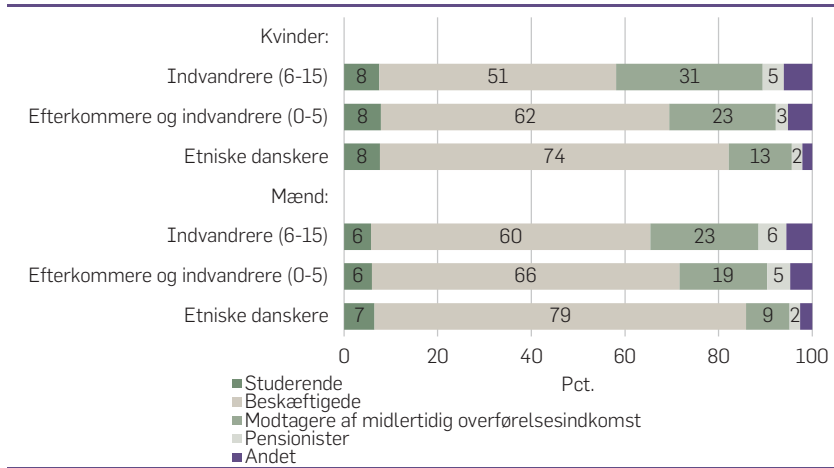

Anm.: Figuren er baseret på tabel B4.3 og B4.4 i bilaget til kapitel 4.

I figur 4.3 og figur 4.4 tager vi udgangspunkt i personer, som færdiggjorde grundskolen i 1995 eller 1996, og viser fordelingerne på beskæftigelsesstatus 7 og 16 år efter grundskolen. År 7 efter endt grundskole svarer til år 2001 eller 2002, mens år 16 svarer til år 2010 eller 2011. Det er væsentligt at huske på, at de unge, der forlader grundskolen i 1995-1996 og i 2004-2005, er indtrådt på arbejdsmarkedet på forskellige tidspunkter, hvor fx konjunkturer på arbejdsmarkedet har været forskellige. Derfor kan det meget vel være, at de unge, som er gået ud af grundskolen i 2004 og 2005, klarer sig lidt anderledes 7 og 16 år efter grundskolen end unge, som er gået ud af grundskolen i 1995 og 1996 (også når unge med samme uddannelsesforløb sammenlignes). For at få en fornemmelse af disse forskelle starter vi med at sammenligne de unge, der forlader grundskolen i 1995-1996 og 2004-2006, med hensyn til beskæftigelsesstatus år 7.

FIGUR 4.4

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, fordelt efter beskæftigelsesstatus 16 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

Anm.: Figuren er baseret på tabel B4.3 og B4.4 i bilaget til kapitel 4.

En sammenligning af figur 4.2 og figur 4.3 viser, at der er flere studerende og færre beskæftigede i år 7 for personer, der har færdiggjort grundskolen i 2004 og 2005, end for personer, der har færdiggjort grundskolen i 1995 og 1996. For mændene og de etnisk danske kvinder er den samlede andel, der er under uddannelse eller i beskæftigelse faldet, mens den samlede andel, der er under uddannelse eller i beskæftigelse, er steget for etniske minoritetskvinder. Det vil også sige, at andelen i passiv-gruppen 7 år efter endt grundskole er større for mænd og etniske danskere, der har færdiggjort grundskolen i 2004 eller 2005, end for mænd og etniske danskere, der har færdiggjort grundskolen i år 1995 eller 1996. For etniske minoritetskvinder er andelen i passiv-gruppen derimod faldet i samme periode. Udviklingen i passiv-gruppen over tid, og hvordan denne hænger sammen med konjunkturerne vender vi tilbage til senere i dette kapitel.

Det fremgår endvidere af figur 4.2 og figur 4.3, at stigningen i uddannelsesfrekvensen er størst for etniske minoriteter, hvilket er i overensstemmelse med resultaterne i kapitel 3 og tidligere undersøgelser (se kapitel 3).

16 år efter, de unge har forladt grundskolen, har de etniske danskere en højere andel, der er i beskæftigelse eller under uddannelse, end etniske minoriteter: Andelen er 82-84 pct. for etnisk danske unge, 70-72 pct. for efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-årsalderen, og 69-66 pct. for indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-årsalderen. Forskellene på etniske danskere og de to etniske minoritetsgrupper er drevet af forskelle i andelen, der er i beskæftigelse, da de tre grupper har omtrent den samme andel, som er under uddannelse (figur 4.4).

Etniske minoriteter har en højere andel, der modtager midlertidige overførelsesindkomster, en højere andel, der er førtidspensionister, og en højere andel i andet-gruppen end etniske danskere. Det gælder for begge etniske minoritetsgrupper, men forskellen er størst for indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-årsalderen, og etniske danskere. I år 16 er 23-31 pct. modtagere af midlertidige overførelsesindkomster og 5-6 pct. pensionister blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-årsalderen. I alle tre etniske grupper har kvinderne en lavere andel i beskæftigelse og en højere andel som modtagere midlertidige overførelsesindkomster end mændene i år 16. Kønsforskellene er dog størst for indvandrere, der er kommet til Danmark som 6-15-årige (figur 4.4).

Samlet viser figur 4.4, at etniske minoriteter har en meget svage tilknytning til arbejdsmarkedet 16 år efter, de har forladt grundskolen, end etniske danskere. Man kan dog håbe og formode, at den øgede uddannelsesfrekvens for de etniske minoriteter, der har forladt grundskolen i 2004 eller 2005, betyder, at de har en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet 16 år efter grundskolen end etniske minoriteter, der har forladt grundskolen i 1995 eller 1996. Senere i dette kapitel belyser vi sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus.

UDVIKLINGEN I PASSIV-GRUPPEN OVER EN 11-ÅRS-PERIODE

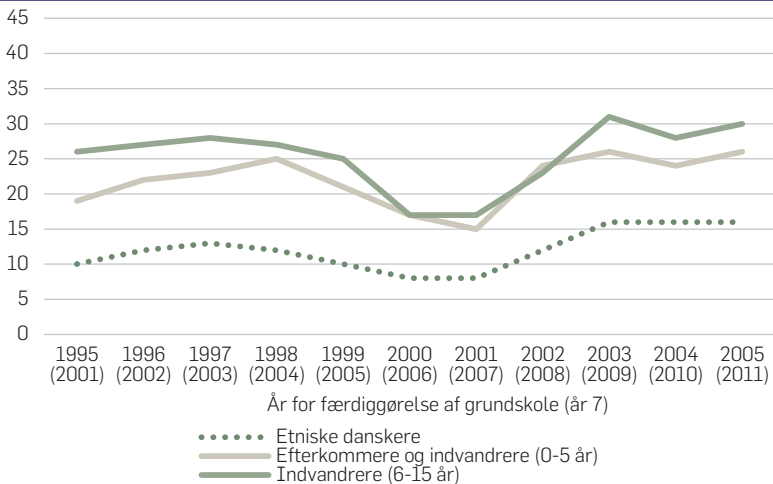
Som en uddybning af ovenstående fordelinger på beskæftigelsesstatus er udviklingen i andelen i passiv-gruppen 7 år efter færdiggørelsen af grundskolen vist i figur 4.5 og figur 4.6 for personer, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. År 7 svarer til 2001 for unge, der er gået ud af grundskolen i 1995, og til 2011 for unge, der er gået ud af grundskolen i

2005. Andelen i passiv-gruppen er i hele perioden større for etniske minoriteter end for etniske danskere både for mænd og kvinder.

Der er nogle markante forskelle i kønsforskelle i udviklingen i passiv-gruppen. For mændene afspejler udviklingen i passiv-gruppen konjunkturerne, som kohorterne befinder sig i 7 år efter grundskolen. Udsvingene er dog større for de to etniske minoritetsgrupper end for etniske danskere: Faldet i passiv-gruppen er større for etniske minoriteter end for etniske danskere under højkonjunktoren fra 2004-2007, mens stigningen i passiv-gruppen i forbindelse med den økonomiske krise, der starter i 2008, er større for etniske minoriteter end for etniske danskere. Dette resultat er i overensstemmelse med tidligere undersøgelser, der viser, at etniske minoriteters beskæftigelse i højere grad er konjunkturfølsom end etniske danskeres beskæftigelse (Dustmann m.fl., 2010; Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 2012).

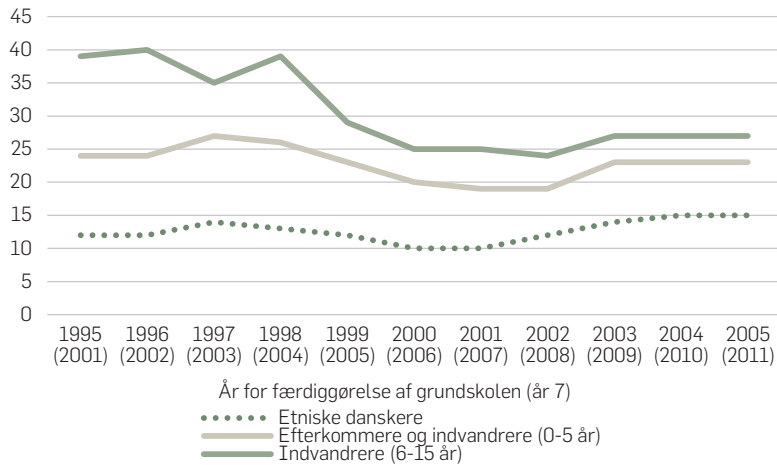
FIGUR 4.5

Mænd, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Andel i passiv-gruppen 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper. Procent.

FIGUR 4.6

Kvinder, som er gået ud af grundskolen i 1995-2005. Andel i passiv-gruppen 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper. Procent.

Andelen i passiv-gruppen ser ud til at være meget mindre konjunkturfølsom for kvinderne end for mændene. Til gengæld finder vi for kvinderne (men ikke for mændene), at forskellene på de to etniske minoritetsgrupper og de etniske danskere med hensyn til andelen i passiv-gruppen mindskes i den undersøgte periode. Ser vi fx på de personer, der forlader grundskolen i 1995, er 12 pct. af de etnisk danske kvinder i passiv-gruppen 7 år efter endt grundskole, mens den tilsvarende andel er 39 pct. for de kvindelige indvandrere, der kom til Danmark i 6-15-års-alderen. For de personer, der forlader grundskolen i 2005, er det 15 pct. af de etnisk danske kvinder og 27 pct. af de kvindelige indvandrere, der kom til Danmark i 6-15 års-alderen, som er i passiv-gruppen.

FÆRDIGGØRELSE AF UNGDOMSUDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSESSTATUS

Det foregående afsnit illustrerer, at de etniske minoriteter har sværere ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesstatus hænger i et vist omfang sammen med uddannelsesforhold, og etniske minoriteter har i mindre omfang fuldført en ungdomsuddannelse end etniske dan-

skere, hvilke formentlig bidrager til at forklare forskellene på de etniske grupper med hensyn til beskæftigelsesstatus i år 7 og 16. I dette afsnit ser vi på beskæftigelsesstatus i år 7 og 16 for unge, der henholdsvis har fuldført og ikke fuldført en ungdomsuddannelse i løbet af de 7 første år efter endt grundskole.

BESKÆFTIGELSESTATUS 7 ÅR EFTER GRUNDSKOLEN

I tabel 4.1 er fordelingen på beskæftigelsesstatus i år 7 for personer, der er gået ud af skolen i 2004 eller 2005, vist særskilt for personer med og uden en fuldført ungdomsuddannelse. For både etniske danskere og etniske minoriteter viser tabellen, at personer, som har fuldført en ungdomsuddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen, har en langt højere andel, der fortsat er under uddannelse i år 7, end personer, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse. Samtidig er andelen i beskæftigelse lidt mindre for personer med en fuldført ungdomsuddannelse end for personer uden en sådan uddannelse (eneste undtagelse herfra er etnisk danske mænd).

Der er langt flere i passiv-gruppen blandt personer uden en fuldført ungdomsuddannelse end blandt personer med en sådan uddannelse. For mænd med en fuldført ungdomsuddannelse er andelen i passiv-gruppen fx 9 pct. for etniske danskere og 14 pct. for indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen. De tilsvarende andele for mænd uden en fuldført ungdomsuddannelse er 34 pct. og 41 pct. Fordelingerne i tabel 4.1 bekræfter dermed, at der er en stærk sammenhæng mellem gennemførelse af en ungdomsuddannelse og den fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet.

TABEL 4.1

Unge, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, fordelt efter beskæftigelsesstatus 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for unge, der henholdsvis har fuldført og ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, etniske grupper og køn. Procent.

	Har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7			Har <i>ikke</i> fuldført en ungdomsuddannelse i år 7		
	Etniske danskere	Efterkom- mere og indvan- drere (0-5 år)	Ind- vandrere (6-15 år)	Etniske danskere	Efterkom- mere og indvan- drere (0-5 år)	Ind- vandrere (6-15 år)
<i>Mænd</i>						
<i>Under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	91,2	87,4	85,7	65,9	60,4	59,4
Beskæftigede	50,9	60,0	54,1	29,6	21,9	22,7
	40,3	27,4	31,7	36,4	38,5	36,7
<i>Hverken under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overførelsesindkomster	8,8	12,6	14,3	34,1	39,6	40,6
Andet	5,2	8,4	9,4	23,3	24,0	23,6
	3,6	4,2	4,8	10,7	15,6	17,0
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt, personer	39.253	1396	827	15.600	1.202	1.069
<i>Kvinder</i>						
<i>Under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	93,1	89,2	87,8	56,9	50,3	52,6
Beskæftigede	67,7	69,8	64,3	29,9	24,3	24,8
	25,5	19,4	23,5	27,0	26,0	27,7
<i>Hverken under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overførelsesindkomster	6,9	10,8	12,2	43,1	49,7	47,4
Andet	4,9	6,7	7,3	33,4	30,6	31,6
	2,0	4,1	4,9	9,8	19,0	15,8
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt, personer	40.681	1.719	942	11.697	757	664

Forskellene på andelen i passiv-gruppen for personer med og uden en fuldført ungdomsuddannelse er større for kvinder end for mænd i alle tre etniske minoritetsgrupper. Mens andelen i passiv-gruppen er en smule lavere (2 procentpoint) for kvinder end for mænd for personer med en fuldført ungdomsuddannelse, er andelen i passiv-gruppen 7-10 procentpoint højere for kvinder end for mænd for personer uden en fuldført ungdomsuddannelse.

Kapitel 3 viser, at etniske minoriteter i mindre omfang end etniske danskere fuldfører en ungdomsuddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen. tabel 4.1 viser, at den lavere andel med en ungdomsuddannelse bidrager til at forklare den forholdsvis svage arbejdsmarkedstilknytning blandt etniske minoriteter 7 år efter grundskolen. Dette er dog ikke hele forklaringen, da tabel 4.1 også viser, at etniske danskere har en mindre andel i passiv-gruppen end etniske minoriteter, både blandt de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse, og blandt de personer, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse. For personer med en fuldført uddannelse har etniske minoriteter en højere andel end etniske danskere både i gruppen ”modtagere af overførelsesindkomster.” og gruppen ”andet”. For personer uden en fuldført uddannelse er forskellen i passiv-gruppen drevet af, at etniske minoriteter har en højere andel end etniske danskere i andet-gruppen: 10-11 pct. af de etniske danskere og 16-19 pct. af de etniske minoriteter er i andet-gruppen. Andelen i gruppen ” Modtagere af overførelsesindkomster” er omtrent den samme for etniske danskere og etniske minoriteter.

Forskellene på de to etniske minoritetsgrupper med hensyn til andelen i passiv-gruppen er forholdsvis små: 1-2 procentpoint – både for de unge, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse, og for de unge, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7 (tabel 4.1). Dette tyder på, at de forskelle, vi har set i tidligere figurer, på de to etniske minoritetsgruppers beskæftigelsesstatus kan forklares med forskelle i andel med en ungdomsuddannelse.

BESKÆFTIGELSESSTATUS 16 ÅR EFTER GRUNDSKOLEN

Fordelingen på beskæftigelsesstatus i år 16 er vist for unge, der er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996 i tabel 4.2. Så mange år efter grundskolen er der forholdsvis få, der er under uddannelse, og det er derfor nemmere at sammenligne beskæftigelsessituationen for etniske danskere og etniske minoriteter.

Fordelingen på beskæftigelsesstatus 16 år efter endt grundskole viser en stærk sammenhæng mellem fuldført ungdomsuddannelse og en høj beskæftigelsesgrad for både etniske danskere og etniske minoriteter. Men både for de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse 7 år efter grundskole, og de personer, der ikke har, klarer de etniske danske unge sig bedre på arbejdsmarkedet end de etniske minoritetsunge målt ved andel i beskæftigelse og i passiv-gruppen 16 år efter endt grundskole.

TABEL 4.2

Unge, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, fordelt efter beskæftigelsesstatus 16 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for unge, der henholdsvis har fuldført og ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, etniske grupper og køn. Procent.

	Har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7			Har <i>ikke</i> fuldført en ungdomsuddannelse i år 7		
	Etniske danskere	Efterkommere og indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-15 år)	Etniske danskere	Efterkommere og indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-15 år)
<i>Mænd</i>						
<i>Under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	91,8	84,2	85,4	68,5	60,7	54,4
Beskæftigede	6,6	7,6	8,8	6,2	4,6	4,0
Beskæftigede	85,2	76,6	76,6	62,4	56,2	50,3
<i>Hverken under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overførelsesindkomster	8,2	15,8	14,6	31,5	39,3	45,6
Andet	6,2	11,7	11,6	27,2	34,0	38,7
Andet	2,1	4,1	3,0	4,2	5,2	6,9
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt, personer	39.223	512	329	13.318	591	594
<i>Kvinder</i>						
<i>Under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	88,3	78,8	77,2	61,5	54,0	45,5
Beskæftigede	7,2	7,2	9,9	9,6	9,1	5,9
Beskæftigede	81,1	71,6	67,3	51,9	44,9	39,5
<i>Hverken under uddannelser eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overførelsesindkomster	11,7	21,2	22,8	38,5	46,0	54,5
Andet	10,0	16,8	17,3	35,0	39,5	48,2
Andet	1,7	4,4	5,6	3,5	6,5	6,4
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt, personer	38.721	641	324	11.343	385	488

Blandt de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, er det fx 83 pct. af de etniske danskere og 72-74 pct. af de etniske minoriteter, som er i beskæftigelse i år 16. Blandt personer, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse i år 7, er 58 pct. af de etniske danskere og 46-52 pct. af de etniske minoriteter i beskæftigelse i år 16 år. Omvendt er andelen som modtager midlertidige overførelsesindkomster blandt etniske

minoriteter højere end blandt etniske danskere. For de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, er 10 pct. af de etniske danskere og 19 pct. af de etniske minoriteter i passiv-gruppen i år 16, mens de tilsvarende tal er 35 pct. og 42-50 pct. for personer, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7. For personer uden en fuldført ungdomsuddannelse i år 7 er andelen i passiv-gruppen lidt større for indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, end for efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen.

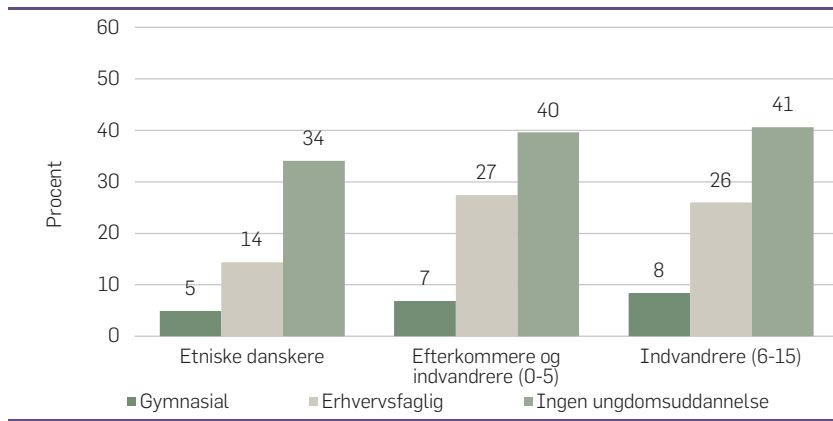
BESKÆFTIGELSESTATUS OG UDDANNELSESRETNING

I det ovenstående har vi set, at de unge, der fuldfører en ungdomsuddannelse, klarer sig bedre i de efterfølgende år end de unge, der enten ikke starter på en sådan uddannelse eller falder fra uddannelsen. Men hvordan de unge klarer sig, kan selvfølgelig også hænge sammen med, om de har gennemført en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

Andelen i passiv-gruppen 7 år efter endt grundskole er vist i figur 4.7 og figur 4.8 for mænd og kvinder, der er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, og som i år 7: (1) har fuldført en gymnasial, (2) har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse og (3) hverken har fuldført en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

FIGUR 4.7

Andel i passiv-gruppen 7 år efter færdiggørelse af grundskolen blandt mænd, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005. Særsilt for etniske grupper og uddannelsesnivea i år 7. Procent.

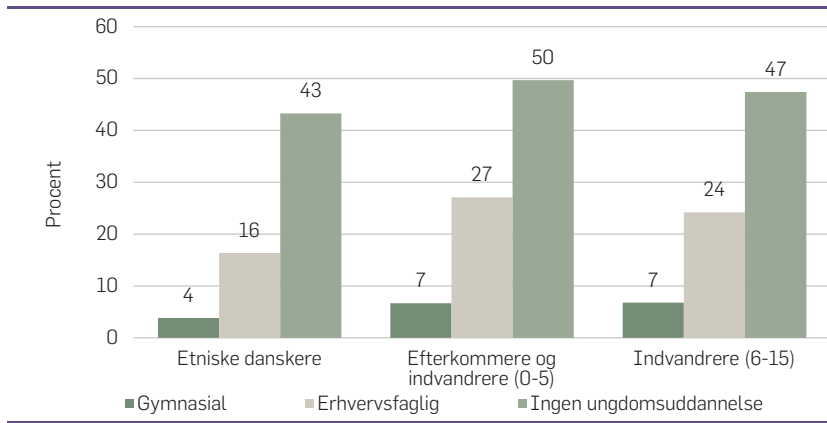

Anm.: Figuren er baseret på tabel 4.1 og tabel B4.5 i bilaget til kapitel 4.

FIGUR 4.8

Andel i passiv-gruppen 7 år efter færdiggørelse af grundskolen blandt kvinder, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005. Særskilt for etniske grupper og uddannelsesniveau i år 7. Procent.

Anm.: Figuren er baseret på tabel 4.1 og tabel B4.5 i bilaget til kapitel 4.

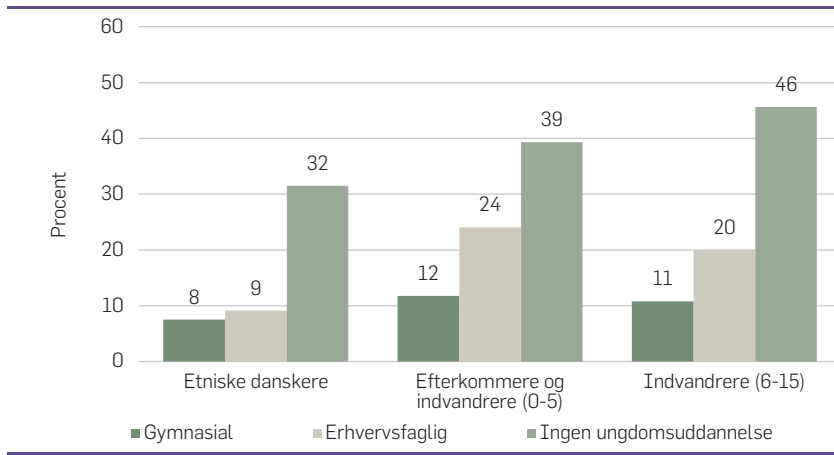
Med hensyn til personer, der har gennemført en gymnasial uddannelse, er der kun mindre forskelle på etniske danskere og de to etniske minoritetsgrupper: Andelen i passiv-gruppen er 4 pct. for etniske danskere og 7-8 pct. for de etniske minoriteter.

For personer, der har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse, er forskellen mellem etniske danskere og etniske minoriteter større. Mens 14-16 pct. af de etniske danskere med en erhvervsfaglig uddannelse er i passiv-gruppen, er den tilsvarende andel 24-27 pct. for etniske minoriteter. Det vil sige, at etniske minoritetsunge med en erhvervsfaglig uddannelse tilsyneladende har meget sværere ved at finde fodfæste i uddannelserne og på arbejdsmarkedet end etnisk danske unge med en erhvervsfaglig uddannelse.

Andelen i passiv-gruppen 16 år efter grundskolen for henholdsvis mænd og kvinder, der er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, er vist i figur 4.9 og figur 4.10.

FIGUR 4.9

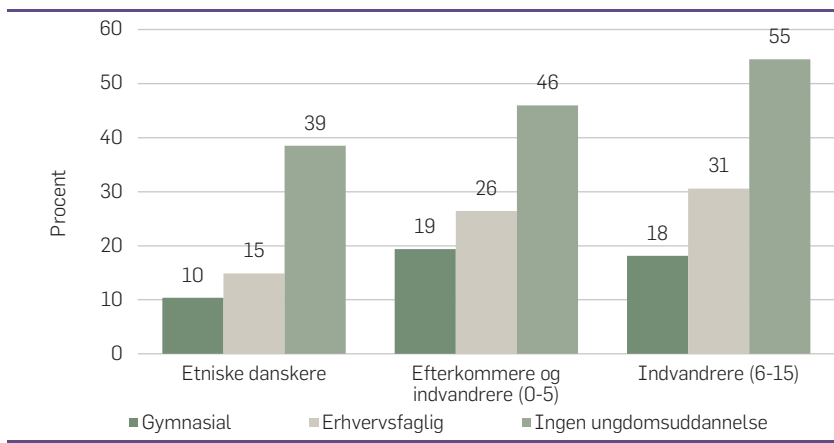
Andel i passiv-gruppen 16 år efter færdiggørelse af grundskolen blandt mænd, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996. Særskilt for etniske grupper og uddannelsesniveau i år 7. Procent.

Anm.: Figuren er baseret på tabel 4.2 og tabel B4.6 i bilaget til kapitel 4.

FIGUR 4.10

Andel i passiv-gruppen 16 år efter færdiggørelse af grundskolen kvinder, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996. Særskilt for etniske grupper og uddannelsesniveau i år 7. Procent.

Anm.: Figuren er baseret på tabel 4.2 og tabel B4.6 i bilaget til kapitel 4.

Også 16 år efter grundskolen har etniske minoriteter en større andel i passiv-gruppen end etniske danskere blandt personer med henholdsvis

en gymnasial og erhvervsfaglig uddannelse. I alle tre etniske grupper er andelen i passiv-gruppen endvidere større for personer med en erhvervsfaglig uddannelse end personer med en gymnasial uddannelse i år 16, men forskellene på personer med de to typer af ungdomsuddannelser er mindre end i år 7.

INDIVIDUELLE FORLØB

I de forrige afsnit i dette kapitel er de unges fordeling på de fem hovedaktiviteter, som beskriver beskæftigelsesstatus, vist for en årrække efter, de unge har afsluttet grundskolen. Disse fordelinger viser dog ikke noget om, hvordan de enkelte unge skifter mellem de forskellige hovedaktiviteter. Til at beskrive, hvilke vej de unge tager mellem de forskellige hovedaktiviteter i en 6-års-periode efter endt grundskole, anvender vi her sekvensanalyse (se fx Martin & Wiggins, 2011).

For hver person konstrueres et sekvensforløb, som består af seks statusoplysninger – én for hvert år i de første 6 år, efter personen er gået ud af grundskolen. Det er følgende tilstande, som anvendes til at danne sekvensforløbene (som er de fem årlige hovedaktiviteter): studerende (1), beskæftigede (2), modtagere af midlertidige overførelsesindkomster (3), pensionister¹⁵ (4) og andet (5). Tre eksempler på sådanne sekvensforløb er vist i tabel 4.3. Den unge person med sekvens A er studerende som hovedaktivitet i de første 3 år efter endt grundskole, men har i år 4 beskæftigelse som hovedaktiviteten for derefter at vende tilbage til en hovedaktivitet som studerende i år 5 og 6. Personen med sekvens B er derimod studerende de første fire år for derefter at have et år med beskæftigelse og det sidste år som studerende. Endelig er personen med sekvens C i kategorien andet i de første tre år for derefter at overgå til førtidspension.

---

15. Unge med tjenestemandspension er udeladt af disse analyser.

TABEL 4.3

Eksempler på mulige individuelle sekvensforløb i en 6-års-periode¹⁾

A	111211
B	111121
C	555444

1. A, B og C er tre forskellige eksempler på mulige sekvensforløb. Tallene fra 1 til 5 beskriver de fem hovedaktiviteter: studerende (1), beskæftigede (2), modtagere af midlertidige overførelsesindkomster (3), pensionister (4) og andet (5)

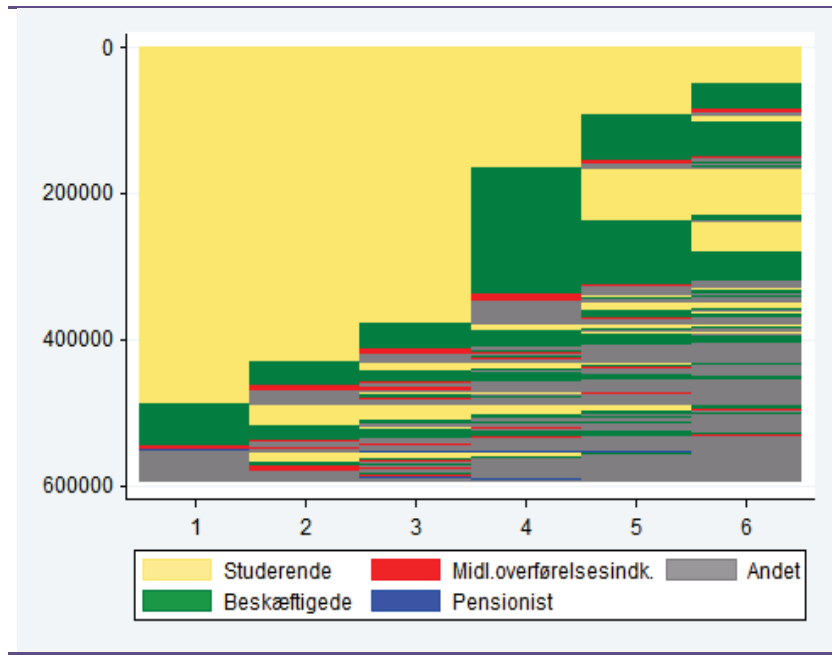
Der er rigtig mange mulige kombinationer af de fem hovedaktiviteter og dermed rigtig mange forskellige individuelle sekvenser. figur 4.11 illustrerer hyppigheden af forskellige sekvensforløb for unge, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. I overensstemmelse med fordelingen på beskæftigelsesstatus vist i figur 4.1 i starten af dette kapitel viser figur 4.11, at de fleste af de unge starter på en uddannelse umiddelbart efter grundskolen. Nogle unge er under uddannelse i hele perioden, mens det mest hyppige er at starte med at være under uddannelse og derefter gå over til beskæftigelse. Flere vender tilbage til uddannelse igen eller går over til andre hovedaktiviteter (modtagelse af midlertidig overførelsesindkomster, pension eller andet). Det fremgår af figuren, at det er meget udbredt at være 3 år under uddannelse og derefter have 1 eller 2 år i beskæftigelse og derefter vende tilbage til studierne. Dette er formentlig et udtryk for, at mange gymnasieelever tager 1 eller 2 sabbatår mellem gymnasiet og en videregående uddannelse.

En mindre andel af de unge har slet ikke været under uddannelse de første 6 år, efter de har forladt grundskolen. Blandt denne gruppe af unge har mange haft forløb præget af modtagelse af midlertidige overførelsesindkomster og andet-gruppen, mens en mindre andel har været i beskæftigelse i hele perioden. Dette viser, at beskæftigelse lige efter grundskolen for nogle få er en vej til en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet i årene fremover.

Figur B4.1-B4.3 i bilaget til kapitel 4 viser sekvensforløbene særskilt for etniske danskere og to etniske minoritetsgrupper. De tre grupper har mange af de samme typer sekvensforløb, men en forskellig fordeling på dem. For eksempel har indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, færre forløb præget af uddannelse og flere forløb præget af perioder på midlertidige overførelsesindkomster end etniske danskere.

FIGUR 4.11

Personer, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. Individuelle sekvensforløb.

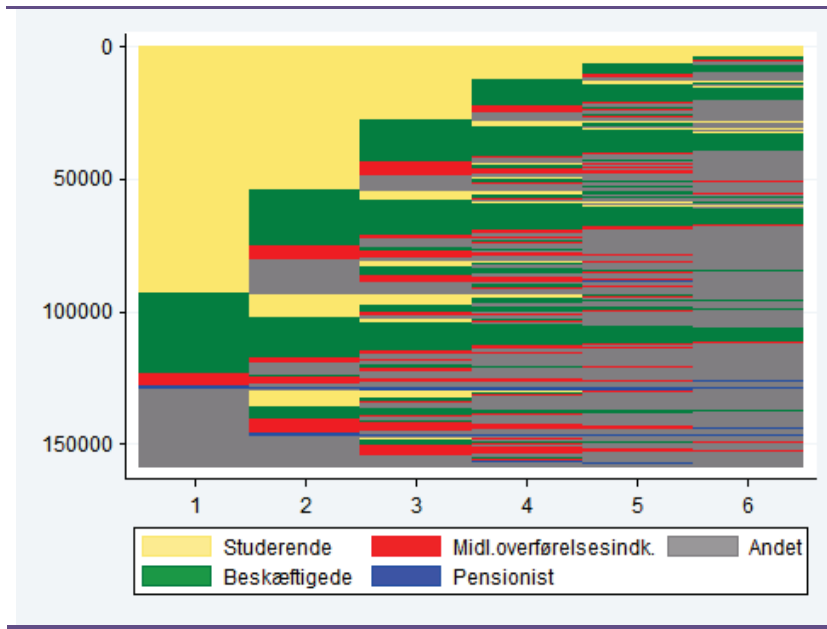

Figur 4.12 viser sekvensforløbene for personer, som ikke har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående uddannelse) 7 år efter færdiggørelse af grundskolen.¹⁶ Nogle af de unge har været under uddannelse i hele perioden, selv om de ikke har fuldført nogen uddannelse i år 7. Andre har været under uddannelse og derefter overgået til beskæftigelse uden at have gennemført en uddannelse. Men der er også mange, der oplever perioder med midlertidige overførelsesindkomster og perioder i andet-kategorien efter at være stoppet i uddannelsessystemet. Endvidere er der unge, som starter på en uddannelse i år 2 eller 3 uden at fuldføre den. Og så er der selvfølgelig de unge, der aldrig har været inde i uddannelsessystemet i den 6-årige periode.

16. I figur B4.4 i bilaget til kapitel 3 er sekvensforløbene vist for personer, som har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående uddannelse) 7 år efter færdiggørelse af grundskolen.

FIGUR 4.12

Personer, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005 og ikke har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående uddannelse) i år 7. Individuelle sekvensforløb.

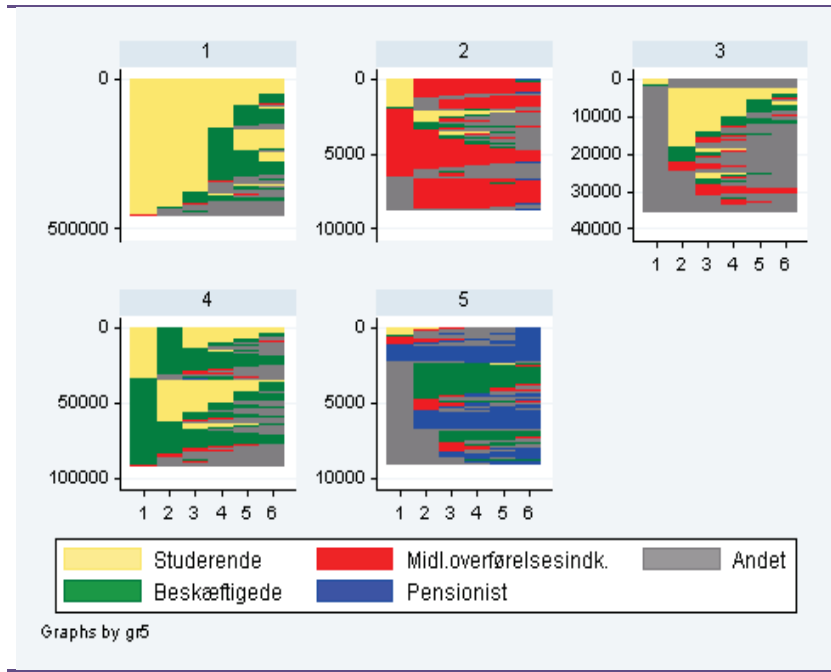

Ved hjælp af sekvensanalyse kan de individuelle sekvensforløb inddes i en række klynger, således at de sekvensforløb, der ligner hinanden mest, kommer i samme klynge. Til at danne klyngerne er her anvendt en algoritmisk procedure, der hedder ”optimal matching”. Kort fortalt anvendes proceduren til at udregne afstanden mellem de enkelte sekvensforløb, hvor der med afstand mellem to sekvensforløb menes, hvor mange udskiftninger det ene sekvensforløb skal have for at blive identisk med det andet sekvensforløb (Martin & Wiggins, 2011).

Klyngerne er vist i figur 4.13 og navngivet under tabellen (i tabel B4.8 i bilaget til kapitel 4 er klyngerne også beskrevet med de 10 mest hyppige sekvensforløb).

FIGUR 4.13

Personer, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. Inddeling i seks klynger.

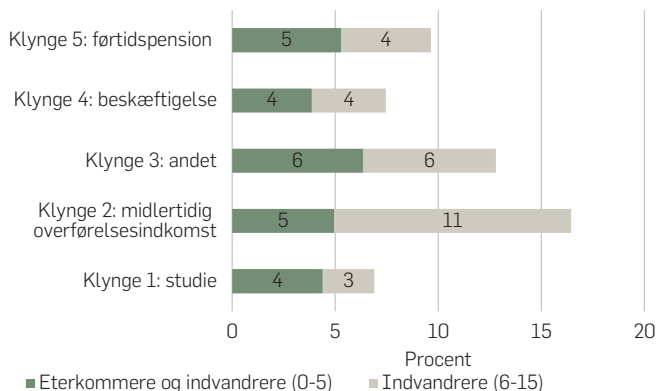
- *Klynge 1 – studie:* Er domineret af personer, som starter på uddannelse umiddelbart efter grundskolen og er under uddannelse i flere år i løbet af perioden. For nogle bliver uddannelsesperioden afbrudt af en periode med beskæftigelse, og andre overgår fra uddannelse til beskæftigelse i resten af perioden.
- *Klynge 2 – midlertidig overførelsesindkomst:* er domineret af perioder med midlertidig overførelsesindkomster.
- *Klynge 3 – andet:* er domineret af sekvenser, der starter med hovedaktiviteten andet. En større andel starter dog på uddannelse i år 2, men der er også mange, der senere i perioden oplever år med hovedaktiviteten andet.
- *Klynge 4 – beskæftigelse:* er domineret af personer, som starter med beskæftigelse lige efter grundskolen, hvoraf nogle efterfølgende be-

gynder uddannelse, og personer, som starter på en uddannelse umiddelbart efter grundskolen, men er i beskæftigelse i år 2.

- *Klynge 5 – førtidspension:* er ligesom klynge 3 domineret af personer, der starter med hovedaktiviteten andet, men (modsat i klynge 4) overgår til førtidspension eller beskæftigelse efterfølgende. Der er også flere personer, der er på førtidspension i hele perioden.

FIGUR 4.14

Etniske minoriteters andel af hver af de fem klynger. Personer, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005. Særskilt for etniske grupper.¹⁾

Anm.: Figuren er baseret på tabel B4.7 i bilaget til kapitel 4.

I figur 4.14 er der taget udgangspunkt i personer, der forlader grundskolen i 2004 og 2005. Figuren viser, hvor stor en andel de etniske minoriteter udgør af personerne i hver klynge. Samlet udgør etniske minoriteter omkring 8 pct. af de unge, der forlader grundskolen i 2004 og 2005.¹⁷ Etniske minoriteter er underrepræsenterede i klynge 1 (studie) og overrepræsenterede i klynge 2 (midlertidig overførelsesindkomster), klynge 3 (andet) og klynge 5 (førtidspension). I klynge 2, som består af personer med forløb efter grundskolen, der er præget af perioder på midlertidige overførelsesindkomster, er 16 pct. etniske minoriteter: 5 pct. er efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, og 11 pct. er indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen.

17. I disse beregninger er vestlige efterkommere og indvandrere udeladt. Se i øvrigt tabel B4.7 i bilaget til kapitel 4 for at se tallene bag figuren.

Figuren understreger dermed etniske minoriteters svage tilknytning til arbejdsmarkedet (figur 4.14).

I den resterende del af dette afsnit beskriver vi, hvordan andelen i passiv-gruppen varierer for personerne i de fem klynger henholdsvis 7, 11 og 16 år efter endt grundskole (tabel 4.4). De laveste andele i passiv-gruppen findes både i år 7, 11 og 16 for personer i klynge 1 (studie) og 4 (beskæftigelse) – både for unge, der har fuldført en ungdomsuddannelse, og unge, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse. Personer i klynge 2 (midlertidig overførelsesindkomst) har de højeste andele i passiv-gruppen. tabel 4.4 illustrerer, at der for den enkelte er en stærk sammenhæng mellem beskæftigelsesstatus de første 6 år efter grundskolen og beskæftigelsesstatus 7-16 år efter grundskolen.

TABEL 4.4

Personer, der er gået ud af grundskolen i 1995/1996 eller 2004/2005. Andelen i passiv-gruppen 7 og 16 år efter grundskolen efter tilhørsforhold til en klynge og efter, om de har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7. Procent.

	2004-2005: 7 år		1999-2000: 11 år		1995-1996: 16 år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Fuldført ungdomsuddannelse						
Klynge 1: studie	72.763	7,0	62.705	10,2	68.112	9,6
Klynge 2: midlertidig overførelsesindkomst	170	37,1	192	25,5	114	24,6
Klynge 3: andet	2.585	18,5	1.868	16,9	2.565	16,0
Klynge 4: beskæftigelse	7.107	13,7	6.277	13,0	8.702	12,9
Klynge 5: førtidspension	55	29,1	29	27,6	50	32,0
Ikke fuldført ungdomsuddannelse						
Klynge 1: studie	12.439	31,2	12.128	30,5	10.271	31,0
Klynge 2: midlertidig overførelsesindkomst	1.527	72,6	1.402	63,4	960	58,5
Klynge 3: andet	4.787	58,2	3.367	50,9	3.946	51,1
Klynge 4: beskæftigelse	9.428	28,3	8.431	29,9	9.966	29,0
Klynge 5: førtidspension	1.916	58,6	1.268	60,6	1.501	54,8

Resultaterne i tabel 4.4 viser, at det, at etniske minoriteter er underrepræsenterede i klynge 1 og overrepræsenterede i klynge 2 og 3, alt andet lige bidrager til deres svagere arbejdsmarkedstilknytning i år 7, 11 og 16.

OPSAMLING

I dette kapitel sammenligner vi etnisk danske og etniske minoritetsunge med hensyn til beskæftigelsesstatus i op til 16 år efter færdiggørelsen af grundskolen.

Kapitlet viser, at etniske minoriteter – og især indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen – har en svagere tilknytning til uddannelserne og arbejdsmarkedet end etniske danskere de første 7 år og 16 år efter grundskolen. Personer, der ikke tager en ungdomsuddannelse inden for de første 7 år efter grundskolen, har en meget svagere arbejdsmarkedstilknytning i år 7 og 16 end personer med en ungdomsuddannelse. Den lavere andel blandt efterkommere og indvandrere end blandt danskere, som fuldfører en ungdomsuddannelse, er derfor en af forklaringerne på den forholdsvis svage arbejdsmarkedstilknytning blandt etniske minoriteter. Det er dog ikke hele forklaringen. Også når vi sammenligner etniske danskere og etniske minoriteter med samme uddannelsesniveau, finder vi, at etniske minoritetsunge klarer sig dårligere på arbejdsmarkedet 7-16 år efter endt grundskole end etnisk danske unge. De etniske forskelle er større for personer med en erhvervsfaglig uddannelse end for personer med en gymnasial uddannelse. Vi finder følgende:

- For personer, der går ud af grundskolen i 2004 eller 2005, er det 20 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen, som er i passiv-gruppen i år 1. Det vil sige, at 20 pct. går direkte fra grundskolen ud på en overførelsesindkomst (5 pct.) eller i andet-gruppen (15 pct.), hvor andet-gruppen består af personer, som er uden for uddannelse og beskæftigelse og ikke modtager offentlige overførelsesindkomster. Blandt etniske danskere er det 10 pct., som er i passiv-gruppen i år 1.
- Andelen i passiv-gruppen er steget fra år 1 til år 7 for både etniske danskere og etniske minoriteter. I år 7 er andelen af modtagere af overførelsesindkomster omkring 10 pct. blandt etniske danskere, omkring 15 pct. for efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen, og 17 pct. blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen. Det er endvidere omkring 5 pct. af de etniske danskere og omkring 10 pct. af de etniske minoriteter, som er i andet-gruppen i år 7.

- 16 år efter grundskolen har etniske minoriteter – især indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen – en højere andel end etniske danskere, der modtager midlertidige overførelsesindkomster, en højere andel, der er pensionister, og en højere andel i den ”andet”. I år 16 modtager 27 pct. en midlertidig overførelsesindkomst og 5 pct. er pensionister blandt indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen.
- Blandt kvinderne falder forskellen på etniske danskere og etniske minoriteter med hensyn til andelen i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen over en 10-års-periode for personer, der går ud af grundskolen i 1995-2005.
- For mændene tyder det derimod ikke på, at forskellene mellem de etniske grupper er faldet. Andelen, som er i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen, er dog meget mere konjunkturfølsom for mændene end for kvinderne – især blandt etniske minoriteter.
- For de personer, der har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7, er 10 pct. af de etniske danskere og 19 pct. af de etniske minoriteter i passiv-gruppen i år 16, mens de tilsvarende tal er 35 pct. og 42-50 pct. for de personer, der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse i år 7.
- Blandt de personer, der har fuldført en gymnasial uddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen, har etniske minoriteter en lidt større andel end etniske danskere i passiv-gruppen i år 7 og 16.
- For personer med en erhvervsfaglig uddannelse er forskellene større. Blandt personer, der har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse i løbet af de første 7 år efter grundskolen, er omkring 25 pct. i de to etniske minoritetsgrupper i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen mod 15 pct. blandt etniske danskere.

RESULTATER FRA REGRESSIONSANALYSER

I dette kapitel analyserer vi sammenhængen mellem etnisk gruppe, uddannelse og beskæftigelsesstatus for etniske danskere og etniske minoriteter ved brug af regressionsanalyser. Vi måler beskæftigelsesstatus 7, 11 og 16 år efter færdiggørelsen af grundskolen og analyserer, hvordan uddannelsesniveaut i år 7 hænger sammen med beskæftigelsesstatus i de pågældende år. Det er betydningen af, om man har fuldført en ungdomsuddannelse (enten en erhvervsfaglig eller gymnasial ungdomsuddannelse), som vi undersøger. Dog vil der også være et mindre antal, som har en kort videregående uddannelse (se kapitel 3). I år 11 og 16 vil der også være nogle, der har en fuldført mellemlang eller lang videregående uddannelse, men dem udskiller vi ikke i denne analyse – de vil typisk være i gruppen med en gymnasial uddannelse i år 7. Vi fokuserer på følgende mål for en persons beskæftigelsesstatus: Er personen i passivgruppen eller ej.

I det følgende beskriver vi først analysetilgangen i kapitlet. Dernæst beskriver vi resultaterne fra regressionsanalyserne med hovedvægt på sammenhængen mellem etnisk gruppe, uddannelse og sandsynligheden for at være i passivgruppen. Endelig beskriver vi sammenhængen mellem familiebaggrund og karakterer fra 9. klasse på den ene side og beskæftigelsesstatus på den anden side.

ANALYSETILGANG

I dette kapitel ser vi på sammenhængen mellem etniske gruppe, uddannelse og beskæftigelsesstatus, herunder om sammenhængen mellem uddannelse og beskæftigelsesstatus varierer for de etniske grupper. I regressionsanalyserne tager vi dog også højde for oprindelsesland, familiebaggrund og karakterer i dansk og matematik fra 9. klasse. Tidligere undersøgelser viser, at familiebaggrund og karakterer fra grundskolen har betydning for, hvilken uddannelse en ung person fuldfører (Hummelgaard m.fl., 2002; Birkelund & Mastekaasa, 2009; Kolodziejczyk & Hummelgaard, 2012). Men ud over denne indirekte sammenhæng med beskæftigelses sandsynligheden kan familiebaggrund have en mere selvstændig sammenhæng med sandsynligheden for at være i beskæftigelse. For eksempel hvis unge, som har forældre med stærk tilknytning til arbejdsmarkedet, har bedre adgang til sociale netværk, der kan give viden om job-søgningsmetoder, jobmuligheder og kontakter til virksomheder, end andre unge. Ligeledes kan karakterer fra grundskolen have en mere direkte sammenhæng med beskæftigelses sandsynligheden. For eksempel kan grundskolekarakterer være en proxy for evner og karakterer på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

Til at beskrive familiebaggrund inddrager vi oplysninger om familietype, morens og farens beskæftigelsesstatus og morens og farens indkomst. Familiebaggrund måles det år, den unge forlader grundskolen. Fordelingen på oprindelsesland, familietype, forældrenes beskæftigelsesstatus og indkomst er vist for etniske danskere og hver af de fire etniske minoritetsgrupper i kapitel 2, mens fordelingen på karakterer er vist i kapitel 3.

Vi estimerer fire forskellige regressionsmodeller, som adskiller sig fra hinanden med hensyn til, hvilke forklarende variable der er medtaget. Følgende variable indgår i model 1-4:

1. Etnisk gruppe og oprindelseslande
2. Etnisk gruppe, oprindelseslande, familiebaggrund
3. Etnisk gruppe, oprindelseslande, familiebaggrund, uddannelsesniveau i år 7 og interaktionsled mellem uddannelsesniveau og etnisk gruppe

4. Etnisk gruppe, oprindelseslande, familiebaggrund, uddannelsesniveau i år 7, interaktionsled mellem uddannelsesniveau og etnisk gruppe og karakterer i dansk og matematik fra 9. klasse.

Model 1, hvor der kun er medtaget variable for etnisk gruppe og oprindelseslande, giver os nogle rå forskelle mellem de etniske grupper med hensyn til sandsynligheden for fx at være i passiv-gruppen, når der er taget højde for oprindelseslande. Flere undersøgelser viser, at beskæftigelsesstatus varierer med oprindelse (Tranæs & Zimmermann, 2004; Andersen, 2013).

Som beskrevet i kapitel 2 har etniske minoriteter en svagere socioøkonomisk baggrund end etniske danskere, og det kan bidrage til at forklare etniske minoriteters mindre succes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Der er også forskelle på de etniske minoritetsgrupper, hvor efterkommerne har den stærkeste, og indvandrere, der er kommet til Danmark i 11-15-års-alderen, den svageste socioøkonomiske baggrund. Model 2 viser, om der stadig er forskelle på de etniske grupper med hensyn til beskæftigelsesstatus, når der er taget højde for forskelle i gruppernes familiebaggrund.

Model 3 er hovedmodellen, som viser sammenhængen mellem uddannelsesniveau og beskæftigelsesstatus (herunder om sammenhængen varierer med etnisk gruppe), når der er kontrolleret for familiebaggrund og oprindelsesland. Model 4 viser, om karaktererne fra 9. klasse hænger sammen med beskæftigelsesstatus givet uddannelsesniveau, oprindelsesland og familiebaggrund. Karakterer fra grundskolen er kun med i modellerne for beskæftigelsesstatus i år 7, da der ikke er karakteroplysninger i registrene før 2002.

Modellerne er estimeret separat for kvinder og mænd. De samlede resultater fra regressionsanalyserne er vist i tabel B5.1-B5.6 i bilaget til kapitel 5. I dette kapitel viser vi koefficienterne for etnisk gruppe og uddannelse og angiver, om der er kontrolleret for oprindelsesland og familiebaggrund. Det er endvidere kun resultaterne for model 1-3, som er vist i kapitlet, mens resultaterne for model 4 fremgår af tabellerne i bilaget til kapitel 5.

Når vi analyserer beskæftigelsesstatus i år 7, tager vi udgangspunkt i unge, der forlader grundskolen i 2004 eller 2005, mens vi tager udgangspunkt i unge, der forlader grundskolen i 1999 eller 2000, når vi

analyserer beskæftigelsesstatus i år 11, og unge, der forlader grundskolen i 1995 eller 1996, når vi analyserer beskæftigelsesstatus i år 16.

Det bør understreges, at vi med regressionsanalyserne i denne rapport undersøger statistiske sammenhænge mellem forskellige faktorer og beskæftigelsesstatus. Vi kan derimod ikke på baggrund af resultaterne fra regressionsanalyserne konkludere noget om kausale sammenhænge, hvis identifikation ville kræve en anden metodisk tilgang og et andet undersøgelsesdesign, som ligger uden for denne rapport's rammer.

ETNISKE GRUPPE, UDDANNELSE OG SANDSYNLIGHEDEN FOR AT VÆRE I PASSIV-GRUPPEN

Med regressionsanalyserne ønsker vi at belyse sammenhængen mellem uddannelsesniveau 7 år efter endt grundskole og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter endt grundskole, når der kontrolleres for baggrundskarakteristika. I tabel 5.1 og tabel 5.2 er koefficienterne til variablene for etniske gruppe og uddannelse vist for henholdsvis mænd og kvinder. Referencepersonen er etnisk dansk og har en gymnasial uddannelse i år 7. I tabellerne er det endvidere vist, om der er kontrolleret for oprindelsesland og familiebaggrund.

Regressionsanalyserne viser, at både for mænd og kvinder har alle fire etniske minoritetsgrupper en større sandsynlighed end etniske danskere for at være i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter endt grundskole. Dette finder vi både i model 1 og 2, og det vil sige, at forskellene i etniske danskeres og etniske minoriteters sandsynlighed for at være i passiv-gruppen ikke udelukkende kan forklares med forskelle i familiebaggrund (målt ved familietype og forældrenes socioøkonomiske forhold).

Sandsynligheden for at være i passiv-gruppen varierer som ventet med uddannelsesniveau, men det fremgår også, at sammenhængen med uddannelse og sandsynligheden i nogen grad varierer for etniske grupper. Tager vi udgangspunkt i model 3 for mænd, der har forladt grundskolen i 2005 eller 2005, finder vi fx, at efterkommere med en grundskoleuddannelse har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen i år 7 end etniske danskere med en grundskoleuddannelse (tabel 5.1).¹⁸

---

18. Det er vigtigt at være opmærksom på, at selv om koefficienter til hovedleddene for etniske grupper ikke er statistisk signifikante, kan analyserne stadig vise sammenhæng mellem etnisk gruppe

Vi finder endvidere, at nogle af interaktionsleddene mellem etnisk minoritetsgruppe og grundskole og mellem etnisk minoritetsgruppe og erhvervsfaglig uddannelse er signifikant positive for år 7, 11 og 16, og i et enkelt tilfælde er interaktionsleddet mellem etnisk minoritetsgruppe og kort videregående uddannelse signifikant. Det vil sige, at der er en tendens til, at etniske minoriteter har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen 7-16 år efter, de er gået ud af grundskolen, end etniske danskere med samme uddannelsesniveau. Denne tendens er stærkere hos mændene end hos kvinderne.

Kapitel 4 viser ved hjælp af en simpel sammenligning, at etniske minoriteter har en større andel i passiv-gruppen i år 7 og 16 end etniske danskere – både blandt personer med en ungdomsuddannelse og personer uden en ungdomsuddannelse. I regressionsanalyserne i dette kapitel tager vi i sammenligningen højde for en række forskelle i baggrundskarakteristika (fx forskelle i familiebaggrund) og finder altså stadigvæk, at etniske minoriteter i et vist omfang har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen end etniske danskere med samme uddannelsesniveau. For eksempel viser regressionsanalyserne, at efterkommere med en erhvervsfaglig uddannelse også har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen i år 7 end etniske danskere med samme uddannelse, når der er kontrolleret for baggrundskarakteristika. Men i regressionsanalyserne finder vi fx, at sammenhængen mellem uddannelse og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen ikke er forskellig for etnisk danske kvinder og kvindelige indvandrere, der er kommet til Danmark i skolealderen, selvom vi finder forskelle på de to grupper af kvinder i kapitel 4. Alt i alt kan man sige, at en del af de fundne forskelle mellem etniske grupper med samme uddannelsesniveau, som vi finder i kapitel 4, kan hænge sammen med forskelle i baggrundskarakteristika, men det forklarer ikke hele forskellen.

---

og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen, hvis interaktionsleddene er statistisk signifikante. Derfor kan man ikke tolke selvstændigt på hovedleddene.

TABEL 5.1

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personen er i passiv-gruppen. Mænd. Koefficienter.

	Personer, der er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005. Passiv år 7		Personer, der er gået ud af grundskolen i 1999 eller 2000. Passiv år 11		Personer, der er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996. Passiv år 16	
	Model1	Model2	Model1	Model2	Model1	Model2
<i>Etnisk gruppe</i>						
Efterkommere	0,082 ***	0,070 ***	0,111 ***	0,095 ***	0,129 ***	0,118 ***
Indvandrere (0-5 år)	0,097 ***	0,075 ***	0,172 ***	0,148 ***	0,164 ***	0,135 ***
Indvandrere (6-10 år)	0,138 ***	0,093 ***	0,174 ***	0,140 ***	0,181 ***	0,144 ***
Indvandrere (11-15 år)	0,119 ***	0,057 **	0,196 ***	0,144 ***	0,193 ***	0,134 ***
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>						
Højest grundskole		0,266 ***		0,222 ***		0,220 ***
Erhvervsfaglig		0,089 ***		0,031 ***		0,012 ***
Kort videregående		0,024 **		-0,015		-0,037 ***
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>						
Efterkommere*grundskole		0,043 *		0,040		0,064 *
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,135 ***		0,016		0,079 *
Efterkommere*kort videregående		0,030		0,131		-0,072
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0,094 **		0,103 **		0,000
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,068		0,079		0,225 **
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		0,083		-0,103		-0,081
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		0,091 ***		0,050		0,146 ***
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,061		0,081		0,091
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,018		0,062		0,145
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		-0,031		0,100 **		0,073
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,111 **		-0,003		0,053
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		-0,073		-0,074		0,204

Tabell fortsættes på næste side

TABEL 5.2

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personen er i passiv-gruppen. Kvinder. Koefficienter.

	Personer, der er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, Passiv år 7			Personer, der er gået ud af grundskolen i 1999 eller 2000, Passiv år 11			Personer, der er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, Passiv år 16		
	Model1	Model2	Model3	Model1	Model2	Model3	Model1	Model2	Model3
<i>Etnisk gruppe</i>									
Efterkommere	0,059***	0,042***	-0,007	0,142***	0,125***	0,068**	0,119***	0,099***	0,041
Indvandrere (0-5 år)	0,098***	0,063**	-0,007	0,137***	0,123***	0,013	0,134***	0,094**	0,120**
Indvandrere (6-10 år)	0,082***	0,045*	-0,025	0,204***	0,165***	0,034	0,189***	0,144***	0,050
Indvandrere (11-15 år)	0,182***	0,096***	-0,053	0,252***	0,189***	0,073	0,311***	0,243***	0,069
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>									
Højest grundskole			0,365***			0,269***			0,263***
Erhvervsfaglig			0,114***			0,053***			0,039***
Kort videregående			0,031***			-0,025*			-0,027*
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>									
Efterkommere*grundskole			0,037*			-0,006			0,018
Efterkommere*erhvervsfaglig			0,092***			0,037			0,053
Efterkommere*kort videregående			0,017			0,095			-0,077
Indvandrere (0-5 år)*grundskole			0,061*			0,042			-0,139*
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig			0,060			0,155**			-0,048
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående			-0,034			0,196			0,039
Indvandrere (6-10 år)*grundskole			-0,012			0,072			-0,007
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig			-0,026			0,071			0,115
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående			-0,037			0,046			0,177
Indvandrere (11-15 år)*grundskole			0,046			0,020			0,071
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig			0,117***			0,035			0,078
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående			0,165**			0,049			-0,066

Tabell fortsættes på næste side

FAMILIEBAGGRUND OG KARAKTERER

Som det fremgår af ovenstående, finder vi sammenhæng mellem etnisk gruppe, uddannelse og beskæftigelsesstatus, når der er taget højde for familiebaggrund og karakterer fra 9. klasse. I dette afsnit vil vi se nærmere på sammenhængen mellem familiebaggrund og karakterer på den ene side og beskæftigelsesstatus på den anden side. Resultaterne vedrørende familiebaggrund er vist i tabel B5.1-B5.6, mens resultaterne vedrørende karakterer er vist i tabel B5.1 og B5.2 i bilaget til kapitel 5.

FAMILIEBAGGRUND

Unge, der er hjemmeboende og bor sammen med to forældre det år, de forlader grundskolen, har en mindre sandsynlighed for at være i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter grundskolen end unge, der bor sammen med én forælder eller er udeboende, når de forlader grundskolen. Forældrenes socioøkonomiske status på det tidspunkt, de unge forlader grundskolen, har også sammenhæng med sandsynligheden for at være i passiv-gruppen. Er moren eller faren i beskæftigelse, har den unge en lavere sandsynlighed for at være i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter grundskolen. Jo højere indkomst moren og faren har, jo mindre er sandsynligheden endvidere for, at den unge er i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter grundskolen (tabel B5.1-B5.6). Det vil sige, at unge, som bor i en familie med to forældre og har forældre med stærk socioøkonomisk baggrund, har en mindre risiko end andre unge for at være i passiv-gruppen 7-16 år efter grundskolen.

Endelig tyder analyserne på, at familiebaggrund har en selvstændig sammenhæng med beskæftigelsesstatus (målt ved sandsynligheden for at være i passiv-gruppen) ud over den, som går igennem uddannelse. Det viser sig ved, at variable for familiebaggrund er signifikante i model 3 og 4, hvor variable for uddannelsesniveaue også er medtaget.

KARAKTERER FRA 9. KLASSE

Karakterer i dansk og matematik har en stærk sammenhæng med sandsynligheden for at være i passiv-gruppen 7 år efter endt grundskole: jo højere karakterer, jo mindre sandsynlighed for at være i passiv-gruppen. En forklaring på denne sammenhæng kan være, at de unge med de bedste karakterer er under uddannelse (tabel B5.1 og B5.2 i bilaget til kapitel

5). Desværre har vi ikke karakterdata så langt tilbage i tid, at vi kan undersøge sammenhængen mellem karakterer i grundskolen og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen 11 og 15 år efter endt grundskole.

Ligesom med analyserne af familiebaggrund tyder analyserne på, at karakterer fra grundskolen har en selvstændig sammenhæng med beskæftigelsesstatus ud over den, som går igennem uddannelse.

OPSAMLING

Regressionsanalyserne i dette kapitel viser, at både blandt mænd og kvinder har etniske minoriteter en større sandsynlighed end etniske danskere for at være i passiv-gruppen 7, 11 og 16 år efter endt grundskole.

Vi finder som ventet en stærk sammenhæng med fuldført uddannelse 7 år efter endt grundskole og beskæftigelsesstatus 7, 11 og 16 år efter grundskolen. Sammenhængen mellem uddannelse og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen varierer endvidere med etnisk gruppe. Der er en tendens til, at etniske minoriteter har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen 7-16 år efter, de er gået ud af grundskolen, end etniske danskere med samme uddannelsesniveau. For eksempel finder vi, at efterkommere med en erhvervsfaglig uddannelse også har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen i år 7 end etniske danskere med samme uddannelse, når der er kontrolleret for baggrundskarakteristika.

Analyserne viser også en sammenhæng mellem familiebaggrund og sandsynligheden for at være i passiv-gruppen: unge, der er vokset op med en enlig forældre eller med forældre uden beskæftigelse og med lav indkomst, har en større sandsynlighed for at være i passivgruppen end andre unge. Det vil sige, at etniske minoriteters forholdsvis svage socio-økonomiske baggrund bidrager til at forklarer, at etniske minoriteter har en større sandsynlighed for at være i passiv-gruppen end etniske danskere. Familiebaggrund forklarer dog kun en del af forskellen mellem etniske danskeres og etniske minoriteters sandsynlighed for at være i passiv-gruppen.

Ud over den indirekte betydning af familiebaggrund (som går via uddannelse) viser analyserne endvidere, at familiebaggrund også har en selvstændig sammenhæng med sandsynligheden for at være i passiv-gruppen.

BILAG

BILAG 1

BILAG TIL KAPITEL 2

TABEL B2.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995. Forældrenes indkomst og opholdstid i Danmark i 1995 samt andel forældre, som har uoplyst indkomst og uoplyst opholdstid i 1995. Gennemsnit og procent.

	Etniske danskere	Efterkom-mere	Indvandrere (0-5)	Indvandrere (6-10)	Indvandrere (11-15)
<i>Mors indkomst</i>					
Gennemsnit	196.986	145.170	134.955	137.104	129.847
Standardafvigelse	82.460	59.893	5.6676	49.761	48.351
Indkomst uoplyst (andel i pct.)	2,4	2,3	3,4	7,1	16,0
<i>Fars indkomst</i>					
Gennemsnit	289.982	166.074	161.847	136.242	144.205
Standardafvigelse	213054	79.384	77.074	46.045	68.434
Indkomst uoplyst (andel i pct.)	6,0	7,4	14,9	15,8	27,9
<i>Mors opholdstid</i>					
Gennemsnit		19,3	15,4	8,8	5,0
Standardafvigelse		2,2	2,3	1,9	2,0
Opholdstid uoplyst (andel i pct.)		22,3	4,3	7,3	16,0
<i>Fars opholdstid</i>					
Gennemsnit		18,2	16,9	11,0	7,5
Standardafvigelse		4,6	3,2	4,4	5,1
Opholdstid uoplyst (andel i pct.)		60,5	45,0	26,7	35,7
I alt, personer	57.854	946	322	468	555

TABEL B2.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2005. Forældrenes indkomst og opholdstid i Danmark i 2005 samt andel forældre, som har uoplyst indkomst og uoplyst opholdstid i 2005. Gennemsnit og procent.

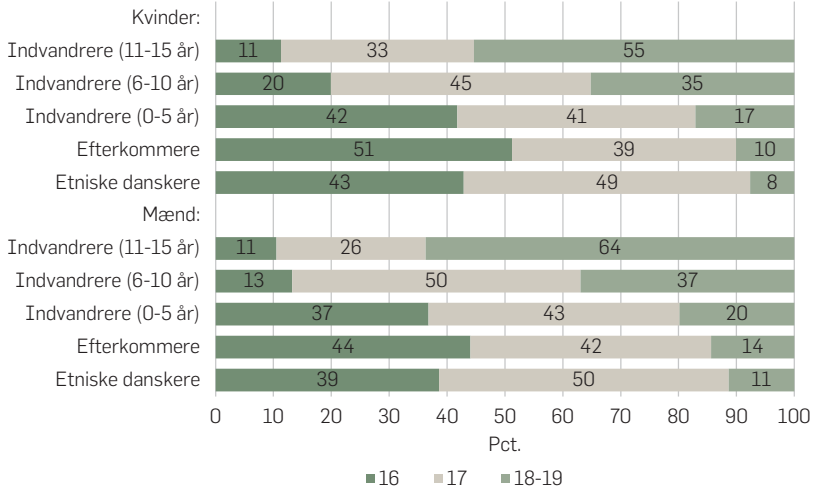
	Etniske danskere	Efterkom-mere	Indvandrere (0-5)	Indvandrere (6-10)	Indvandrere (11-15)
<i>Mors indkomst</i>					
Gennemsnit	292.446	204.303	198.696	206.428	181.800
Standardafvigelse	146.656	87.587	80.609	72.666	75.929
Indkomst uoplyst (andel i pct.)	2,3	1,6	3,7	9,8	17,7
<i>Fars indkomst</i>					
Gennemsnit	395.345	216.390	182.876	204.738	179.922
Standardafvigelse	335.424	115.247	105.036	93.707	80.621
Indkomst uoplyst (andel i pct.)	5,9	5,7	19,5	29,2	33,6
<i>Mors opholdstid</i>					
Gennemsnit		21,7	14,7	9,6	5,1
Standardafvigelse		4,6	3,0	2,2	2,3
Opholdstid uoplyst (andel i pct.)		5,6	4,1	9,9	18,0
<i>Fars opholdstid</i>					
Gennemsnit		23,0	15,9	10,3	6,2
Standardafvigelse		5,0	4,2	3,2	3,8
Opholdstid uoplyst (andel i pct.)		16,9	23,0	29,8	34,1
I alt, personer	55.843	2.194	656	969	928

BILAG 2

BILAG TIL KAPITEL 3

FIGUR B3.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2011, fordelt efter alder ved færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

TABEL B3.1

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2011, fordelt efter fuldført grundskoleuddannelse. Særskilt for etniske grupper og køn. Procent.

	Etniske danskere	Efterkommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Mænd</i>					
<i>Højest 9. kl.</i>	52,6	59,6	55,4	52,2	35,3
Højest 8. klasse	1,1	1,3	-	-	-
9. klasse	51,5	58,3	-	-	-
<i>10. klasse</i>	47,4	40,4	44,6	47,8	64,7
10. klasse	24,4	38,3	-	-	50,5
10. klasse, efterskole	23,1	2,1	-	-	14,2
I alt, procent	100	100	100	100	100
I alt, personer	31.584	1.932	307	498	190
<i>Kvinder</i>					
<i>Højest 9. kl.</i>	50,0	61,6	59,2	56,3	38,0
Højest 8. klasse	0,7	-	-	-	-
9. klasse	49,3	-	-	-	-
<i>10. klasse</i>	50,0	38,4	40,8	43,8	62,0
10. klasse	25,6	36,7	-	-	-
10. klasse, efterskole	24,4	1,7	-	-	-
I alt, personer	100	100	100	100	100
I alt, personer	30.679	1.987	316	432	158

Anm.: '-' betyder, at der er mindre end 15 personer i underkategorien.

TABEL B3.2

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2010, fordelt efter 9. klasser-
gennemsnitskarakterer i dansk og matematik.¹⁾ Særskilt for etniske grupper og
køn. Procent.

	Etniske danskere	Efter- kommere	Indvandrere (0-5 år)	Indvandrere (6-10 år)	Indvandrere (11-15 år)
<i>Dansk</i>					
<i>Mænd</i>					
Uoplyst/mangler	9,5	10,4	16,0	17,4	25,3
-3-1,99	2,9	9,1	7,6	10,9	18,2
2-3,99	17,3	27,6	28,8	32,6	36,9
4-6,99	40,6	37,0	33,7	29,3	16,2
7-12	29,6	15,9	13,9	9,8	3,5
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	31.408	1.965	288	488	198
<i>Kvinder</i>					
Uoplyst/mangler	6,1	5,0	9,8	10,5	32,3
-3-1,99	0,8	4,0	4,6	8,1	12,4
2-3,99	8,7	23,7	17,5	28,8	26,9
4-6,99	35,5	42,1	42,8	33,5	23,1
7-12	48,8	25,2	25,3	19,0	5,4
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	30.239	1.872	285	468	186
<i>Matematik</i>					
<i>Mænd:</i>					
Uoplyst/mangler	9,5	10,3	16,0	16,8	24,2
-3-1,99	3,9	12,7	9,0	10,2	18,2
2-3,99	11,1	20,0	21,9	22,5	18,7
4-6,99	23,5	23,5	23,6	22,1	20,2
7-12	52,0	33,6	29,5	28,3	18,7
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	31.408	1.965	288	488	198
<i>Kvinder:</i>					
Uoplyst/mangler	6,5	5,3	9,5	10,9	29,6
-3-1,99	4,5	12,1	12,6	14,7	14,0
2-3,99	12,2	23,7	22,1	23,7	20,4
4-6,99	25,7	28,7	30,2	27,8	17,7
7-12	51,2	30,2	25,6	22,9	18,3
I alt, pct.	100	100	100	100	100
I alt, personer	30.239	1.872	285	468	186

Anm.: Karakterne er fra 9. klasse, uanset om den unge er gået ud af grundskolen efter 9. eller 10. klasse.

1. For hver person er der beregnet en gennemsnitskarakter i dansk og en gennemsnitskarakter i matematik.

BILAG 3

BILAG TIL KAPITEL 4

BOKS B4.1

Inddelingen af PSTILL i fem grupper for beskæftigelsesstatus

Studerende¹⁾:

91: Under uddannelse

Beskæftigede¹⁾:

01: Arbejdsgiver på orlov
02: Momsbetaler på orlov
03: Arbejdsløshedsforsikret selvstændig på orlov
04: Årsafgrænset selvstændig på orlov
05: Medhjælpende ægtefælle på orlov
11: Arbejdsgiver
12: Momsbetaler
13: Arbejdsløshedsforsikret selvstændig
14: Årsafgrænset selvstændig
19: Anden selvstændig (uden ansatte)
20: Medhjælpende ægtefælle
31: Topledere
32: Lønmodtager på højeste niveau
34: Lønmodtager på mellemniveau
35: Lønmodtager på grundniveau
36: Anden lønmodtager
37: Lønmodtager uden nærmere angivelse
57: Delvis ledighed
71: Topleder på orlov
72: Lønmodtager på højeste niveau på orlov
74: Lønmodtager på mellemniveau på orlov
75: Lønmodtager på grundniveau på orlov
76: Anden lønmodtager på orlov
77: Lønmodtager uden nærmere angivelse på orlov

Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster:

40: Arbejdsløs (fuldt ledige i uge 48)
41: Orlov fra ledighed
42: Barseldagpenge
43: Sygedagpenge
45: Beskæftiget uden løn
46: Uddannelsesforanstaltning
47: Særlig aktivering
48: Uoplyst aktivering
49: Revalidering
51: Aktivering (ifølge kontanthjælpsregisteret)
52: Ledighedsydelse
95: Kontanthjælp

Pensionister:

50: Efterlønsmodtager
55: Overgangsydelse
92: Folkepension
93: Førtidspension
94: Tjenestemandspension

Andet:

90: Øvrige uden for arbejdsstyrken
96: Børn og unge

---

1. Studerende, som har et job ved siden af studierne, vil i PSTILL blive kategoriseret som værende i beskæftigelse. Men i den endelige inddeling af beskæftigelsesstatus i fem hovedaktiviteter benyttes oplysninger om igangværende uddannelse til at kategorisere unge, der både er i job og under uddannelse, som værende under uddannelse.

TABEL B4.1

Mænd, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, fordelt efter beskæftigelsesstatus i en 7-års-periode efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	1	2	3	4	5	6	7
<i>Etniske danskere</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	90,1	89,5	90,6	86,5	82,4	81,9	84,0
Studerende	80,1	77,2	73,4	42,2	40,8	43,6	44,8
Beskæftigede	10,1	12,4	17,2	44,3	41,6	38,2	39,2
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	9,9	10,5	9,4	13,5	17,6	18,1	16,0
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	2,7	4,5	5,1	5,5	9,0	11,2	10,4
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	-	-	-	-	-	-	9,1
Pensionister	-	-	-	-	-	-	1,3
Andet	7,1	6,0	4,3	8,0	8,6	7,0	5,6
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	54.853						
<i>Efterkommere og indvandrere (0-5 år)</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	87,4	84,9	84,5	78,7	74,3	73,0	74,9
Studerende	79,6	72,9	63,5	40,6	42,5	42,3	42,4
Beskæftigede	7,8	12,0	21,0	38,1	31,9	30,8	32,5
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	12,6	15,1	15,5	21,3	25,7	27,0	25,1
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	1,5	3,7	5,7	7,0	11,2	15,5	15,6
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	-	-	-	-	-	-	14,2
Pensionister	-	-	-	-	-	-	1,4
Andet	11,1	11,4	9,9	14,3	14,5	11,5	9,5
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	2.598						
<i>Indvandrere (6-15 år)</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	80,4	78,5	80,9	78,1	72,4	70,4	70,9
Studerende	68,4	60,9	53,9	40,5	38,0	37,7	36,4
Beskæftigede	12,0	17,7	27,1	37,7	34,4	32,7	34,5
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>	19,6	21,5	19,1	21,9	27,6	29,6	29,1
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	4,8	7,4	7,6	9,0	13,1	16,0	17,4
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	-	-	-	-	-	-	16,4
Pensionister	-	-	-	-	-	-	1,0
Andet	14,8	14,1	11,4	12,9	14,5	13,6	11,7
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	1.891						

1. Kategorien er kun delt op i underkategorier i år 7, og når der i år 7 er mindst 15 i hver underkategori.

TABEL B4.2

Kvinder, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, fordelt efter beskæftigelsesstatus i en 7-års-periode efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	1	2	3	4	5	6	7
<i>Etniske danskere</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Studerende	89,8	90,0	90,3	84,5	83,3	84,6	85,0
Beskæftigede	82,6	81,2	74,5	32,4	45,1	56,7	59,2
	7,2	8,8	15,9	52,1	38,2	27,9	25,8
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	10,2	10,0	9,7	15,5	16,7	15,4	15,0
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	2,5	4,4	5,8	6,9	9,0	10,6	11,3
Pensionister	-	-	-	-	-	-	10,2
Andet	-	-	-	-	-	-	1,0
Andet	7,7	5,6	3,9	8,6	7,7	4,8	3,7
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	52.378						
<i>Efterkommere og indvandrede (0-5 år)</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Studerende	89,1	88,2	86,4	80,8	78,4	77,3	77,3
Beskæftigede	83,2	79,3	70,0	43,8	51,5	56,3	55,9
	5,9	8,8	16,4	37,0	26,9	21,0	21,4
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	10,9	11,8	13,6	19,2	21,6	22,7	22,7
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	1,2	4,0	5,4	6,8	10,3	13,6	14,0
Pensionister	-	-	-	-	-	-	13,0
Andet	-	-	-	-	-	-	1,1
Andet	9,7	7,8	8,2	12,4	11,3	9,1	8,6
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	2.476						
<i>Indvandrere (6-15 år)</i>							
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Studerende	79,7	77,3	77,8	76,3	74,2	72,0	73,2
Beskæftigede	70,9	67,1	59,5	40,9	46,1	47,9	48,0
	8,8	10,3	18,4	35,4	28,1	24,1	25,2
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>							
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	20,3	22,7	22,2	23,7	25,8	28,0	26,8
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	5,9	10,3	10,9	11,0	13,1	15,9	17,4
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-
Andet	-	-	-	-	-	-	-
Andet	14,4	12,3	11,3	12,8	12,7	12,1	9,4
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	1.606						

1. Kategorien er kun delt op i underkategorier i år 7, og når der i år 7 er mindst 15 i hver underkategori.

TABEL B4.3

Mænd, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, fordelt efter beskæftigelsesstatus i en 7-års-periode efter færdiggørelse af grundskolen samt 16 år efter. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	1	2	3	4	5	6	7	16
<i>Etniske danskere</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	94,0	91,4	91,7	88,3	88,6	89,4	89,4	85,9
Beskæftigede	81,5	79,0	77,3	48,1	41,9	36,3	35,0	6,5
	12,5	12,4	14,4	40,2	46,7	53,1	54,4	79,4
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	6,0	8,6	8,3	11,7	11,4	10,6	10,6	14,1
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	0,4	2,7	4,8	5,8	6,3	6,7	7,4	11,5
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-	9,3
Andet	-	-	-	-	-	-	-	2,2
I alt, procent	5,5	5,9	3,5	5,8	5,1	3,9	3,2	2,6
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	56.963							52.541
<i>Efterkommere og indvandrere (0-5 år)</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	89,6	82,9	83,8	80,4	80,5	78,5	79,4	71,6
Beskæftigede	78,2	65,6	60,3	41,9	38,3	31,2	28,8	6,0
	11,4	17,3	23,5	38,5	42,2	47,3	50,5	65,6
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	10,4	17,1	16,2	19,6	19,5	21,5	20,6	28,4
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	0,8	5,0	9,0	11,4	11,8	13,8	13,7	23,7
Pensionister	0,7	4,7	8,6	10,7	10,7	12,7	12,4	18,8
Andet	-	-	-	-	-	-	-	4,9
I alt, procent	-	-	-	-	-	-	-	4,7
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	1.342							1.103
<i>Indvandrere (6-15 år)</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	79,7	70,5	71,1	70,5	74,7	73,7	73,7	65,4
Beskæftigede	64,8	49,5	47,8	35,4	35,3	29,3	25,3	5,7
	15,0	21,1	23,4	35,1	39,4	44,4	48,4	59,7
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	20,3	29,5	28,9	29,5	25,3	26,3	26,3	34,6
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	2,3	10,7	16,8	17,9	17,2	17,9	19,5	29,0
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-	23,1
Andet	-	-	-	-	-	-	-	6,0
I alt, procent	17,9	18,8	12,0	11,6	8,1	8,4	6,8	5,5
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	1.116							923

1. Kategorien er kun delt op i underkategorier i år 7, og når der i år 7 er mindst 15 i hver underkategori.

TABEL B4.4

Kvinder, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, fordelt efter beskæftigelsesstatus i en 7-års-periode efter færdiggørelse af grundskolen samt 16 år efter. Procent.

	1	2	3	4	5	6	7	16
<i>Etniske danskere</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	91,0	89,4	88,0	80,4	84,0	86,9	87,9	82,2
Beskæftigede	81,9	80,0	74,9	35,2	41,5	48,0	49,7	7,7
	9,2	9,4	13,1	45,1	42,5	38,9	38,3	74,5
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	9,0	10,6	12,0	19,6	16,0	13,1	12,1	17,8
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	0,5	3,2	7,0	8,7	8,4	8,5	9,2	15,7
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-	13,4
Andet	-	-	-	-	-	-	-	2,3
I alt, procent	8,5	7,4	5,0	10,9	7,6	4,6	2,9	2,1
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	54.245							50.064
<i>Efterkommere og indvandrere (0-5 år)</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	89,8	85,5	83,5	78,6	80,0	79,7	76,0	69,5
Beskæftigede	81,9	73,0	66,8	42,4	42,5	39,3	36,5	7,9
	7,8	12,5	16,8	36,2	37,5	40,4	39,5	61,6
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	10,2	14,5	16,5	21,4	20,0	20,3	24,0	30,5
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	0,7	3,7	10,1	12,5	12,0	14,5	17,5	25,3
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-	22,7
Andet	-	-	-	-	-	-	-	2,6
I alt, procent	9,5	10,8	6,3	8,9	8,0	5,7	6,5	5,2
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	1.185							1.026
<i>Indvandrere (6-15 år)</i>								
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Studerende	74,0	66,5	65,6	57,8	61,9	62,6	60,7	58,1
Beskæftigede	63,9	52,6	45,9	27,3	30,9	30,2	27,2	7,5
	10,1	13,9	19,6	30,5	31,0	32,4	33,5	50,6
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>								
Modtagere af overførelsesindkomster: ¹⁾	26,0	33,5	34,4	42,2	38,1	37,4	39,3	41,9
Modtagere af midlertidige overførelsesindkomster	2,8	12,2	24,0	29,6	28,5	28,7	33,1	35,8
Pensionister	-	-	-	-	-	-	-	31,3
Andet	-	-	-	-	-	-	-	4,6
I alt, procent	23,2	21,3	10,4	12,6	9,5	8,7	6,2	6,0
I alt, personer	100	100	100	100	100	100	100	100
	967							812

1. Kategorien er kun delt op i underkategorier i år 7, og når der i år 7 er mindst 15 i hver underkategori.

TABEL B4.5

Personer, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005, og som har fuldført en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse i år 7, fordelt efter beskæftigelsesstatus 7 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for uddannelsesstype, etniske grupper og køn. Procent.

	Gymnasial			Erhvervsfaglig		
	Etniske danske	Efterkom-mere og indvan-drere (0-5 år)	Indvan-drere (6-15 år)	Etniske danskere	Efterkom-mere og indvan-drere (0-5 år)	Indvan-drere (6-15 år)
<i>Mænd</i>						
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	95,1	93,2	91,6	85,6	72,5	74,0
Beskæftigede	76,9	78,7	76,3	12,6	10,4	12,1
	18,2	14,5	15,3	73,0	62,2	61,9
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overfø-relsesindkomster	4,9	6,8	8,4	14,4	27,5	26,0
Andet	1,7	2,9	3,2	10,3	22,7	20,6
	3,3	3,9	5,2	4,1	4,8	5,3
I alt, procent	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	21.663	891	465	15.553	357	281
<i>Kvinder</i>						
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	96,1	93,3	93,2	83,6	72,9	75,8
Beskæftigede	85,0	84,7	85,5	15,1	17,8	14,3
	11,1	8,6	7,7	68,5	55,1	61,5
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overfø-relsesindkomster	3,9	6,7	6,8	16,4	27,1	24,2
Andet	2,1	2,9	3,6	13,7	21,8	15,5
	1,8	3,8	3,2	2,6	5,3	8,7
I alt, procent	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	28.972	1.207	588	9.180	321	252

TABEL B4.6

Personer, som er gået ud af grundskolen i 1995 eller 1996, og som har fuldført en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse i år 7, fordelt på beskæftigelsesstatus 16 år efter færdiggørelse af grundskolen. Særskilt for uddannelsestype, etniske grupper og køn. Procent.

	Gymnasial			Erhvervsfaglig		
	Etniske danske-dansker	Efterkom-mere og indvandre-re (0-5 år)	Indvan-drere (6-15 år)	Etniske danskere	Efterkom-mere og indvandre-re (0-5 år)	Indvan-drere (6-15 år)
<i>Mænd</i>						
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	92,5	88,2	89,2	90,9	75,9	80,0
Beskæftigede	10,7	11,1	13,8	3,2	-	-
	81,8	77,1	75,4	87,7	-	-
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overfø-relsesindkomster	7,5	11,8	10,8	9,1	24,1	20,0
Andet	5,3	-	-	7,2	-	-
	2,2	-	-	1,9	-	-
I alt, procent	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	18.059	306	195	19.861	187	125
<i>Kvinder</i>						
<i>Under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Studerende	89,6	80,6	81,9	85,1	73,5	69,4
Beskæftigede	8,5	8,6	11,9	4,8	-	-
	81,2	72,0	69,9	80,3	-	-
<i>Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse</i>						
Modtagere af overfø-relsesindkomster	10,4	19,4	18,1	14,9	26,5	30,6
Andet	8,6	14,1	-	13,2	-	-
	1,7	5,2	-	1,7	-	-
I alt, procent	100	100	100	100	100	100
I alt, personer	25.257	382	193	12.405	223	121

Anm.: "-" betyder, at der er mindre end 15 personer i en af underkategorierne.

TABEL B4.7

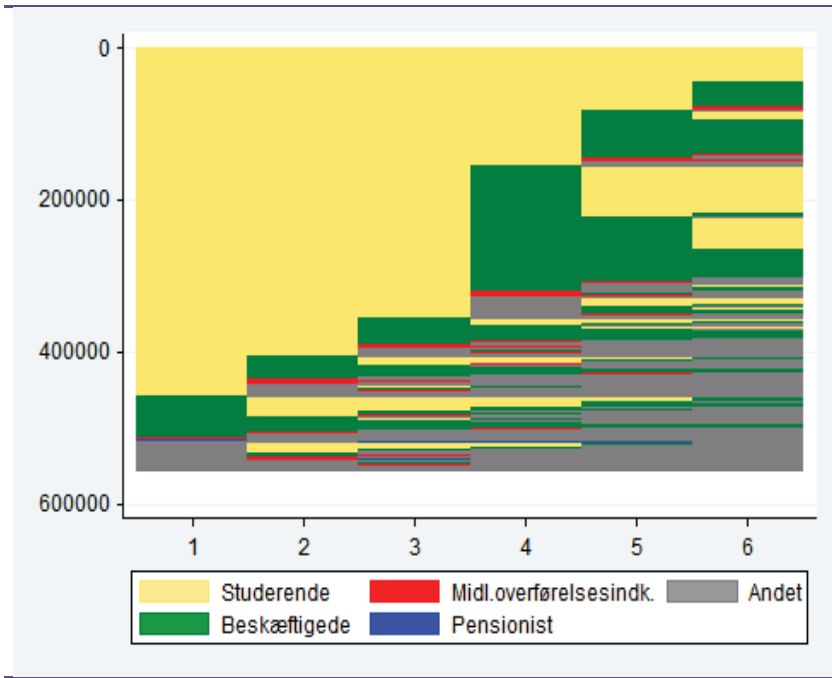
Personer, som er gået ud af grundskolen i 2004 eller 2005 fordelt på etnisk gruppe. Særskilt for de fem klynger. Særskilt for etniske grupper. Procent.

	Etniske danske- re	Efterkomme- re og ind- vandrere (0-5)	Indvan- drere (6-15)	I alt, pro- cent	I alt, perso- ner
Klynge 1: studie	93	4,4	2,5	100	85.202
Klynge 2: midlertidig overførelsesindkomst	84	4,9	11,5	100	1.697
Klynge 3: andet	87	6,4	6,4	100	7.372
Klynge 4: beskæftigelse	93	3,9	3,6	100	16.535
Klynge 5: førtidspension	90	5,3	4,4	100	1.971
I alt	92	4,5	3,1	100	112.777

Anm.: Bemærk at ikke alle, der er gået ud af grundskolen er inkluderet i tabellen, idet vestlige efterkommere og indvandrere ikke er medtaget i tabellen.

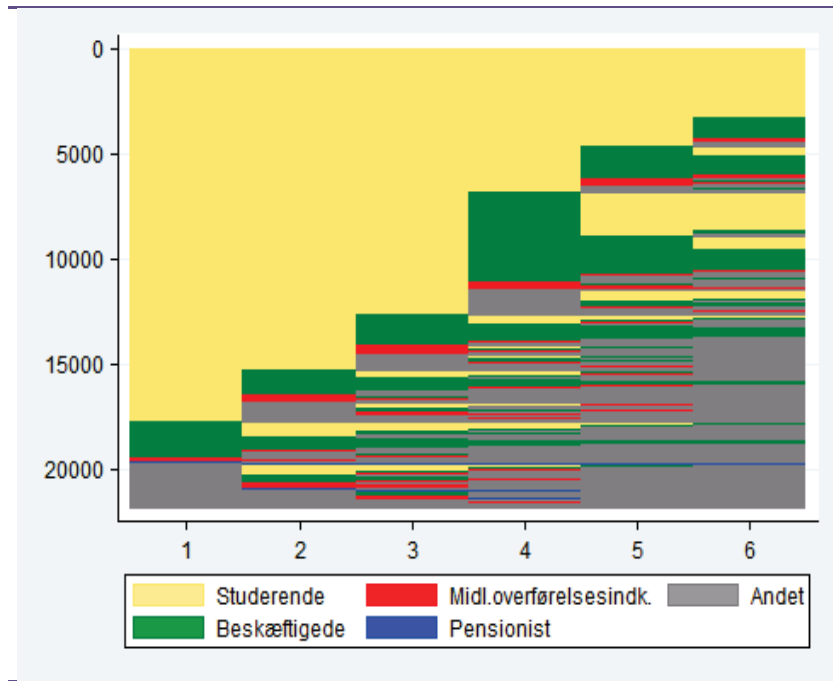
FIGUR B4.1

Etniske danskere, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. Individuelle sekvensforløb.

FIGUR B4.2

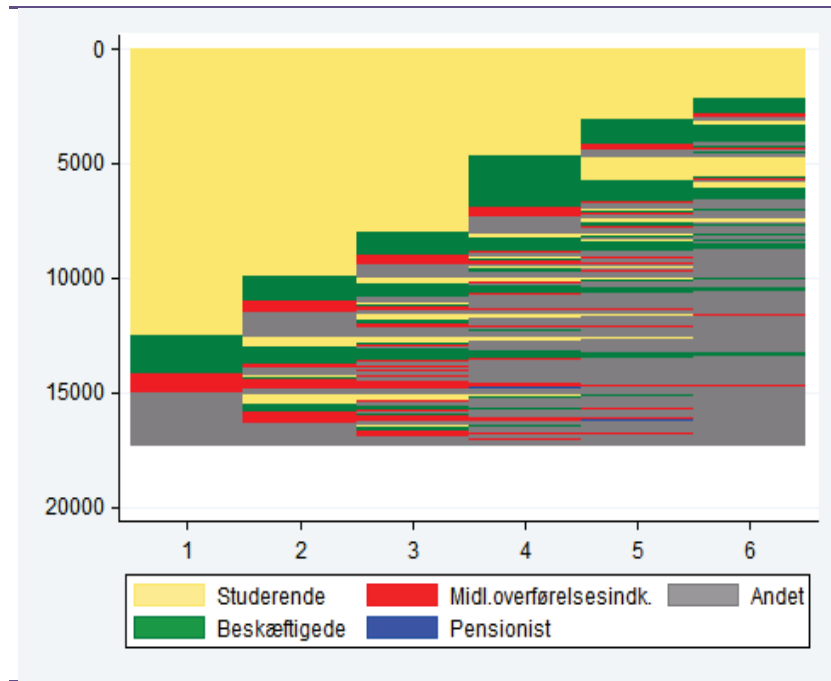
Efterkommere og indvandrere, der er kommet til Danmark i 0-5-års-alderen og er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. Individuelle sekvensforløb.

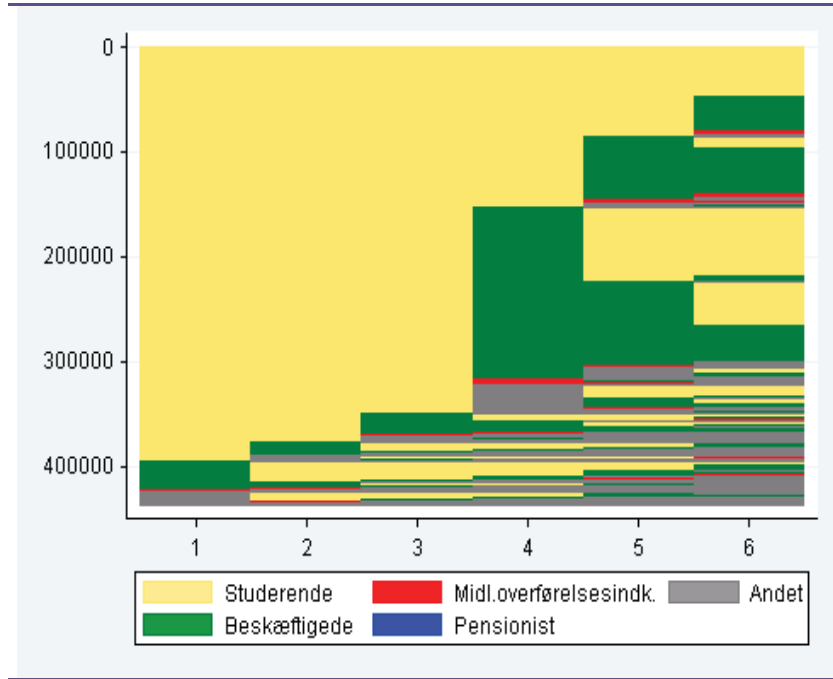
FIGUR B4.3

Indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15-års-alderen og er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005. Individuelle sekvensforløb.

FIGUR B4.4

Personer, der er gået ud af grundskolen i perioden 1995-2005 og har fuldført en ungdomsuddannelse (eller kort videregående uddannelse) i år 7. Individuelle sekvensforløb.

TABEL B4.8

10 vigtigste sekvenser for hver af de 5 klynger.

	Klynge 1: studie	Klynge 2: midlertidig overførelsesindkomst	Klynge 3: andet	Klynge 4: beskæftigelse	Klynge 5: førtidspension
1	111211 14,5	533333 128	511111 5,7	122222 7,2	522222 13,1
2	111111 11,3	133333 8,1	511122 4,6	222222 6,9	344444 10,9
3	111122 10,5	333333 8,1	511121 3,8	211112 5,9	444444 10,0
4	111221 9,4	153333 8,0	553333 3,7	211122 4,5	554444 6,6
5	111222 8,7	533332 1,8	411112 3,3	121111 3,8	554444 3,9
6	111112 7,6	533322 1,7	511222 2,5	211111 3,5	555222 2,8
7	111511 2,5	322222 1,6	511211 1,5	121112 3,4	553222 2,2
8	111121 2,5	133332 1,4	512222 1,4	212222 2,7	553222 1,9
9	112222 2,3	333222 1,4	551111 1,4	211222 2,2	522223 1,8
10	111251 1,5	333332 1,4	555333 1,3	121122 1,9	553322 1,7
	1000 449.969	100,0 8.690	100,0 35.000	100,0 91.307	100,0 9.007

BILAG 4

BILAG TIL KAPITEL 5

TABEL B5.1

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 2004-2005, er i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen. Mænd. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3	4
<i>Etnisk gruppe</i>				
Efterkommere	0,082*** (0,012)	0,07*** (0,012)	-0,023 (0,017)	-0,041* (0,017)
Indvandrere (0-5 år)	0,097*** (0,020)	0,075*** (0,020)	-0,049 (0,028)	-0,072** (0,027)
Indvandrere (6-10 år)	0,138*** (0,021)	0,093*** (0,021)	-0,056* (0,028)	-0,079** (0,028)
Indvandrere (11-15 år)	0,119*** (0,020)	0,057** (0,021)	-0,041 (0,031)	-0,081** (0,030)
<i>Oprindelsesland</i>				
Eksjugoslavien	0,038 (0,027)	0,042 (0,027)	0,062* (0,026)	0,07** (0,025)
Marokko	0,135*** (0,037)	0,125*** (0,036)	0,161*** (0,035)	0,17*** (0,034)
Somalia	0,19*** (0,029)	0,144*** (0,029)	0,192*** (0,028)	0,194*** (0,028)
Afghanistan	-0,068* (0,031)	-0,068* (0,030)	0,029 (0,029)	0,042 (0,029)
Sri Lanka	-0,115*** (0,032)	-0,121*** (0,031)	-0,015 (0,030)	0,012 (0,030)
Irak	0,028 (0,024)	0,032 (0,024)	0,075** (0,023)	0,075** (0,023)
Iran	0,03 (0,030)	0,007 (0,030)	0,094** (0,029)	0,106*** (0,028)
Libanon	0,074** (0,025)	0,05* (0,024)	0,071** (0,023)	0,076*** (0,023)
Pakistan	-0,026 (0,025)	-0,041 (0,025)	0,008 (0,024)	0,013 (0,023)
Vietnam	-0,095** (0,031)	-0,111*** (0,031)	-0,024 (0,030)	0,01 (0,029)
Bosnien-Hercegovina	-0,095*** (0,028)	-0,062* (0,028)	0,042 (0,028)	0,057* (0,027)
Øvrige lande	0,004 (0,020)	-0,011 (0,020)	0,05** (0,019)	0,059** (0,019)
<i>Familieforhold år 1</i>				
Familieforhold – uoplyst		-0,161 (0,138)	-0,144 (0,132)	-0,174 (0,131)
Hjemmeboende – enlig forælder		0,077*** (0,004)	0,04*** (0,004)	0,034*** (0,004)
Udeboende – parfamilie		0,232*** (0,035)	0,144*** (0,033)	0,117*** (0,033)
Udeboende – enlig		0,231*** (0,007)	0,147*** (0,007)	0,112*** (0,007)

Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1

Moren er i beskæftigelse	-0,004*** (0,000)	-0,002*** (0,000)	-0,001*** (0,000)
Faren er i beskæftigelse	-0,001*** (0,000)	-0,001*** (0,000)	0* (0,000)
Moren – log(indkomst)	-0,031*** (0,002)	-0,012*** (0,002)	-0,007*** (0,002)
Faren – log(indkomst)	-0,013*** (0,001)	-0,007*** (0,001)	-0,005*** (0,001)

Ingen forældreoplysninger i cpr-register i år 1

Ingen oplysninger om moren	-0,004 (0,021)	-0,001 (0,020)	-0,004 (0,020)
Ingen oplysninger om faren	-0,014 (0,014)	-0,005 (0,013)	0,001 (0,013)

Fuldført uddannelse i år 7

Højest grundskole		0,266*** (0,004)	0,195*** (0,005)
Erhvervsfaglig		0,089*** (0,004)	0,053*** (0,004)
Kort videregående		0,024** (0,008)	0,026** (0,008)

Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7

Efterkommere*grundskole		0,043* (0,019)	0,04* (0,018)
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,135*** (0,026)	0,123*** (0,025)
Efterkommere*kort videregående		0,03 (0,036)	0,036 (0,035)
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0,094** (0,031)	0,091** (0,031)
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,068 (0,048)	0,062 (0,047)
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		0,083 (0,073)	0,086 (0,072)
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		0,091*** (0,027)	0,081** (0,027)
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,061 (0,035)	0,053 (0,035)
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,018 (0,055)	0,025 (0,054)
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		-0,031 (0,030)	-0,042 (0,029)
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,111** (0,041)	0,107** (0,041)

Indvandrere (11-15 år)*kort videregående			-0,073 (0,067)	-0,074 (0,067)
<i>Matematikkarakterer 9. klasse:</i>				
Uoplyst				0,153*** (0,015)
-3-1,99				0,102*** (0,008)
2-3,99				0,043*** (0,005)
7-12				-0,024*** (0,004)
<i>Danskkarakterer 9. klasse:</i>				
Uoplyst				0,02 (0,015)
-3-1,99				0,017 (0,009)
2-3,99				0,017*** (0,005)
7-12				-0,007 (0,004)
Konstant	0,158*** (0,002)	0,694*** (0,032)	0,271*** (0,031)	0,213*** (0,031)
Korrigeret R2	0,009	0,04	0,123	0,143
Antal personer	57.730	57.730	57.730	57.730

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Den unge har et karaktergennemsnit i dansk og matematik fa 9. klasse på mellem 4 og 6,99, indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

TABEL B5.2

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 2004-2005, er i passiv-gruppen 7 år efter grundskolen. Kvinder. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3	4
<i>Etnisk gruppe</i>				
Efterkommere	0,059 *** (0,012)	0,042 *** (0,012)	-0,007 (0,014)	-0,026 (0,013)
Indvandrere (0-5 år)	0,098 *** (0,021)	0,063 ** (0,020)	-0,007 (0,024)	-0,03 (0,024)
Indvandrere (6-10 år)	0,082 *** (0,022)	0,045 * (0,022)	-0,025 (0,025)	-0,045 (0,024)
Indvandrere (11-15 år)	0,182 *** (0,022)	0,096 *** (0,021)	-0,053 (0,027)	-0,096 *** (0,027)
<i>Oprindelsesland</i>				
Eksjugoslavien	0,015 (0,028)	0,016 (0,027)	-0,015 (0,025)	-0,015 (0,025)
Marokko	-0,035 (0,036)	-0,032 (0,035)	0,007 (0,032)	0,005 (0,032)
Somalia	0,103 ** (0,031)	0,045 (0,031)	0,085 ** (0,028)	0,078 ** (0,028)
Afghanistan	-0,086 ** (0,033)	-0,053 (0,032)	0,037 (0,030)	0,041 (0,029)
Sri Lanka	-0,145 *** (0,035)	-0,142 *** (0,034)	-0,037 (0,032)	-0,014 (0,032)
Irak	0,08 ** (0,026)	0,077 ** (0,025)	0,123 *** (0,023)	0,126 *** (0,023)
Iran	-0,048 (0,032)	-0,076 * (0,032)	-0,022 (0,029)	-0,009 (0,029)
Libanon	0,147 *** (0,024)	0,129 *** (0,023)	0,122 *** (0,021)	0,131 *** (0,021)
Pakistan	-0,005 (0,024)	-0,022 (0,024)	0,006 (0,022)	0,014 (0,021)
Vietnam	-0,063 (0,035)	-0,078 * (0,034)	-0,01 (0,031)	0,023 (0,031)
Bosnien-Hercegovina	-0,071 * (0,030)	-0,041 (0,029)	0,041 (0,027)	0,057 * (0,027)
Øvrige lande	-0,038 (0,021)	-0,056 ** (0,020)	0,003 (0,019)	0,021 (0,018)
<i>Familieforhold år 1</i>				
Familieforhold – uoplyst		0,315 *** (0,088)	0,142 (0,081)	0,149 (0,080)
Hjemmeboende – enlig forældre		0,07 *** (0,004)	0,026 *** (0,004)	0,021 *** (0,004)
Udeboende – parfamilie		0,263 *** (0,015)	0,134 *** (0,014)	0,108 *** (0,014)
Udeboende – enlig		0,264 *** (0,007)	0,136 *** (0,007)	0,11 *** (0,007)
<i>Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1</i>				
Moren er i beskæftigelse		-0,006 *** (0,000)	-0,003 *** (0,000)	-0,002 *** (0,000)
Faren er i beskæftigelse		-0,001 *** (0,000)	0 ** (0,000)	0 ** (0,000)

Moren – log(indkomst)	-0,051*** (0,002)	-0,023*** (0,002)	-0,018*** (0,002)
Faren – log(indkomst)	-0,012*** (0,001)	-0,005*** (0,001)	-0,004*** (0,001)
<i>Ingen forældreplysninger i cpr-register i år 1</i>			
Ingen oplysninger om moren	0,024 (0,022)	0,023 (0,020)	0,019 (0,020)
Ingen oplysninger om faren	-0,026 (0,013)	-0,012 (0,012)	-0,008 (0,012)
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>			
Højest grundskole		0,365*** (0,004)	0,304*** (0,004)
Erhvervsfaglig		0,114*** (0,004)	0,084*** (0,004)
Kortvideregående		0,031*** (0,007)	0,032*** (0,007)
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>			
Efterkommere*grundskole		0,037* (0,018)	0,022 (0,018)
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,092*** (0,023)	0,082*** (0,023)
Efterkommere*kort videregående		0,017 (0,029)	0,03 (0,029)
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0,061* (0,030)	0,055 (0,030)
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,06 (0,047)	0,048 (0,046)
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		-0,034 (0,055)	-0,03 (0,055)
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		-0,012 (0,026)	-0,03 (0,026)
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		-0,026 (0,035)	-0,055 (0,034)
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		-0,037 (0,044)	-0,026 (0,044)
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		0,046 (0,028)	0,017 (0,028)
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,117*** (0,036)	0,088* (0,035)
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		0,165** (0,058)	0,175** (0,058)
Matematikkarakterer 9. klasse: Uoplyst			0,121*** (0,017)
-3-1,99			0,108*** (0,010)
2-3,99			0,058*** (0,005)
7-12			-0,02***

Danskkarakterer 9. klasse:				(0,004)
Uoplyst				0,056** (0,017)
-3-1,99				0,067*** (0,017)
2-3,99				0,024*** (0,006)
7-12				-0,006 (0,004)
Konstant	0,149*** (0,002)	0,914*** (0,033)	0,377*** (0,031)	0,318*** (0,030)
Korrigeret R2	0,008	0,056	0,21	0,227
Antal personer	55.047	55.047	55.047	55.047

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Den unge har et karaktergennemsnit i dansk og matematik fra 9. klasse på mellem 4 og 6,99, indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

TABEL B5.3

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 1999-2000, er i passiv-gruppen 11 år efter grundskolen. Mænd. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3
<i>Etnisk gruppe</i>			
Efterkommere	0,111*** (0,016)	0,095*** (0,016)	0,019 (0,024)
Indvandrere (0-5 år)	0,172*** (0,024)	0,148*** (0,024)	0,025 (0,031)
Indvandrere (6-10 år)	0,174*** (0,023)	0,140*** (0,023)	0,016 (0,033)
Indvandrere (11-15 år)	0,196*** (0,026)	0,144*** (0,026)	-0,028 (0,037)
<i>Oprindelsesland</i>			
Eksjugoslavien	0,018 (0,032)	0,028 (0,031)	0,044 (0,030)
Marokko	0,177*** (0,043)	0,160*** (0,042)	0,179*** (0,041)
Somalia	0,148*** (0,041)	0,081* (0,041)	0,111*** (0,039)
Afghanistan	-0,189** (0,063)	-0,174** (0,062)	-0,079 (0,060)
Sri Lanka	-0,155*** (0,040)	-0,151*** (0,040)	-0,041 (0,039)
Irak	-0,012 (0,039)	-0,014 (0,038)	0,031 (0,037)
Iran	-0,039 (0,033)	-0,051 (0,033)	0,026 (0,032)
Libanon	0,077* (0,031)	0,066* (0,031)	0,076* (0,030)
Pakistan	-0,031 (0,030)	-0,042 (0,029)	-0,014 (0,029)
Vietnam	-0,088** (0,032)	-0,100** (0,032)	-0,023 (0,031)
Bosnien-Hercegovina	-0,094** (0,033)	-0,057 (0,033)	0,084* (0,034)
Øvrige lande	-0,047 (0,026)	-0,062* (0,026)	-0,002 (0,025)
<i>Familieforhold år 1</i>			
Familieforhold – uoplyst		-0,050 (0,122)	0,000 (0,117)
Hjemmeboende – enlig forældre		0,077*** (0,004)	0,045*** (0,004)
Udeboende – parfamilie		0,183*** (0,041)	0,101* (0,039)
Udeboende – enlig		0,196*** (0,008)	0,129*** (0,008)
<i>Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1</i>			
Moren er i beskæftigelse		-0,004*** (0,000)	-0,002*** (0,000)
Faren er i beskæftigelse		-0,002*** (0,000)	-0,001*** (0,000)
Moren – log(indkomst)		-0,031***	-0,017***

Faren – log(indkomst)	(0,003) -0,018*** (0,002)	(0,003) -0,010*** (0,002)	
<i>Ingen forældreoplysninger i cpr-register i år 1</i>			
Ingen oplysninger om moren	0,001 (0,027)	-0,001 (0,026)	
Ingen oplysninger om faren	0,007 (0,016)	0,005 (0,016)	
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>			
Højst grundskole		0,222*** (0,004)	
Erhvervsfaglig		0,031*** (0,004)	
Kort videregående		-0,015 (0,011)	
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>			
Efterkommere*grundskole		0,040 (0,027)	
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,016 (0,037)	
Efterkommere*kort videregående		0,131 (0,073)	
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0,103** (0,034)	
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,079 (0,053)	
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		-0,103 (0,121)	
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		0,050 (0,034)	
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,081 (0,049)	
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,062 (0,137)	
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		0,100** (0,034)	
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		-0,003 (0,039)	
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		-0,074 (0,083)	
Konstant	0,157*** (0,002)	0,746*** (0,037)	0,403*** (0,036)
Korrigeret R2	0,010	0,035	0,100
Antal personer	50.044	50.044	50.044

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

TABEL B5.4

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 1999-2000, er i passiv-gruppen 11 år efter grundskolen. Kvinder. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3
<i>Etnisk gruppe</i>			
Efterkommere	0,142*** (0,018)	0,125*** (0,018)	0,068** (0,024)
Indvandrere (0-5 år)	0,137*** (0,026)	0,123*** (0,025)	0,013 (0,032)
Indvandrere (6-10 år)	0,204*** (0,025)	0,165*** (0,025)	0,034 (0,035)
Indvandrere (11-15 år)	0,252*** (0,028)	0,189*** (0,028)	0,073 (0,037)
<i>Oprindelsesland</i>			
Eksjugoslavien	-0,022 (0,035)	-0,019 (0,035)	0,002 (0,033)
Marokko	-0,024 (0,045)	-0,024 (0,044)	-0,003 (0,043)
Somalia	0,067 (0,051)	0,026 (0,051)	0,046 (0,049)
Afghanistan	-0,135 (0,079)	-0,131 (0,079)	-0,052 (0,076)
Sri Lanka	-0,120** (0,044)	-0,123** (0,043)	-0,016 (0,043)
Irak	0,032 (0,044)	0,034 (0,044)	0,084* (0,042)
Iran	-0,160*** (0,037)	-0,170*** (0,037)	-0,068 (0,036)
Libanon	0,130*** (0,035)	0,100** (0,035)	0,108** (0,034)
Pakistan	-0,046 (0,032)	-0,048 (0,031)	0,004 (0,031)
Vietnam	-0,135*** (0,037)	-0,146*** (0,036)	-0,083* (0,035)
Bosnien-Hercegovina	-0,185*** (0,036)	-0,138*** (0,036)	-0,038 (0,036)
Øvrige lande	-0,061* (0,027)	-0,069* (0,027)	-0,001 (0,027)
<i>Familieforhold år 1</i>			
Familieforhold – uoplyst		-0,034 (0,099)	-0,029 (0,095)
Hjemmeboende – enlig forælder		0,058*** (0,005)	0,023*** (0,005)
Udeboende – parfamilie		0,212*** (0,018)	0,116*** (0,017)
Udeboende – enlig		0,180*** (0,008)	0,099*** (0,008)
<i>Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1</i>			
Moren er i beskæftigelse		-0,003*** (0,000)	-0,002*** (0,000)
Faren er i beskæftigelse		-0,002*** (0,000)	-0,001** (0,000)
Moren – log(indkomst)		-0,025***	-0,010***

Faren – log(indkomst)	(0,003) -0,014*** (0,002)	(0,003) -0,006*** (0,002)
<i>Ingen forældreoplysninger i cpr-register i år 1:</i>		
Ingen oplysninger om moren	-0,001 (0,027)	-0,001 (0,026)
Ingen oplysninger om faren	-0,005 (0,017)	-0,001 (0,017)
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>		
Højst grundskole		0,269*** (0,004)
Erhvervsfaglig		0,053*** (0,005)
Kort videregående		-0,025* (0,010)
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>		
Efterkommere*grundskole		-0,006 (0,030)
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,037 (0,038)
Efterkommere*kort videregående		0,095 (0,067)
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0,042 (0,037)
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,155** (0,057)
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		0,196 (0,120)
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		0,072 (0,038)
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,071 (0,052)
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,046 (0,095)
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		0,020 (0,036)
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,035 (0,039)
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		0,049 (0,076)
Konstant	0,180*** (0,002)	0,641*** (0,038)
Korrigeret R2	0,008	0,029
Antal personer	47,623	47,623

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

TABEL B5.5

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 1995-1996, er i passiv-gruppen 16 år efter grundskolen. Mænd. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3
<i>Etnisk gruppe</i>			
Efterkommere	0,129*** (0,016)	0,118*** (0,016)	0,006 (0,025)
Indvandrere (0-5 år)	0,164*** (0,025)	0,135*** (0,025)	0,023 (0,043)
Indvandrere (6-10 år)	0,181*** (0,024)	0,144*** (0,024)	-0,052 (0,037)
Indvandrere (11-15 år)	0,193*** (0,022)	0,134*** (0,022)	-0,033 (0,042)
<i>Oprindelsesland</i>			
Eksjugoslavien	0,048 (0,032)	0,044 (0,032)	0,061* (0,031)
Marokko	0,072 (0,038)	0,058 (0,038)	0,047 (0,037)
Somalia	0,323*** (0,069)	0,263*** (0,068)	0,293*** (0,066)
Afghanistan	-0,034 (0,096)	-0,045 (0,095)	0,026 (0,092)
Sri Lanka	-0,189*** (0,046)	-0,195*** (0,045)	-0,11* (0,044)
Irak	0,055 (0,055)	0,072 (0,054)	0,113* (0,053)
Iran	-0,023 (0,040)	-0,021 (0,040)	0,083* (0,039)
Libanon	0,13*** (0,033)	0,148*** (0,032)	0,161*** (0,031)
Pakistan	-0,003 (0,028)	-0,018 (0,027)	0,012 (0,027)
Vietnam	-0,065* (0,033)	-0,07* (0,032)	0,016 (0,032)
Bosnien-Hercegovina	-0,098 (0,100)	-0,053 (0,099)	0,081 (0,097)
Øvrige lande	0,006 (0,026)	-0,017 (0,026)	0,025 (0,025)
<i>Familieforhold år 1</i>			
Familieforhold – uoplyst		0,226* (0,093)	0,216* (0,090)
Hjemmeboende – enlig forælder		0,074*** (0,004)	0,04*** (0,004)
Udeboende – parfamilie		0,105*** (0,031)	0,028 (0,030)
Udeboende – enlig		0,168*** (0,007)	0,094*** (0,007)
<i>Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1</i>			
Moren er i beskæftigelse		-0,003*** (0,000)	-0,002*** (0,000)
Faren er i beskæftigelse		-0,002*** (0,000)	-0,001** (0,000)
Moren – log(indkomst)		-0,028***	-0,018***

Faren – log(indkomst)	(0,002) -0,015*** (0,002)	(0,002) -0,006*** (0,001)
<i>Ingen forældreoplysninger i cpr-register i år 1</i>		
Ingen oplysninger om moren	-0,033 (0,026)	-0,038 (0,025)
Ingen oplysninger om faren	0,03 (0,016)	0,032* (0,016)
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>		
Højst grundskole		0,22*** (0,004)
Erhvervsfaglig		0,012*** (0,003)
Kort videregående		-0,037*** (0,010)
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>		
Efterkommere*grundskole		0,064* (0,028)
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,079* (0,036)
Efterkommere*kort videregående		-0,072 (0,088)
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		0 (0,050)
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		0,225** (0,069)
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		-0,081 (0,199)
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		0,146*** (0,039)
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,091 (0,055)
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,145 (0,142)
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		0,073 (0,043)
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,053 (0,057)
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		0,204 (0,199)
Konstant	0,141*** (0,002)	0,649*** (0,033)
Korrigeret R2	0,01	0,032
Antal personer	54.425	54.425

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

TABEL B5.6

Resultat af OLS-regressioner, hvor den uafhængige variabel angiver, om personer, der er gået ud af grundskolen i 1995-1996, er i passiv-gruppen 16 år efter grundskolen. Kvinder. Koefficienter (standardfejl).

	1	2	3
<i>Etnisk gruppe</i>			
Efterkommere	0,119*** (0,018)	0,099*** (0,018)	0,041 (0,026)
Indvandrere (0-5 år)	0,134*** (0,030)	0,094** (0,030)	0,12** (0,043)
Indvandrere (6-10 år)	0,189*** (0,028)	0,144*** (0,028)	0,05 (0,041)
Indvandrere (11-15 år)	0,311*** (0,026)	0,243*** (0,026)	0,069 (0,050)
<i>Oprindelsesland</i>			
Eksjugoslavien	-0,042 (0,034)	-0,036 (0,033)	-0,028 (0,032)
Marokko	0,114* (0,046)	0,1* (0,046)	0,115** (0,044)
Somalia	0,17* (0,069)	0,123 (0,069)	0,095 (0,067)
Afghanistan	-0,258* (0,118)	-0,236* (0,117)	-0,163 (0,113)
Sri Lanka	-0,171** (0,058)	-0,154** (0,057)	-0,078 (0,056)
Irak	-0,138* (0,068)	-0,13 (0,067)	-0,041 (0,066)
Iran	-0,111* (0,047)	-0,108* (0,046)	-0,014 (0,046)
Libanon	0,179*** (0,040)	0,171*** (0,039)	0,17*** (0,038)
Pakistan	0,08* (0,031)	0,074* (0,031)	0,101*** (0,030)
Vietnam	-0,156*** (0,037)	-0,157*** (0,037)	-0,12*** (0,036)
Bosnien-Hercegovina	-0,41*** (0,103)	-0,368*** (0,102)	-0,256* (0,100)
Øvrige lande	-0,012 (0,029)	-0,018 (0,029)	0,023 (0,029)
<i>Familieforhold år 1</i>			
Familieforhold – uoplyst		-0,009 (0,110)	-0,036 (0,106)
Hjemmeboende – enlig forælder		0,071*** (0,005)	0,035*** (0,004)
Udeboende – parfamilie		0,19*** (0,016)	0,082*** (0,015)
Udeboende – enlig		0,151*** (0,007)	0,075*** (0,007)
<i>Forældrenes beskæftigelse og indkomst i år 1</i>			
Moren er i beskæftigelse		-0,005*** (0,000)	-0,003*** (0,000)
Faren er i beskæftigelse		-0,002*** (0,000)	-0,001*** (0,000)
Moren – log(indkomst)		-0,037***	-0,022***

Faren – log(indkomst)	(0,003) -0,017*** (0,002)	(0,002) -0,008*** (0,002)	
<i>Ingen forældreoplysninger i cpr-register i år 1</i>			
Ingen oplysninger om moren	0,013 (0,025)	0,029 (0,024)	
Ingen oplysninger om faren	0,01 (0,018)	0,013 (0,017)	
<i>Fuldført uddannelse i år 7</i>			
Højst grundskole		0,263*** (0,004)	
Erhvervsfaglig		0,039*** (0,004)	
Kort videregående		-0,027* (0,011)	
<i>Interaktion – etnisk gruppe og fuldført uddannelse i år 7</i>			
Efterkommere*grundskole		0,018 (0,030)	
Efterkommere*erhvervsfaglig		0,053 (0,036)	
Efterkommere*kort videregående		-0,077 (0,071)	
Indvandrere (0-5 år)*grundskole		-0,139* (0,060)	
Indvandrere (0-5 år)*erhvervsfaglig		-0,048 (0,064)	
Indvandrere (0-5 år)*kort videregående		0,039 (0,170)	
Indvandrere (6-10 år)*grundskole		-0,007 (0,045)	
Indvandrere (6-10 år)*erhvervsfaglig		0,115 (0,064)	
Indvandrere (6-10 år)*kort videregående		0,177 (0,144)	
Indvandrere (11-15 år)*grundskole		0,071 (0,050)	
Indvandrere (11-15 år)*erhvervsfaglig		0,078 (0,063)	
Indvandrere (11-15 år)*kort videregående		-0,086 (0,219)	
Konstant	0,178*** (0,002)	0,812*** (0,037)	0,465*** (0,036)
Korrigeret R2	0,01	0,031	0,102
Antal personer	51.762	51.762	51.762

Anm.: Reference-kategori: etnisk dansker, gymnasial uddannelse, er hjemmeboende og bor sammen med to forældre i år 1, moren og faren er ikke i beskæftigelse i år 1, der er oplysninger om moren og faren i cpr-registeret i år 1. Indvandrere og efterkommere har oprindelse i Tyrkiet.

LITTERATUR

- Andersen, H.L. (2012): *Forklarende analyse af ikke-vestlige indvandreres arbejdsmarkedstilkenytning*. København: KORA Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.
- Arai, M., M. Bursell & L. Nekby (2008): *Between meritocracy and ethnic discrimination: The gender difference*. Bonn: IZA Discussion Paper Series. No. 3467.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2012): *Stort beskæftigelsespotentiale ved bedre integration*. København: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. 8. marts 2012.
- Birkelund, G.E. & A. Mastekaasa (2009): *Integrert? Innvandrere og barn av innvandrere i utdanning og arbeidsliv*. Oslo: Abstrakt Forlag.
- Böhlmark, A. (2008): *Age at immigration and school performance: A siblings analysis using Swedish register data*. Labour Economics. 15. 1366-1387.
- Brekke, I. (2007): "Ethnic Background and the Transition from Education to Work among University Graduates". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 33(8), s. 1299-1321.
- Bynner, J. & S. Parsons (2002): "Social exclusion and the transition from school to work: the case of young people Not in Education, Employment, or Training (NEET)". *Journal of Vocational Behavior*, 60, s. 289-209.

- Cahan, S., D. Davis & R. Staub (2001): "Age at immigration and scholastic achievement in school-age children. Is there a vulnerable age?" Research Note. *International Migration Review*, 35(2), s. 587-595.
- Carlsson, M. & D.O. Rooth (2007): "Evidence of Ethnic Discrimination in the Swedish Labor Market using Experimental Data". *Labour Economics*, 14, s. 716-729.
- Carlsson, M. & D.O. Rooth (2012): "Revealing taste-based discrimination in hiring: a correspondence testing experiment with geographic variation". *Applied Economics Letters*, 19, s. 1861-1864.
- Christensen, V.T., N. Egelund, E.K. Fredslund & T.P. Jensen (2014): *PISA Etnisk 2012. PISA 2012 med fokus på unge med indvandrerbaggrund*. København: KORA – Det Nationale Institut for Kommunernes og Regioners Analyse og Forskning.
- Colding, B., H. Hummelgaard & L. Husted (2004): *Udlændinges vej gennem uddannelsessystemet*. København: Tænketanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark.
- Colding, B. (2005): "En sammenligning af udlændinges og danskeres karakterer fra folkeskolens afgangsprøver og på de gymnasiale uddannelser". I: Tænketanken: Udlændinge på ungdomsuddannelserne – frafald og faglige kundskaber. København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.
- Danmarks Statistik (2012): *Befolkning og Valg. Statistiske Efterretninger 2012:2*. København: Danmarks Statistik.
- Danmarks Statistik (2013): *Indvandrere i Danmark 2013*. København: Danmarks Statistik.
- Danmark Statistik (2014a): www.statistikbanken.dk/U1907 (igangværende elever i grundskolen), besøgt august 2014.
- Danmarks Statistik (2014b): *Indvandrere i Danmark 2014*. København: Danmarks Statistik.
- Dustmann, C., A. Glitz & T. Vogel (2010): Employment, wages, and the economic cycle: difference between immigrants and natives. *European Economic Review*, 54(2010), s. 1-17.
- Egelund, N., C.P. Nielsen & B.S. Rangvid (2011): *PISA etnisk 2009. Etniske og danske unges resultater i PISA 2009*. København: AKF Rapport.
- Heath, A. & S.Y. Cheung (2007): *Unequal chances – ethnic minorities in Western labour markets*. Oxford: Oxford University Press.

- Hjarnø, J. & T. Jensen (1997): *Diskriminering af unge med indvandrerbaggrund ved jobsøgning*. Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag.
- Hummelgaard, H., L. Husted, H.S. Nielsen, M. Rosholm & N. Smith (2002): *Uddannelse og arbejde for andengenerationsindvandrere*. København: AKF Forlaget.
- Hvidtfeldt, C. & T. Tranæs (2013): *Folkeskolekarakterer og succes på erhvervsuddannelserne*. Rockwool Fondens Forskningsenhed: Arbejdspapir 61. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Jakobsen, V. & N. Smith (2006): "The educational attainment of the children of the Danish guest worker immigrants". *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 44, s. 18-42.
- Jakobsen, V. & A. Liversage (2010): *Køn og etnicitet i uddannelsessystemet. Litteraturstudier og registerdata*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 10:29.
- Jensen, U.H. & B.T. Jørgensen (2005): *Det vigtigste i livet er at få en uddannelse – undersøgelse af etniske minoritetsunges frafald fra erhvervsuddannelserne*. I: Tænk tanken: Udlændinge på ungdomsuddannelserne – frafald og faglige kundskaber. København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.
- Jonsson, J.O. (2007): "The Farther They Come, the Harder They Fall? First- and Second-Generation Immigrants in the Swedish Labour Market". I: A. Heath & S.Y. Cheung (red.): *Unequal chances – ethnic minorities in Western labour markets*. Oxford: Oxford University Press, s. 451-506.
- Kolby, H.E. & S. Østhus (2009): "Karakterprestasjoner i høyere utdanning blant etterkommere av innvandrere". I: G.E. Birkelund & A. Mastekaasa (2009): *Integrert? Innvandrere og barn av innvandrere i utdanning og arbeidsliv*. Oslo: Abstrakt Forlag.
- Kolodziejczyk, C. & H. Hummelgaard (2012): *Indvandreres og efterkommeres vej gennem de erhvervsfaglige uddannelser*. København: AKF Rapport.
- Martin, P. & R.D. Wiggins (2011): "Optimal matching analysis". I: M. Williams & W.P. Vogt (red.): *Innovation in social research methods*. SAGE Publications.
- Nekby, L., R. Wilhelmsson & G. Özcan (2008): "Do Host Country Educations Even Out the Playing Field? Immigrant-Native Labor Market Gaps in Sweden". *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 6(2), s.168-196.

- Poulsen, M.E. & A. Lange (1998): *Indvandrere i Danmark*. København: Danmarks Statistik.
- Slot, L.V. (2008): *Praktikpladser og formidlingspraksis – praktikkonsulenten i spændingsfeltet mellem virksomhedskrav og hensynet til ikke-diskrimination*. København: Rockwool Fondens Forskningsenhed. Arbejdspapir 18.
- Tamesberger, D. & J. Bacher (2014): “NEET youth in Austria: a typology including socio-demography, labour market behaviour and permanence”. *Journal of Youth Studies*, 17(9), s. 1239-1259.
- Thompson, R. (2011): “Individualisation and social exclusion: the case of young people not in education, employment or training”. *Oxford Review of Education*, 37(6), s.785-802.
- Tranæs, T. & K.F. Zimmermann (2004): *Migrants, work and the welfare state*. Odense: University Press of Southern Denmark.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2014

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 14:01 Bach, H.B. & M.R. Larsen: *Dagpengemodtageres situation omkring dagpengeophør*. 135 sider. e-ISBN: 978-87-7119-223-0. Netpublikation.
- 14:02 Loft, L.T.G.: *Parinterventioner og samlivsbrud. En systematisk forskningsoversigt*. 81 sider. e-ISBN: 978-87-7119-225-4. Netpublikation.
- 14:03 Aner, L.G. & H.K. Hansen: *Flytninger fra byer til land- og yderområder. Højtuddannede og socialt udsatte gruppers flytninger fra bykommuner til land- og yderkommuner – Mønstre og motiver*. 169 sider. e-ISBN: 978-87-7119-226-1. Netpublikation.
- 14:04 Christensen, E.: *2 år efter starten på Nakuusa*. 57 sider. e-ISBN: 978-87-7119-228-5. Netpublikation.
- 14:05 Christensen, E.: *NAKUUSAP aallartimmalli ukiut marluk qaangiunneri*. 61 sider. e-ISBN: 978-87-7119-230-8. Netpublikation.
- 14:06 Bengtsson, S., L.B. Larsen & M.L. Sommer: *Dødfødte børn og deres livsbetingelser*. 147 sider. ISBN: 978-87-7119-232-2. e-ISBN: 978-87-7119-233-9. Vejledende pris: 140,00 kr.

- 14:07 Larsen, L.B., S. Bengtsson & M.L. Sommer: *Døve og dovblevne mennesker. Hverdagsliv og levevilkår*. 169 sider. ISBN: 978-87-7119-234-6. e-ISBN: 978-87-7119-235-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:08 Oldrup, H. & A.-K. Højen-Sørensen: *De aldersopdelte fokusområder i ICS. Kvalificeringen af den socialfaglige metode*. 189 sider. e-ISBN: 978-87-7119-236-0. Netpublikation.
- 14:09 Fridberg, T. & L.S. Henriksen: *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012*. 304 sider. ISBN: 978-87-7119-237-7. e-ISBN: 978-87-7119-238-4. Vejledende pris: 300,00 kr.
- 14:10 Lauritzen, H.H.: *Ældres ressourcer og behov i perioden 1997-2012. Nyeste viden på baggrund af ældredatabasen*. 142 sider. ISBN: 978-87-7119-239-1. e-ISBN: 978-87-7119-240-7. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 14:11 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Litteraturstudie af handicap og beskæftigelse*. 202 sider. ISBN: 978-87-7119-241-4. e-ISBN: 978-87-7119-242-1. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 14:12 Bille, R. & H. Holt: *Kommunal praksis på arbejdsskadeområdet. En kvalitativ analyse af fire jobcentres håndtering af arbejdsskader*. 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-244-5. Netpublikation.
- 14:13 Rosdahl, A.: *Fra 15 år til 27 år. PISA 2000-eleverne i 2011/12*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-245-2. e-ISBN: 978-87-7119-246-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:14 Bengtsson, S., K. Bengtsson, A.A. Kjær, M. Damgaard, C. Kolding-Sørensen. *Hvilken forskel gør en tilkendelse af førtidspension?* 144 sider. ISBN: 978-87-7119-247-6. e-ISBN: 978-87-7119-248-3. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 14:15 Bach, H.B.: *Skadelidtes reaktion på en verserende arbejdsskadesag*. e-ISBN: 978-87-7119-249-0. Netpublikation.
- 14:16 Weatherall, C.D., H.H. Lauritzen, A.T. Hansen & T. Termansen: *Evaluering af "Fast tilknyttede læger på plejecentre". Et pilotprojekt*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-250-6. e-ISBN: 978-87-7119-251-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:17 Pontoppidan, M., N. K. Niss: *Instrumenter til at måle små børns trivsel*. 78 sider. e-ISBN: 978-87-7119-252-0. Netpublikation
- 14:18 Ottosen, M.H., A. Liversage & R.F. Olsen: *Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund*. 256 sider. ISBN: 978-87-7119-253-7. e-ISBN: 978-87-7119-254-4. Vejledende pris: 250,00 kr.

- 14:19 *Antidemokratiske og ekstremistiske miljøer i Danmark. En kortlægning.* 86 sider. E-ISBN: 978-87-7119-255-1, Netpublikation
- 14:20 Amilon, A.G., P. Rotger & A.G. Jeppesen: *Danskernes pensionsopsparinger og indkomster 2000-2011.* 160 sider. ISBN: 978-87-7119-256-8. e-ISBN: 978-87-7119-257-5. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 14:21 Jonasson, A.B.: *Konsekvenser af dagpengeperiodens halvering.* 112 sider. ISBN: 978-87-7119-258-2. e-ISBN: 978-87-7119-259-9. Vejledende pris: 100,00 kr.
- 14:22 Siren, A., & S.G. Knudsen: *Ældre og digitalisering. Holdninger og erfaringer blandt ældre i Danmark.* 128 sider. ISBN: 978-87-7119-260-5. e-ISBN: 978-87-7119-262-2. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 14:23 Christoffersen, M.N., A.-K. Højen-Sørensen & L. Laugesen: *Daginstitutionens betydning for børns udvikling. En forskningsoversigt.* 192 sider. ISBN: 978-87-7119-266-7. e-ISBN: 978-87-7119-262-9. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 14:24 Keilow, M., A. Holm, S. Bagger & S. Henze-Pedersen: *Udvikling af trivselsmålinger i folkeskolen. En pilotundersøgelse.* 180 sider. e-ISBN: 978-87-7119-263-6. Netpublikation.
- 14:25 Christensen, C.P., I.G. Andersen, P. Bingley & C.S. Sonneschmidt: *Effekten af It-støtte på elevers læsefærdigheder.* 80 sider. ISBN: 978-87-7119-264-3. e-ISBN: 978-87-7119-265-0. Vejledende pris: 80,00 kr.
- 14:26 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Handicap, uddannelse og beskæftigelse.* 78 sider. e-ISBN: 978-87-7119-267-4. Netpublikation
- 14:27 Jakobsen, V., S. Jensen, H. Holt & M. Larsen: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2014.* 208 sider, ISBN: 978-87-7119-268-1. e-ISBN: 978-87-7119-269-8. Pris: 200,00 kr.
- 14:28 Pejtersen, J. H., T. Dyrvig: *Forebyggelse af udadreagerende adfærd hos ældre med demens.* 96 sider. ISBN: 978-87-7119-270-4. e-ISBN: 978-87-7119-271-1. Pris: 90,00 kr.
- 14:29 Bengtsson, S., L.N. Johansen & C.E. Andersen: *Hjemmetræning. Evaluering af regelsættet om hjælp og støtte efter Servicelovens § 32 st. 6-9.* 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-272-8. Netpublikation.
- 14:30 Ottosen, M.H., D. Andersen, K.M. Dahl, A.T. Hansen, M. Lausten & S.V. Østergaard: *Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2014.* 248 sider. ISBN: 978-87-7119-274-2. e-ISBN: 978-87-7119-275-9. Pris: 250,00 kr.

- 15:01 Ottosen, M.H., M. Lausten, S. Frederiksen & D. Andersen: *Anbragte børn og unges trivsel 2014*. 122 sider. ISBN: 978-87-7119-276-6. e-ISBN: 978-87-7119-277-3. Pris: 120,00 kr.
- 15:02 Benjaminsen, L., T. Dyrvig & T. Gliese: *Livet på hjemløseboformer*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-278-0. e-ISBN: 978-87-7119-279-7. Pris: 140,00 kr.
- 15:03 Gorinas, C. & V. Jakobsen: *Indvandreres og efterkommeres placering på det danske arbejdsmarked*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-280-3. e-ISBN: 978-87-7119-281-0. Pris: 170,00 kr.
- 15:04 Niss, N.K., A. Kierkgaard, A.-K. Højen-Sørensen & A.Aa. Hansen: *Barrierer for tidlig opsporing af alkoholproblemer i børnefamilier. En analyse af barrierer for frontpersonalet*. 145 sider. e-ISBN: 978-87-7119-282-7. Netpublikation
- 15:05 Bengtsson, S., A. L. Rasmussen & S. Gregersen: *Metoder i botilbud*. 208 sider. ISBN: 978-87-7119-283-4. e-ISBN: 978-87-7119-284-1. Pris: 200,00 kr.
- 15:06 Larsen, M.R. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2014*. 240 sider. ISBN: 978-87-7119-285-8. e-ISBN: 978-87-7119-286-5. Pris: 240,00 kr.
- 15:07 Dietrichson, J., M. Bøg, T. Filges & A.-M. K. Jørgensen: *Skolerettede indsatser for elever med svag socioøkonomisk baggrund*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-287-2. e-ISBN: 978-87-7119-288-9. Pris: 140,00 kr.
- 15:08 Østergaard, S.V., A.B. Steensgaard, A.T. Hansen, S. Henze-Pedersen & J. Østergaard: *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer i barndommen gør en forskel?*. 100 sider. e-ISBN: 978-87-7119-289-6. Netpublikation.
- 15:09 Keilow, M. & A. Holm: *Udvikling af måleinstrument for elevadfærd og -holdninger. Baseline data fra evaluering af folkeskolereformen*. 56 sider. e-ISBN: 978-87-7119-290-2. Netpublikation.
- 15:10 Albæk, K., H.B. Bach, R. Bille, B.K. Graversen, H. Holt, S. Jensen & A.B. Jonassen: *Evaluering af mentorordningen*. 144 sider. e-ISBN: 978-87-7119-291-9. Netpublikation.
- 15:12 Christensen, E. & S. Baviskar: *Unge i Grønland. Med fokus på seksualitet og seksuelle overgreb*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-293-3. e-ISBN: 978-87-7119-294-0. Pris: 120,00 kr.

- 15:13 Christensen, E. & S. Baviskar: *Kalaallit nunaanni inuusuttut. Kinguaassiutitut tunngasut kinguaassiutitigullu innarliisarnerit qitiunneqarlutik*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-295-7. e-ISBN: 978-87-7119-296-4. Pris: 140,00 kr.
- 15:17: Jakobsen, V: *Uddannelses- og beskæftigelsesmønstre i årene efter grundskolen. En sammenligning af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande og etniske danskere*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-305-3. e-ISBN: 978-87-7119-306-0. Pris: 140,00 kr.

UDDANNELSES- OG BESKÆFTIGELSES- MØNSTRER I ÅRENE EFTER GRUNDSKOLEN

EN SAMMENLIGNING AF INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE FRA
IKKE-VESTLIGE LANDE OG ETNISKE DANSKERE

I denne rapport belyser vi uddannelses- og beskæftigelsesmønstre for etniske minoritetsunge helt eller delvist opvokset i Danmark. De valg, som den unge træffer i forhold til uddannelse og beskæftigelse i årene umiddelbart efter grundskolen, kan have betydning for deres arbejdsmarkedstilknytning og muligheder for selvforsørgelse mange år frem. Et centralt fokus i denne rapport er derfor på sammenhængen mellem deltagelse i ungdomsuddannelse og efterfølgende beskæftigelsesstatus.

Helt overordnet tegner undersøgelsen et billede af, at indvandrere og efterkommere opvokset i Danmark stadig har et stykke vej op til de etniske danskere med hensyn til både uddannelse og beskæftigelse. Undersøgelsen viser også, hvor vigtigt det er for især indvandrere og efterkommere at fuldføre en ungdomsuddannelse. Halvdelen af de indvandrere, der er kommet til Danmark i 6-15 års alderen og ikke har fuldført en ungdomsuddannelse, er hverken i beskæftigelse eller under uddannelse 16 år efter endt grundskole. For etniske danskere er tallet 35 procent.

Rapportener udarbejdet af seniorforsker Vibeke Jakobsen og bestilt og finansieret af Beskæftigelsesministeriet.